

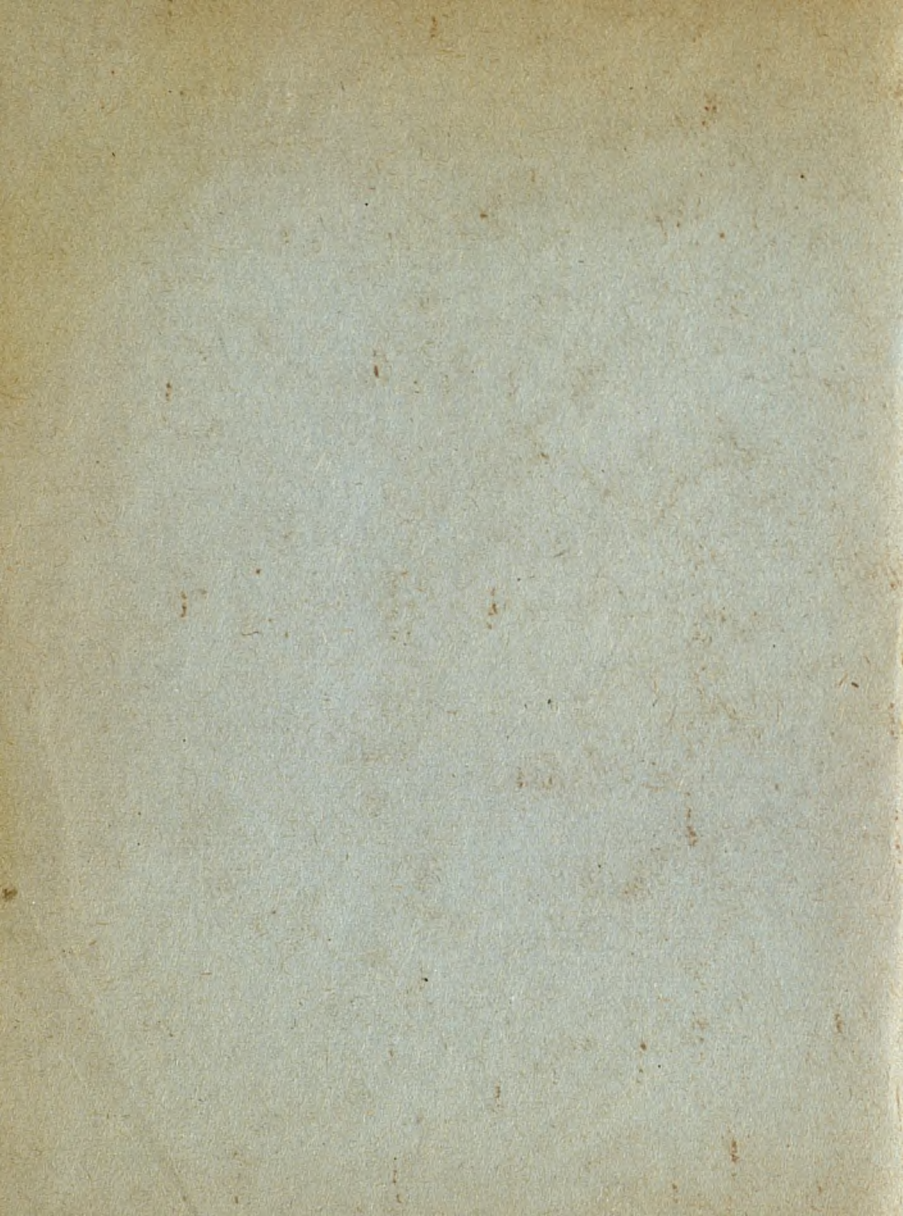
ДЪЛОКЕД
ШЬМАЭТА
КОРДА

Һайнеһрам

Institut kurde de Paris

K. C. 1607

ԴԼՈՔԵԴ
ՇՅՄԱՃՏԱ
ԿՕՐԴԱ

*ՋՅ ՇՅՄԱՃՏԵ ԵՐՅՎԿՅՐ, ՆԵՏԽՅԵՐ
Ս ՆՎԻՏԱՐՆԱՏԻ ՆՎԻՏԻ*
ՕՐԴԻՒՒՄԵ ՇՅՂԻԼ

ԿԱՅՆԵՒՐԱՏ
ԵՐԵՎԱՆ
1964

ՔՐԴԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎՐԻԱԿԱՆ
ԽԱՂԻԿՆԵՐ

Փրատում, առաջարան և ծանոթագրություններ՝
ՕՐԴԻԽԱՆԵ ԶԱԼԻԼԻ

Հայաստանի պետական հրատարակչություն
(Հայպետհրատ), Երևան, 1964

КУРДСКИЕ НАРОДНЫЕ ЛЮБОВНЫЕ
ПЕСНИ ЧЕТВЕРОСТИШИЯ

Запись, предисловие и комментарии
ОРДИХАНЕ ДЖАЛИЛА

Армянское государственное издательство
(Айпетрат), Ереван, 1964.

ПЕШХЭБЭР

Дьлок, ньмунэкэ (жанрэкэ) фолкълора щмаэта к'ордайэ нэрэ бэлабунийэ. Нэрге эм дэрнэца дэвман-дънед тэрица щмаэта к'ордайэ башқэ-башқэда дькарын қыйата жь к'ламед мерхасне ньлдын у жь ньнэ сэр-натиед майин жи дэрнэца фэмдари, бир у баварйа щмаэтеда дькарын бьзанбын, ле жь к'ламед щмаэта к'ордайэ бэнгитне, илаки жь дьлока, эм гэлэк қыйатед қимэтли дэрнэца рабун-руньштаньна щмаэта к'ордайэ бэре, пэвгредана шейэ сосналие, нет у мэрэмед ве, хвэстьнед шейэ нэрэ қэнцда дькарын бьзанбын.

Нна чэтынэ, к'о эм тэрица пешдачуйина дьлока карь-бын бьдын, чьмки дьлокед бэре бь нвисар нэгъиштънэ мэ. Ле т'о щара нае шкаркьрыне эв фькьр, вэки тэрица сеуьраньна длока эвқас қэдимийэ, чьқас к'о тэри-ца ньмунед фолклора щмаэта к'ордайэ майин. Бэ-рэвкьрына дьлокед к'орда жь қ'орний XIX дэстпе дьбэ у бь наве нимдаре эдэбийэта эрмэниаэ тэзэ Хачатур Абов-йанра те гьредане. Х. Абовйан салед 1844—1846-а чэнд

дълок жь к'ордед, к'о дора бажаре Ереване у Сардарабаде дьман, нвниси бу¹. Пашвэхтне Х. Абовйан ван дьлока тэрщьман змане алманн дькэ у роһлатзане алманайн эйан Боденштетра дьшинэ. Боденштет жпалне хвэда дьлоке к'орди дьлокед азербещанра тэван ктеба хвэйэ бь наве «Tausend und ein Tagim Orient»-да чапдькэ. Сала 1927 олмдар у роһлатзане урьс В. Иванов 185 дьлок жь заре к'ордед алие Хорасане дьнвнса у бь змане к'орди, тэрщман инглиси бажаре Калкутаеда (Һьндьстан) нэшьр дькэ². Эв дьлок қийатед олмиейэ пьрқимэтын.

Чэнд ньмунед дьлока бэрэвокед фольклора корманщайэ салед 1936, 1957-а ед к'о ль бажаре Ереване чап бунэ, һэнэ. Дьлокед щмаэта к'орда бь ктеба башқэ щара эвльнэ, к'о жь алие мода тенэ чапкьрьне.

Бал щмаэта к'орда дьлок бь навед башқэ башқэва эйаныц. Һьнэк ванара «Бэнде кэчька», «К'ламе кэчька» һьнэк жи «Дилок», «Дирок», йане жи «Дьлок» дьбежьн. Бь фькьра мэ эв наве пашьн дна раст нета к'лама, нета дьлоке щмаэта к'орда нишан дьдэ.

Һэрге к'ламец сйара, к'ламец мерхасне жь алие

¹ Дьлокел Х. Абовйанэ бэрэвкьри, сала 1940-и «Дивана» вийэ щьлда эвльнда у щьлда «Бэрэвока эфрандьнед» Х. Абовйанэ VIII-да сала 1956-а бь змане к'орди у бь тэрщьма зманс алманн, эрмэнн, Ереванедэ нэшьр буйэ.

² W. Ivanow, Notes on Khorasani Kurdish, бьнһер коваре «Journal and Proceedings of the Asiatic Society of Bengal» (New series), vol. XXIII, 1927, № 1, p. 167—236.

дэнгбежед пирәмер у пирәжын тенә һунандьне, һәрге кыламед шии у гырише жь алие жьнед би у кәзынида тенә готыне, кыламед ызыкырыне, дылок у кыламед говәнда нимли жь алие хорт у қизед шаһылә бәнгидә тенә һунандьне у стране. Хвәйе дылоке һунанди дыкарә дәнгбеж нибә, ле рөве ши дыкарә бы кәлә поэзнаева тьжәбә. Һәр хортәк у һәр қизәкә кәрдә гыишти, һәма we дәде дыкарә бәндәкә дылока дәстхвәдә жь бәр хвә дәрхә у бежә. Шарна дылоке һунанди жь алие хорт у қизәдә зу тенә әзбәркырыне у готыне. Әвә бы we йәкева те шыровәкырыне, вәки дылоке һунанди бы мәзмуна хвәва, бы һмбәривәкырынед хвәйә бәдәвва у шөмлә хвәйә фәрывва гәләк пезики рөве хорт у қизед бәнгинә. Ле һнә дылок жи һәнә, ед кә зутыре тенә биркырыне.

Тематика дылока жь әмре һәррожи те һылдане. Ынйәтед ван кыламед бычук—әмрә бы қәвмәндьнед хвәйә пыршурәивә. Чавә һымунед фольклорейә маиндә бәса жи дылокадә дө әмре парәкә щмаәта мә, е кә Тфақә Советсидә дьминьн те ханекырыне. Йәк әмре щмаәтеһи бәри револйусна Октябрейә Сосналистнейә Мәзынә, йә дьне жи әмре weһи пәй револйуснаеранә.

Дылокед бәри револйусна Октябре һунандидә, әм дьвиньн, кә чавә хорт у қизед бәнги жь дәсте гөнәбуне, йәне жи жь дәсте зор у зорбәтиә ага һыкарын быгыһижьнә мьразе хвә, әв һыкарын ызыкырые хвәра шабын, быбынә хвәйе мал у кал, ләма жи әв мәщ-

бурьн к'ыламед хвэда м'абыли зордэстие шкйате хвэ
бькьн.

Ль нава дьлокед пэй револйуснаера хунанида
эмре щмаэта к'ордайэ тэээ те стране.

Роке quiz у букед к'орда айни дьниакэ поэзнаейэ
бесаробьнэ. Эw мина чэмэки дьк'ьшэ, дьк'ьшэ, фур дьдэ
у т'о щара намьч'ьдэ.

Тема дьлокед жь алие wan хорт у quizед к'орда-
да хунани, е ко дна щерьбандьна wanэ эмьр лэйэ,
эw бона дьле бэнги шешре льсагыи, чьмки чава
дьлокэкеда те готье «Дэрде д'о дьла мина баре бис-
тучар дэванэ у ке ко эw дэрда дитйэ we бежэ wэки
эw бар he сьвкэ, нэ гьранэ».

Хортэки бэнги тера дьвинэ, wэки дна башэ эw
ти, бьрчи бьминэ, ле хэр тэне дэрде бэнгитие нэвинэ,
чьмки лэрге эw бьрчибэ дькарэ нан парскэ, ле бэр-
агыре коб у ньзкьрьне эw бечарэ. Хорте бэнги лэзьрэ
хэр тэнгасик, хэр чэтьнайик бьвинэ, ле тэне бьгылижэ
мьразе хвэ. Бона хатьре кэwa гозэл, чэв у борйе бэ-
лэк, эw лэзьрэ чэнд сала бь лесири, тэнгэзарн, бь
дэwрешн дьне бьгэрэ. Qэwл у q'аре хвэда хорте
бэнги баwарэ у бэркэ, т'о тышт нькарэ wи жь мэрэме
wи шунда бьгрэ. Эw тэрка- quizа ньзкьри накэ «Нэта
кэвьр тэрбэ, қантьр нэзе» йане жи «Нэта сэр wи нэе
рэқиниа тэвр у бера».

Бь ньзкьрьна хвэйэ т'эмьзэ алавива оса жи quizед
к'ордайэ бэнги бэркьн:

Тõ соли, аз пәнимә,
Тõ щәми, аз канимә,
Тõ мьрази, аз щанимә,
Тõ һәфт жына бини,
Жына һәйшта аз һенимә,

Бь ви тәһәри әм дьвиньн, вәки ноб у һьзкьрын,
бәнгити әу бьнийатә, дора кчижане дьлок тенә һу-
нандьне. Дьлокада хәйсәте қизе к'орда те к'ъвше,
те к'ъвше, кә әһана жь де у бава, жь һәвал
у һогьра, жь мәзьна шәрм дькьн. Щарна қизьк
жь хорте бәнди һивн дькә, вәки әу сора һан тә к'ә-
сира һәвежә, дһнар һәкә, шәрмә, вәки гьли—готьне
башқә бьк'әвьнә гәһе хәлқе. Қиза гьһишти тәви к'оча
мала баве хвә кә дьчә зозана бь фонд у фел дәләлиә
хвә дьдә фәмкьрыне вәки эваре, чахе тари бьк'әвә әр-
де, әу бьра һеди-һеди, бәрбь мала баве һе бе у һәрге де
баве һе же бьпьрсын әу кһиә, әһе бежә «Қәрәһьле
шәве тийә, һатйә аве». Ле нә кәму қиз у хорт жь мәзьна,
жь кәвал у һогьра шәрмдькьн, вәдьк'ышын. Әһьрда һәнә
хорт у қизед бса жи е кә алиә һьзкьрынеда дһа бәрк'ьн у
шәрмокә һишын. Чьқас жи дәр у щинар кәму дәрһәқә
қиза бәндида хәбәрбьдьн, хәма һе һиһә, әу дьс-
тыре:

Дьле мьн шкәвта дәр мәзьнә,
Лавко, чь бежым теда дьсәкьнә,
Бьра дәр у щинар хвәра бежьн,
Гәла кәһиә аз у тәнә.

Нава ве бәндеда қиза к'орда бса жи хәйсәте жьна шәрқиейә бехоф, һәлалһа we бәрбь хорте хwәи нзкьри нишан дайә.

Бона раст фәмкьрьна рөке шаһьла, әw дьлок кардарьн, е кә теда пәсне хорт, йане жи пәсне қизе те готьне. Һәрге жь қизәке хорте бәжнбльнди—бәрчәв, намьлфьрә хwәш те, ле қиза дьне хорте бәжнкьньки қәмәр хwәш те у wәки һәвал-һогьред we жи дәрһәда ве йәкеда пе бькәсын әw дьбежә:

Бәжна кәләш лажке мын кьнькә,
Тарьһана дәве гәлһа бь гөпкә,
К'әләш лажке мын йәки чәвбәләкә,
Сьмел қәйтани бәжн кьнькә.

Ль нав дьлоке щмаәта к'ордада пәсндайна бәдәwһа хорта кем те готьне. Қизе к'орда гәләки пәсне мерхасие, чәк-сильке хорта, һәсне wan, сйарбун у ажотьне дьдьн. Чахе қиза бәнги пәсне һәсна дьлк'әтйе хwә дьдә, әw дьхwәзә, wәки сйаре һәсне ше нава сйарада йе лапи сәрхwәи—эгьн бә. Һәсп бона к'орда мьразә. Аwа бона чь қиза к'орда wәхта газн хорте нзкьри дькә кә бе we бьрәвинә, әw тьме һәсне wһийи к'кел бир тинә.

Жь алие мьләтзаниеда (этнографияеда) әw дьлок бь қимәтьн у бь ньрхьн, е кә теда шькле бәжн у бала қиза к'орд, шькле сьфәте we тен бәр чәва у теда дәрһәда льбас у пехарнуке қиза бәнги, хьшре weда те готьне Дьлокада дәрһәда хәмла қиз у букед к'орда, щуре льбас у к'офийе wan, чәвкьлдан у һунандьна гөлие зәрһа, к'о-

фигьредане, наве тэмэзйа, гора, шалька, қоле зерайә
шурә-шурә, қәрәфила, базаына у морне льнгада те го-
тыне. Хен жь қотыке, кофие, фино, дылокада оса жи
дәрһақа кортък, дэлмә, шәра сери, финое чох, шәлька
чит, дерә, әһнтәри, һәлимә у щуред кьнщайә майинда
те готыне. Аҗа бь чь тәһәри шыкле қиза кьорда те бәр
чәве хорте бәнги:

Дәләл, дәләлә,
Сәр бь зерә, гөһ бь гөһарә,
Дәст бь базьне, ие бь хьрхалә...

Қимәте дылока һәр тәне бь ве йәкева хьлаз набә.
Дылокада һәнә оса жи чәнд пьрсе рабун-руньштадьяна
мьләте кьорд, айини у әдәте җан, ед кь бь пьрсед пәв-
гьредана һәбун-жийишева (сосиал-экономикнева) гьре-
даинә, мәсәлә, пьрса қәлән, қизрәвандьне, кәйфһьлдане
у пьрсед майин, ед кь пьрсед сосиалненә.

Зәмане чунда бона зәҗаще пьрса лапә фәрз әҗ
пьрса қәлән буһә. Бь мәна төнәбуне у кәсивне гәләк
хорт у қиз һәгһиштыне мьразе хҗә. Һәнә бав бона
қәлән хҗәстыне қизе хҗә һьлнәданә сәр кәсав у қизе
хҗә данә мере бе дыле җан, ләма жи қиз щарна һа-
зьрйа хҗә дьвшьн дьлкәтйе хҗәра бьрәвьн. Һәнә
дылок, е кь теда қиз жь баве газьнә, җәки әҗ данә
каләмерәки 70 сали.

Хорт щарна мәшбурын, җәки жь гөндйа аликҗари
бьхазьн бона мйасәркьрьна нет у мәрәме хҗә, ле ве
пьрседа жи әҗә кьбарьн:

Ҷамара мьнэ рэшэ тари,
Мьне бьжартійэ нава нэвсэд мали,
Ҷалэне Ҷамара мьн бешкьн,
Нэгэр нэбуна мьн те дернэкэт,
Бьра алиқари бьднэ мьн гөнд-гөндити.

Бал щмаэта к'орда тыштэки ва эдэтэ, Wэки хорт у қизе шаһьл, йе к'о жь нэв кьздькьн, дьзи де баве хWэ дэзмале дэста, к'ера, нэйньке бьчукэ бэрийа нэв дьгөһерьн у эва ҶэWьмандьна бь шыкьле бэдэw дьло-када те хойан. Щарна хорт дэрһақа we йэкеда қиза хWэйэ кьзкьрира аWa дьбежэ:

Эле гьди, нишана зэриа we бь зерьн,
Дэ т'о wэрэ сала исальн
К'ере бэрийа, гөстилке тьлиа лэв бьгөһерьн...

Әрф у эдэтэ щмаэта к'ордада меванкьзи у тэг-лифкьрьн пьрсэкэ сэр пьрсанэ. Дэрһақа we йэкеда бь нургыли реши, хэбатчие қонсулханед дэwлэтэд дэрэкэ биранин у хэбате хWэйэ олмида гэлэ ньвисинэ. Бадн-нэwа нинэ, Wэки щмаэта мэ дьбежэ: «К'өрмэта меван сэр к'өрмэта гьшкаранэ». Бой к'өрмэта мевин, малхwe мале пез шэржедькьн, эзиэт, қольхе дькьн, газн дэр щинара дькьн у чахе дэлалэ дьле қизьке те мала баве we бь мевани, эW бь дьләки ша дьстьре:

Гэдэ лавке мьн һат мала баве мьн мевани,
Әзе жера дайньм щот к'олаве хбр'сани,
Әзе шэржекьм бэрха мийа сорэ сэрбэрани.

Хазгини, қизнедан, қизрәвандын, кәйфһьлдан у
пърсед маннә бь ван қәўьмандьнава гьредан, темәкә
гәлә бәлабуийә нава дьлокед бәри револйусиа Октяб-
рейә Сосналистнейә мәзын һунандида. Дьлокада щики
бәрбьчәв дьгрын ӧса жи дьлокед кӧ дәрһәқа к'очәрне
һатьнә готьне. Нә кәму к'ӧрд к'очәр бунә. Һнә к'ӧрд,
зәмане дәрбазбуида кӧ бьһаре чунә зозана паизе вә-
гәрийанә арапа, жь әмре хвә рази ни бунә. Һәма жь
вьра жи әв готьн пешда һатйә кӧ дьвежьн: «К'очәрьм,
хьраб мальм». Әмре к'очәрне рази нибунә ӧса жи дьле
һәв ызькьри. Дьлокәкеда хорте бәнги мьрузә, мәдәкь-
рийә, к'оча мала баве телн дәләле баркьрийә дьчә зо-
зана, ле к'оча мала баве ыи һе ль гондә:

Мала баркьр, коч бь ре кәт,
Кәва гәзәл хәмьли рәх коче кәт,
Дьле мьн. әвдале хвәде,
Шәўьти, агьр, алав пе кәт.

Дьлокед бь тема к'очәрнева һунандида гәлә хәбәре
(терминед) башқә, кӧ к'очәрнеҗә гьреданнә һатьнә би-
ранине. Мәсәлә, ӧбә, к'оч, чит у бәрчит у йед майин.
Әв кәму арик'ари дьдьнә хорт у қизед бәнги, Ұәки
әҰана коба дьле хвә бь шыкьл у һьмбәриһәвкьрьнед
бәдәҰва пишандын.

Тема хәрибие жи буйә бьһят бона һунандьна
һнә дьлока. Дьлокед бь ве темаеза һунанди гәләки
мәлульн у дьлшәҰат, чьмки хорте кӧ дьчьнә хәрибие
гәлә щара һан вәнагәрын, дьвьнә кӧштйе золм у зор-
бәтие, йане жи чахе вәдгәрын тен, дәргистие хвә

меркьри дьвншн. Дьлоке хэрибнейә өса жи хәнә, е кә теда қиз қайлә, кә хорте хвәра һәрә хэрибне у шира тәваи тәли-тәнгна әмьр бьвннә, лә һәр тәне жь хорте хвәи кьзкьри дур нәкәвә.

Әмре щмаәта к'ордайә бәрейә чәтын тьме көкөми сәр хәйсәте щмаәте кьрийә. Ле щмаәта хәбатқар тә щара жь ван чәтынайә гөманбьр нәбуйә. Әвә тьме бь баһари бәрбь рожа кә ве бе ньһерийә у тәбийәт хвәра кьрийә щи-мьскәне шабуне:

Зозанед бәлид зозанед мәнә,
Рабә щарәкс бала хвә бьдеда.
Бьһарә, гөл у сосьн ле шни бунә,
Тәмам щие кеф у кәнәке мьн у тәнә.

Дьлокада шькле тәбийәте те бәр чәва. Әв тәбийәт чйа у банне гөлгөлниә, щәв у кәннә, чәмед аве бәләкианә, ре у шьвәренә. Дьлокада нөвгьредана мәрвь у тәбийәте бь бәдәвәти һатийә данне. Тәбийәт бе мәрьве хәбатқар керн тә тышти нае. Мәрвьә, кә тәбийәте шен дькә. Ава әв пьрса растнейә, кә һәр дьлокәкеда те кьвше. Рожед огьрме гьран мәрвь дәрд у коле хвә тәбийәтера, чйа у баннийара, гөл у сосьнара готйә. Тәбийәте жи сьрийә хвәда қәват у сәбьр дайә ши.

Һьмбәриһәвкьрьна хвә у тәбийәте мәщал дайә қиза бәнги, вәки әв дьлокада бь реалисти нигара һалә хвә бьдә. Дьлокада тәбийәт тьме көба хорт у қизед бәнгира тәвайи те стран. Һәрге хорт йане жи қиза бәнги һәвдө дитьнә, һәв шабунә, гьнштьнә мьразе

хвә, тәбийәт жи бь вапра тәван ша дьбә, ле һәрге
вана һәв нәдитйә у һынәке майин жи орта һәрдә дьле
бәнгидә хьраби кьрнә, хьраб хәбәрданә, тәбийәт мь-
рузә, пьрчукьрийә әвре рәши гьран жорда зипьк у
тәйроке дьбаринә.

Дьлокада гәлә дәрһәқа тәве, һиве, стәйрке әз-
минда те готьне, әв кәму фькьр у нете дьлокава тенә
гьредане.

Дьлокед, кә пәй револйусна Октябрейә Со-
сиалистнейә Мәзыда һатьнә һунандьне шькьле әмре
бәрейә зәлул у гьран тәнә. Иди бьһорйә әв вәхт, ча-
хе хорт у қиз һәр бь дьлхвастьна де баве хвә, йәне
жи бьра-пьзмама бе дьле хвә дьзәвьщин у мердькь-
рын, иди тәнә жь һәв шьһебуна бегәман. Дәвса хорте
пәхванди вьзкьрйә қиза хвәндәваньн, шоферьн, трак-
тористьн, пешване ферменә, дәрсларьн у хорте хвәйе
пешәкед майиньн. Вьзкьрйә хорта жи нә кә қизе бә-
рейә пәхвандина, ле әв хвәндәваньн, қизе эгьнә сәр
хвәнә. Дьлокед, кә рәже мәла тенә готьне әм
қәвмандьнед бәа дьвиньн, ед кә әмре тәзәра гьре-
даннә. Ава мәсәлә хорте гьһишти чуйә хәрибне нәк
жь дәст тәнәбуне у һесирне, ле әв чуйә гәнд у ба-
жара бона шәхәле томәри у кәмәли, чуйә бона хвән-
дьне у һинбуне, йәне жи әскәрйә. Қиз һәрдәм жь
хорте хвә нәме ширьн у шабуне дьстинә. Хорте кә
дьчә хәрибне бона қиза бәнгн әв дһа бегәман нинә.

Дьлокед щмаәта кәрда, бь щуре хвәйә готьнева,
бь нета хвәва, жь кьләмед бәнгитне щәда дьбьн. Бәре

эўльн, дылок жь се, чар, йане жи жь пенщ реза тенэ
хунандьне у двьнэ бэндэке; йа дѳда, бѳнда дылока бѳ
тѳмамиа хвѳва нетѳке, фѳкѳрѳке, хвѳстынѳке лѳдѳнѳ
кѳвше; йа сѳсѳа, бѳнѳйатѳе дылока эў ѳмре хорт у ци-
зед дылокбежанѳ; йа чара, шарна чахе дылок жь чар,
пенщ резинѳ, реза дылокайѳ сѳсѳа нѳмбѳри реза дѳда,
шарна дѳрежѳн у накѳвѳнѳ бѳн ритме, ле пашпѳртѳке
wana хѳвѳра тенѳ разѳкѳрьне. Дѳлоке ѳса жи хѳнѳ, е
кѳ теда кѳму резе wana бѳ ритм, рѳфм у тѳдѳл
ль хѳв тен. Дѳлок тенѳ хунандьне у пера нѳ мѳйа, нѳ
блур, нѳ жи фѳиѳ те лѳхѳстыне. Мѳѳаме дылока рѳкѳтын
у мелодик.

ѳва хѳбата, кѳ жь алиѳ мѳда щара эўльнѳ те
нѳшѳркѳрьне, ѳмѳке парѳкѳ хѳбата 15 салаѳ. Бѳ мѳна
тѳнѳбуна щѳ дѳ ве бѳрѳвокеда хѳр тѳне парѳкѳ дѳло-
ка, кѳ мѳ сале чуида бѳрѳвкѳрьбуѳ у тѳртиб кѳрь-
буѳ, нѳшѳр дѳбѳ. Гѳмана мѳ хѳйѳ кѳ дѳлоке жь алиѳ
мѳда бѳрѳвкѳри wѳхтѳке шунда we бѳ змане де тѳма-
миѳа хвѳва чапбѳн.

Мѳ расткѳрьн нѳкѳрьѳ текѳста, змане дылока ѳса
нѳштѳйѳ, чаѳа кѳ эў хѳтынѳ гѳтынѳ. Ль бѳн хѳр дѳло-
ка, мѳ кѳрт нав у нишане дѳнгбежа нѳвиснѳйѳ, ле ль
кѳтѳасѳйѳа текѳста мѳ нав у нишане хѳр дѳнгбежа нѳ-
виснѳйѳ. Хѳн жь нав у нишана мѳ ѳса жи нав у нишане
wan чѳа у баниѳа дѳшт у зозана, чѳм у канѳа, гѳнд у
бѳжара, қѳбила у щмаѳта дайѳ ед кѳ дѳлокада тенѳ
гѳтынѳ.

Д Ъ Л О К

1

Эле дине, бэжна бьльнд хэзур қөрба,
Бэжна бьчук мер бь қөрба,
Чь кōлилка орга гōндда,
Әзе сәва чәве бәләк бумә қачахе ре у дьрба.

Баһ. Мьст. Сич.

2

Мьн лашьк нәдитиә дōн у перва,
Папаче қьзьлщьх хōйа кьрйә
Пеш мала Әли бәге, пеш мьлева,
Әзе рабьм таха жер қөрбанкьм жьн у мерва,
Һәки қайил бу, қайил бу, һәки қайил нәбу,
Әзе щәниа баве хвә қөрбанкьм щьлева.

Хәм. Кәм. Герс

3

Тә ль чәва ван бьжанга,
Синг у бәре тә өсаньн, мина бәрфа дәви занга,
Бав у бьре тә бьмьрн,
Тәе чәва нәрмандйә хәва сәр бәрбанга.

Щәр. Әс. Тб.

4

Мала мә щинаре ван кьрива,
Рамусане хәлде ашкәланә,
Йенге мьн у кәва гозәл һәрро-һәрро ва дьзива.

Qәр. Мәм. Арт.

5

Бьһарә, мале мә данинә ль ван льнга,
Сәр мәра те дәнге қаза, сәште ван қөльнга,
Дькьм һәръмә дьзйа щотә чьвте зәр мәмька,
Дәсте мьн, һесире хwәде, шьмьти кәтә морйе льнга.

Кәw. Бьр. Әw.

6

Мьнала жерин тәндур дада,
Долавресе долав бада,

Пар ви чахи йар кәлима мьн йа мьн бу,
Исал пера чәрха фәләке ль мьн бада.

Ә'л. Ос. Нор.

7

Гәдә қөрба, гәлийе Зила педа-педа,
Лажке мьн чәк-сильне кәрбе тәв гьреда,
Щавәке данә мьн деране,
Гәдә лажке тә ль Иране гьртьн кьрьнә мәнсәреда.

Зәр. Ә'вд. Ал.

8

Домам, чь ль мерга дәре мәда,
Пала дьрут, сәр һоназа нав ль хода,
Дә шәрә әз у төе ньфьрәке бькьн,
Бьра келәндйа кәләш лажке мьн бьшке кәдадване
дәре мәда.

Ә'л. Ә'м. Қам.

9

Әз нәхашьм нава щидә,
Һатйә сәр мьн һөкме хөда,
Дәрман нәма кьри леда,
Тө дәрмәни һөкөм нәда.

Щәр. Әс. Тб.

17

10

Эле, кэче, һэр тышт хвэшә wәде хwәда,
Гол у сосьн тәв шиндьбьн чахе хwәда,
Этими, то анәмәте мьн һьлдә бәйя хwәда.

Ә'т. Шәр. Норк'

11

Ль мьн пида, кәйя пида,
Пәзе Тосьне кәрап хар бу чәта әщәмида,
Әзе бьбама керәкә чьртмә,
Текәтама щеба ләвке чөхрәшида.

Над. Тәм. Әрд.

12

Гава һиве ль мьн ронда,
Мьн ди рәшәк һатйә бьн сиа конда,
Мьн го то йе нәвса щане мьни,
Тө бадьлһәwа нәхwә сонда.

Зәр. Qәйм. Әрд.

13

Чь зәвинга дора гонда
We зәвинге сор сьмьлда,

К'е дитйә, к'е бинайә щота йаре мәрйа һәбә
Йәк хвә бьдә синге Әлэгәзе, йәк бьминә гәрма гонда?

Ә'г. А'в. К'әл.

14

Хәзале, мьн хәзаләк дитйә бахе Дьлмә нав Р'әшане,
Хәзале, дьжмьн дьжмьнтйа хвә кьр, тәжи-туле хвә
бәрдане,
Хәзале, вәрә мьле хвә мьле һәв хьн һәрьн дьк'ане
вәләбәнда,

Әзе тәра бьстиньм бақа гөлбәнда,
Әзе тә бьрәвиньм гоше Әлэгәзе, резе гонда.

К'әм. Шәв. Г'йәл.

15

Чь әвиникә нава гонда
Оса зорә бина ситьла рәш, чар чәмьлда,
Бина села сорә агьр бьнда.

Хәм. Кәм. П'ерс

16

Әзе бәрфьм, бәрфа чйа бьльнда,
Кәлиам к'әтым Авана незик Қамьшлиа думан резе
гонда,

Дэ бѣра эзе бѣбума мере эламе бѣрпала чилан у
бэдэша,
На шэлэ дѣса бѣжынбѣльнда.

Ә'л. Ә'м. Қам.

17

Әвара начьм ода,
Синг-бѣре домама мьн осанә,
Нена бѣлэкие бѣрфа сѣре лода,
Пар ви чахи к'аг'эз-бѣрате мьн домама мьн хѣвра хѣбун,
Исал педа к'этйә нава аве, чуйә рода.

К'эм. Шәш. Гйәл.

18

Гэдә лавке мьн чу ренга дурда,
Дәсте мьн чу дәстурда,
Хвэзьла эз бѣвума муки сьмеле
Текэтама қәвза шурда.

Зәр. Қәйм. Әрд.

19

Навинә, хвәш навинә,
Бьлбьл дьхунә, дәнг ширьнә,

Гавинэ ль нэму эрда,
Эме пир бун жь кёла, дэрда,

Э'г. Тещ. Сич.

20

Нэ ван кёла, нэ ван дэрда,
Гиһа шин буйэ Р'эwana ширьн нэму эрда,
Мьне щара ищарьн бьдита
Бэжна гэдэ лаўке мьн бьһата дэрда.

Шэм. Мэм. Сич.

21

Һэwша мала баве тэ канһйэ,
Ага руныштынэ, хёлам бэрда,
Кёла коре мала баве тэ сала исальн руныштйэ,
Тэе мьн қэландйэ дин у иман, ақьл, сэwда.

Шэм. Мэм. Сич.

22

Гёле, мэрьме, тэ чэврэше, чэве бэза,
Сурте тэ сор меше р'эза,
Тэе сала исальн дьле мьн кьрйэ
Мьскэне кёл у дэрда, ван мьраза.

Гёл. Э'г. Норк'

23

Тэ чэврэше, чэве наза,
Тэ синг сьпие, синге қаза,
Бьра хwэде мата қомси-намама хьраб бькэ,
Чаwа орта навине у бьhare жэв қэтандьнэ дэсте бэхт-
мьраза.

Зьб. Шэw. Q ам.

24

Чь канинга нава р'эза,
Мьне кола нэ к'ола, эв ле нэза,
Баве мьн нэк'этэ дэрде дьле мьда,
К'этэ дэрде нэрчар пэза.

Зэр. Qэйм. Эрд.

25

Дилбэр, бьра мала мэ щинаре мала wэ бйа,
Орта мала мэ-wэда к'олэк-шушэ, пэнщэрэ бйа,
Гьли—готьне мьн тэ лэв тэлдэбйа,
Бьра кьрас мьле мьн төнэбйа.

Әг. Теш. Сич.

26

Р'ешйе мѧ к'ѧтьнѧ р'йа,
Шур у мѧргалѧ г'раньн, к'ѧтьнѧ п'йа,
Лавке мьн дьчѧ хѧриб'йа.

Мѧ км. Чач. Г'йѧл.

27

Лавке мьн сѧкън'йѧ сѧр хан'йа,
Сапонг тѧнгѧ начѧ п'йа,
Оро лавко, вѧрѧ мьн б'рѧвинѧ,
Qѧлѧне мьн бешкѧ, бавѧжѧ сѧр гѧнд'йа.

Зѧр. Qѧйм. Ѧрд.

28

Хѧзальм, хѧзала ч'йае б'льндщ'йа,
Бѧрфѧке бар'йѧ г'рт'йѧ сѧре ре у д'рбе ван нѧщ'йа,
Хѧлде тѧли дѧлал б'чукѧ, нѧзанѧ,
Ньзанѧ г'ли-гот'ьне нѧму щ'йа.

Хѧм. Кѧм. Герс

29

Б'һарѧ, вѧде ван нѧнѧка,
Ѧме ч'ре дайньн сѧр петѧка,

Кәшә гозәл эваре чәве хвә кыл дьдә, бьске хвә
бадьдә,

Нона қаза дьмәшә нава ван вәрдәка.

Мәнм. Чач. Гйәл.

30

Дьле мьн һелуна ван вәрдәка,
Сәре се мәнһайә бумә қәрәшьле сәр к'өләка,
Хәлге кәтйә дәрде мале дьне,
Әзе кәтмә дәрде сурәтсора, бәжнбьльнда,
На вәләһ диса чәвбәләка.

Щәр. Әс. Тб.

31

Мьне дйаре ва Мирәка,
Чьре данә сәр әләка,
Хәлке йаре тәзә гьртнә,
Йаре кәвн һатнә бәр дери, лавайа ван диләка.

Хәм. Кәм. Герс

32

Эварә, вәхте дика,
Әме ч'ьре дайньн сәр т'әрика,
Мьне хәбәрәке мере тә бһистйә,
Гөһе тәда бежъм бь дьзика.

Щәр. Әс. Тб.

33

Эзе сазэки чекым жь стьрие мэра,
Телэки бавежме жь гөлие йара,
Бьшиньмэ вэлате хэриба
Лавке хвэра нав нэвала.

Әт. Шәр. Норк

34

Дьле мьн гола дэв нэвала,
Әме һәрһн бэр мала хвэде, хвэде тала,
Кижан орта бэхт-мьразада хэбэрдэ,
Бьра бьре ван бьмьрэ, стөе ван харбэ нав нэвала.

Шк. Мус. Арш.

35

Эзе пьрьм, пьра нэфт нэвала,
Сэрра дэрбазкьн щотэ каре хэзала,
Бьра мере кэва гозэл бьмьрэ, бьдэ пэй нэвала.

Әт. Шәр. Норк

36

Р'яа дьла начэ дьла,
Синг у бэре хэлде тели-дэлал бсанэ.

Нотъла багче Мәме Зинә,
Мәрвв же бьчьнә баге гөла.

Әт. Тещ. Сич.

37

Дьбе Сәйране, эзе чумә сәр кәфт нәшала,
Бәр мьн рабу щотә каре хәзала,
Сәйрана мала хвәи шәвьти щәгәре дьле мьн кәландйә,
Дәсте мьн қәтандйә мал у кала.

Хәм. Кәм. Пәрс

38

Мьне бостанәкә хвә у тәра данйә дьгөлгөланд,
Мьне сурәкә мина сура Диарбәкьре доре дьфьтьланд,
Көле, те руней мала қомси-нәмама,
Чьма тасә ава сар бәрданә орга һәрдө дьла?

Хәм. Кәм. Пәрс

39

Тә чәврәше кания кьла,
Әз жь тә ньздькьм әшқа дьла,
Тә си у шәш гөли вәгьртьнә ль нава мьла.

Әт. Шәр. Норк

40

Тәмиа тә кър, мамә вьра,
Сурте сор, чәве бәлэк тәв һесьра,
Кәҗа гозәл пар ви чахи қиз бу мала баведа.
Исал пера дәргуша кәрин да бәр мьла.

Кә җ. Бьр. Ә җ.

41

Дьле мьн пьра сәре нәрд нәҗала,
Теда дьшхәлә бахчәк бахче ван гөла,
Кәҗа гозәл сондәкә өса сонд хварйә,
Пештьри нәвса щане мьн, әвдале хҗәде,
Наһелә дәсте қул у бәнда һәрә пашла.

Мәнм. Чач. Гйәл.

42

Хазьла әзе гөләк бйама,
Һьнда мала җә шин бйама,
Кәҗа к'өбар әз һьлдама бинкьрама,
К'әләш лаҗке хҗә бир баниама.

Шөр. Щьм. К'әл.

43

Чьqас стерьн ру эзмана
Аqа мале мә зозана;
Коле бькэвэ нава бьран у пьзмама,
Чава нахwэзын қиз у бука, ван домама.

Өт. Щьн. Гйэл.

44

Мьне бостанэк чандйэ, бостане ван кэлэма,
Мьне ав да несьре чэва бь дэлэма,
Ньзаньм бэхте мьн бу, йан бэхте тэ бу,
Шэхте леда, тышт те нэма,

Баһ. Мьст. Сич.

45

К'элаш к'аше, эварэ, ро то нэма,
Сике дайэ бэри чэма,
Дэлал, щане, жь хэйала к'этьмэ хэма.

Зэр Ә'вд. Ал.

46

Wэйла тэ эзизе, домам,
Wэйла тэ бьчуге, домам,
Эз у домама хwэ бунэ сэре гьли-газына ван лома.

Хэм. Кэм. Перс

47

Р'о дэрк'этиэ Хэйибе Хэло донздэ рьма,
Шэwqe дайэ чъран ван гём-гёма,
Йале мале к'элэш к'ава мьнэ,
Бе мэдэйэ нъзам чьма.

Зэр. Э'вд. Ал.

48

Кэwe, щане, эварэ, ре тō нэма,
Сие хwэ авитэ ва гэньма,
Гэдэ-гуде ван сала рабунэ,
Дэсте wan ль сэр qэwze qьманэ,
Ль кэwa мьнэ гозэл манэ тьма.

Кэw. Бър. Эw.

49

Чь чъвика ван зозана
Г'эр к'отанэ ру эзмана,
Хази йэке мьзгиникэ хере мьра банйа,
Бьгота ида т'эмам буйэ w'де ван курсвана.

Сим. Qэйм. Ч'ат.

50

Эре, к'элэша к'олмал, тэ ль сале, ль зэмана,
Мале мэй данибун Сьбнанголе ль зозана,
Мьн у кэша гозэл соз у қьрар хэвра дабу,
Берие миа орта хэрдё дана.

К' а ш. К' э р. Э р д.

51

Мале мэй данинэ ль зозана,
Кэша гозэл, к'аша к'обар,
Хуэ нхьрандйэ мина к'эскэсора р'у э'змана,
Бьра хернэхазе мэй хере нэвиньн,
Чаша сала исальне эз у кэша гозэл
Кьрьнэ нава зара ван зьмана.

Э' т. Ш э р. Н о р к'

52

Чумэ Эрдиша кавл нав дьк'ана,
Мори-мьнщёхе зэнда зэр қэтианэ р'жйанэ нав мьрщана,
Қомси-нэмаме орта мьн кэша гозэлда хэбэрдьдэ,
Бьра хере шайе қэ нэбинэ, эз у кэша гозэл анинэ
сэр зар-зьмана.

Г о л. Э' т. Н о р к'

53

Дилбэр, щане, эзе һэвраз чумэ нав шьвана,
Бэржер һатъм нава к'омэк к'оме беривана,
Бьра хвэде хьрабкэ мала зивкэре шэлате эм теда,
We чава хьземэке Дилбэра мьра чекьрйэ
Чар тьлинга кьнэ нагижэ сэре лева, к'ок'е ван дьрана-

Ә'г. Ав. К'эл.

54

Чумэ мькэла жерин нав маланэ,
Йар нэлима мьн нэ бэрэ нэ быстанэ,
Әзе тэрка йар нэлима хвэ надьм,
Кэта сери нэбиньм к'офи-к'ътана.

Ә'л. Ос. Нор-

55

Баран бари таразьна,
Ньътка баране к'этья қолбе ван базьна,
Көре к'эре, һэрге тей хазгьние мьн
Һэрэ ода жорьн бал мэзьна.

Г'ол. Ә'т. Норк'

56

Әзе дьмьрѣм рожа чара,
Кәвре бәр сәре мьн биньн Шаме шәриффа ван бәйара,
Сәр мьн қирина пьзмам у лезьма,
На вәлә диса қирина щоте йара.

Кәв. Бьр. Әв.

57

Хәриба ль шара,
Синг чайира сөшара,
Хәриба мьн данә нәйара.

Кар. Хач. Сов.

58

Әзе ашьқьм, сазбәндьм, сәвдалимә,
Әзе сазәке хәлке тели дәлалра гьредьм стьрие мәра,
Әзе тела орте бавежьме пора сәре нарин йара,
Әзе дь'аке рәбе а'ләме бьхазьм, хун бежьн амин,
Бьра жьна к'отие мера ле бьстиньн бьдьянә чәләнг
сйара.

Хәм. Кәм. Герс

59

Эз нэхwашьм рожа чара,
Шинге мьн дайнын бэр зьнара,
Гази бькьн к'элэш йара.

Мэнм. Чач. Гйэл. —

60

Исал салэ, сала тэрэ,
Бэжна мьнэ кьнэ, гьловэрэ,
Өзе исал пера рэшгөлине хwэ бышиньм мала баве тэра,
Бьра текьн ашуна дор хьрара.

Әт. Шэр. Норк

61

Мэ бэндәваре бэр диwара,
Бьра мэхэ тәви-тәйроке дэр бьһара,
Се рожэ мале мэ баркьрьнэ, эз-тө бунэ этим бэр
диwара,
Кәси хөданхер төнэ, дәсте мэ бьгрэ бинэ бэр стара.

Щэр. Әс. Тб.

33

62

Мьне сазэк чекър стрие мѣра,
Мьне та тел авит гѣлье йара,
Хѣлѣе йаре тѣзѣ гьртънѣ,
Йаре кѣвьн бунѣ пѣпуке бѣр дишара.

Шѣр. Щьм. Кѣл.

63

Домам, ѣзе дѣра, начьмѣ дѣра,
Ѣзе дькьм зерѣки бѣр ѣниа кѣава кѣбар жекьм
Бѣвежьмѣ кѣшкула Дѣшреше Анме сѣва хѣра,
Мьне сондѣки хѣрѣя, адѣке пера,
Ѣзе тѣрка чѣв у бьрие бѣлѣк, дѣме гѣли накьм,
Кѣтани сѣр мьра те рѣдиниа тѣвр у бѣра.

Ѣ'г. Ав. Кѣл.

64

Кѣсэнѣле хѣйа вьра
Хуна мьн рьжйа сѣр кѣвьра,
Тѣли дѣлал чѣв хѣлѣе хѣриб дькѣвѣ,
Ѣз бѣм хушке, тѣ бѣ бьра.

Шам. Мѣм. Сич.

65

Тә кәчъке нола чъра,
Тә бъмьрә бав у бъя,
Бона тә качах бумә һатъмә вьра.

Зәр. Қәйм. Әрд.

66

Зәрие қөрбан, дә тө рабә кәспе хвә быкшинә,
Әме сйар бьн, бәре хвә бьднә вәлате пера,
Хази тө бук бай, бука мала баве мьн бай,
Мьне роже се щара, дәсте хвә бьда әрде,
Мьне бьгота шькър жь хвәдера.

Хәм. Кәм. Перс

67

Вәйлор, сәр вәйлора,
Сақа сьпи сәр горера,
Тълиа мьн һәрә чәве де у баве,
Хорте дити қиз да жера.

Над. Тәм. Әрд.

68

Сәре мьн дешә, дьле мьн пера,
Кәсәке хөдане хере төнә щанабәке бьвә таха жерин
достера,

Хази йэке мьзгиникэ хере мьра банйа,
Быгота доста тэ хат, нэким цера.

Хэм. Нэм. Перс

69

Мала мэзын, мала мера,
Бэжна бьльнд, бэжна дера,
Кэчке, дине, йартие дьки бькэ хорте чера.

Мэкм. Чач. Гйэл.

70

Мьне шэрэке кьрийэ дь к'ашера,
Әше қиза малхьраба дайэ дора әния кэвэр қоле зера,
Ви домаме, хази тэ бука мала баве мьн биай,
Мьне быгота, хwәде, шькьр наве тэра.

Фэт. Әт. Норк'

71

Әзе севэке соркьм бь к'ефера,
Бышиньмэ wэлате хэриба лавке хwэра,
Wэки лавке мьн ле мезэкэ,
Бежэ, әфэрьм шире тэра.

Әт. Шэр. Норк'

72

Гэдэ, тō к'ō дьчи эз бь тэра,
Этимо, тō сьвьки чахе мьра,
Эзе гэр'йам мьне тō дьл нэди сэр дьле хвэ у тэра.

Qэр. Мэм. Арт.

73

Кэче, чйа бьльндьн, р'е ль бэрра,
Эз нечирваньм, тō кэуи сэрра,
Эзе ль дьннае гэрйам,
Мьн дьл нэдитьн сэр дьле хвэ у тэра.

Qэр. Мэм. Арт.

74

Зэвал, қөрба, те we дьчи эз жи тэра,
Тō мьн бькэ сол—бьзмар һэспе хвэра,
Кэвал-ногыре тэ дьпърсьн,
Бе мьн сэисэк гьртйэ һэспе хвэра.

Шэм. Мэм. Сич.

75

Ах мэдэте, эме щьгарэки чекьн бь к'ефера,
Дьр'ези гөндда сйари хвэшэ, дэнгбеж пер'а,

Лауко қорбан, дә тө вәрә әме сйарбын быгәрһн, дһне
дәрбаз кһн,
Дһнеда мьрһн һәйә, һаминә тө кәсира.

Р'ьз. Щьп. Әрд.

76

Лауко, дһле мһн сәр дһле тәра,
Мһне лауке хуә кәбандйә дһле хуәра,
Лауко, вәрә һамусанәке мһн кәрәмкә,
Дһнйа бәталә, һәмайә тө кәсира.

Әт. Шәр. Норк'

77

Лауке мһн шьване ван кавьра,
Әзе һакьм тө һьфьра,
Лауке мһн бычуки һәзанә,
Кәта дьгһижә чахе мьра.

Сим. Қәйм. Чат.

78

Дһле мһн чьвика ль ван бата,
Пәр к'өтайә ру шәлата,
Йәке мьзгиники хер быда мһн
Быгота һатйә вәде ван салдата.

Шәм. Мәм. Сич.

79

Ле домаме, хазьла бьнар зу бьната,
Кэвка бэрфе сэр ренга мэ һьлата,
Мьне дэсте тэ бьгьрта
Бькэтама резэ гонда нав шэлата.

Щэр. Эс. Тб.

80

Р'о дэркэтиэ мэ мәщита,
Шэwqe дайэ бэжнбьльнда, шальк чита,
Кэчке, хазьла тэ чэнд салэка мала баве мьра бьвйай
щинар,
Мьне ху-хэйсэта тэ бьдита.

Зэр. Qэйм. Эрд.

81

Чэве тэ чэве фьлита,
Ше-бьске кэва гозэл шенэ, дакэтьнэ сэр кьлита,
Орта хеч-хьрдьнэвида гозэла мьн дьхазэ пэнере
нава чита.
Нэ шэлэ диса гоште рэш к'арита.

Кэw. Бьр. Эw.

82

Чьра кэвьре кэлэбэста
Мьне бэрэвкьрйэ хэрдэ дэста,
Гэдэ лаўке мьн рамусанэке жь мьн хвэстьбу, мьн
надае,
Бьра газ—гэрдэне мьн бьшкэста.

Фэт. Әт. Норк

83

Эз нэхвэшьм, нэфта-нэйшта,
Щинге мьн дайньн қате жорьн сэр ван гэхта,
Әзе бькьм қирин у қижин,
Дэнге мьн хэрэ щоте йара ван бөбөхта.

Гөл. Әт. Норк

84

Кавла Ышдэрэке рэзе баха,
Әнгэсэре хэрдэ таха,
Хөде де у баве мьра қэбул нэкэ,
Дэсте мьн гьртьн данэ көре аха.

Хэм. Кэм. Перс

85

Чь каника рэҫ-бэҫа,
Хөдө хьрабкэ мала ван байиса у нэхэҫа,
Мала бэгэ ҫомси бышэштэ,
Наһелэ дэве мьн текэвэ сурэте хал у дэҫа.

Зэр, Ә'вд. Ал.

86

Каша, нэта каша,
Га резбунэ дэве аша,
Тэморһа гэдэ лаҫке мьн бсанэ,
Бина ришиө конө Тэмьр паша.

Зэр. Қәйм. Әрд.

87

Кэче, дерэ чите, дерэ һэҫа,
Тэ пашла һөкө кэҫа,
Тәө мала хорта хьравкьрйә,
Дө па сәва бэжне ван дәрэҫа.

Әт. Шәр. Норк

88

Дьле мьн һелуна тэйре һәүа,
Ле дьфьрә щотә қблынг, рәфе кәүа.
Лавко, тә мала баве мьн хьравкьр,
Дб па вьра, ван дәрәүа.

Щәр. Әс. Тб.

89

Дьле мьн һелина тэйре һәүа,
Лавке мьн шур-мәртала чу нечира рәфе кәүа.
Лавко, вәрә рамусанәк мьн к'эрәмкә,
Бьра рамусана мьн нәчә бадьлһәүа.

Ниг. Әс. Қам.

90

Кәче, бәрфәк бари дьбарьзанд,
К'аүа к'обар бәр дәре мала баве хвә сәкьни,
К'офйа зера дьтәүьзанд,
Вәй этиме, исал жь пера тәе шуша дьле мьн
дәрьзанд.

Ә'т. Шәр. Норк'

91

Баран бари эрд лэwьтанд,
Ван шывана пэз кэрьканд,
Лавке мьн нава к'ома нэвал-ногьрада хwэ эдьланд.

Әт. Шэр. Норк

92

Кава мьн зэвиа баве хwэ тэпсанд,
Әве тэрәсе иро шуша дьле мьн рэдьсанд,
Дэр, щинар у мали ль мьн ньсанд.

Әт. Шэр. Норк

93

Баран бари эрд нэдьшанд,
Ҷаз қольнга ьсту кьшанд,
Гэдә лавке мьн wэләте хәриба,
Нәмәк сәр нәмәке мьра дьшанд.

Ниг. Әс. Қам.

94

Баран бари эрд һьрьканд,
Гэдә лавкә мьн гьли сәр бьлуре дьфьтьланд,
Кблав дани һәқ тарьқанд.

Хәм. Кәм. Герс

95

Тэ қэмәре мьн тэвдае,
Зер хъзема поз к'отәе,
Әзе тәрка чәв—бьруйе бәләк накьм
Кәта дәргуша кбрин пеше нәгрә, нәве дае.

Хәм. Кәм. Пәрс

96

Ләүке мьн чо, иди нае,
Тәниә селе мь рудае,
Гава дьне нава гондда расти мьн һат,
Р'амусанәк мьн хвәст, мьн нәдае.

Хәм. Кәм. Пәрс

97

Гәдә ләүке мьн мал дәркәт, бәрфе дае,
Хвәхвә чуйә сәр қәдае,
Хази йәке мьзгинйә хере мьра банйә
Мьне чәве сәре хвә бьдае.

Ниг. Әс. Қам.

98

Вәй гонәнге мьн тьфале,
Текәвә остйе кәванье малхе мале,
Чаҗа әз нә дамә кбре хале,

44

Эз гьртъм дамэ калэки кэфте сали,
Шэве лавинйа мьн нава синг бэре вида нае.

Шк. Мус. Арш.

99

Вэй ло чэмо, чэме Гае,
Чэм қарьми, дэнг же нае,
Кэша гозэл к'этиэ дэсте котие мера,
Нэ те гьртън, нэ те кошън, нэ те р'ае.

Әт. Шәр. Норк'

100

Мьне сондэк хвэрйэ начъм' аве,
Әзе нахом бәрфа тэв селаве,
Гэдэ-лашке мьн чуйэ шэлате хэриба
Мьне к'эрба дьла дайэ наве.

Шэм. Мэм. Сич.

101

Һатийэ мала баве мьн дьзе шэве,
Әз щинга дайньм стуна наве,
Дэ тө гава нурьк-нурьк бавеж шэре,
Һэрге де-баве мьн готън к'ийэ,
Әзе бежъм қэрэшьле шэве тийэ һатйэ аве.

Баһ. Мьст. Сич.

102

Зэрие, qöрба, зэрие мэ щере хwэ һылданэ мәшйанэ аве,
Чилэ чэвбэлэкьн—хwэ данэ пешйе,
Р'эшэ бэнзъраван—к'этьнэ пашйе,
Qэмэрэ шэрмоканэ—хwэ данэ наве,
Әве кэчке аз коштьмэ, бэжьн у бала, к'эне тэв
сылаве .

Хэм. Нэм. П'ерс

103

Бэр-бэр аве, бэр-бэр аве,
К'ьнща бьшум сор гөлаве,
Тө бэрха бинэ we һындаве,
Әзе рамусанэке бьдьмэ Ә'лие Шэмо,
Бьра һылдэ сэр хатьре ве сылаве.

Мэкм. Чач. Г'йэл-

104

Чэве тэ чэве манге,
Синг-бэре кэwа гозэл өсанэ,
Мина бэлэкйа Агмагане дора зэнге,
Тэе мьн кэрьмандйө хэwа шэва,
Нэ wэлэ диса хэwа ве бэрбанге.

Зэр. Qэйм. Әрд.

105

Әзе начьм Зора шәwөти, ве Сәрәде,
Агьраки гьртйә дьле мьн, әвдала хwәде,
Нола чаwа ава Зоре тәва бәрфе, бузе,
Нә wәлә диса тәв Щәмәде.

Сим. Qәйм. Чат.

106

Мьне нафа Меликәнде,
Мьн со чьни тәви мәнде,
Мьне кәйрана чәв у бьруйе бәләк,
Мьле ве базбәнде.

Өт. Щьн. Гйәл.

107

Те бина бае Qөрөбогазе,
Ледьхә бәжнбьльнде, гәрдән сазе.
Тө хорта ньз накьм пештьри хорте Qөндахсазе.

Мәнм. Чач. Гйәл.

108

Әлэгәзе кон бь резе,
Әзе сәри кәтьмә нәйа фезе,

Нъзаньм ньфъра тѣлаqrрѣше тѣлаqrрѣшбу,
Го дѣргуша кѣрин нѣди бѣр нѣмезе.

Мѣкм. Чач. Гйѣл.

109

Элѣгѣзе, Элѣгѣзе,
Сурѣт core гѣл гѣвѣзе, кани резе,
Эзе бьни кѣтъм нѣта фезе,
Орта дѣ дьлада чар чѣвада кѣ хѣбѣрдѣ,
Нѣбинѣ бешика кѣрин бѣр нѣмезе.

Мѣкм. Чач. Гйѣл.

110

Мале мѣ данинѣ wape резе,
Хѣвѣзьяла шѣвѣк шѣве паизе,
Р'ожѣк рѣже бьнара эз разама нав нѣмезе,
Бьра дѣсте мьн бьгртана
Эз бавитама кѣла ве Тѣwрезе.

Ѧт. Шѣр. Норк'

111

Мѣ дѣркѣтйѣ ѣива тѣзѣ,
Ль ру ѣзман we дьбѣзѣ,

Кәша гозэл майә хәрибида,
Дьле мьнда буйә кол мәрәзә.

Щәр. Әс. Тб.

112

Мьн ль дйаре ве нергызе,
Бәхте мьн кәтйә бьн кола нельзе,
Әзе тәрка йар нәлима хвә надьм,
Кәта қир ль бәрйе спи нәбә, қантьр бьзе.

Ә'л. Ос. Нор.

113

Бәжна хәзал ханьма мьн зьравә, дара гузе,
Гбстилак тьлиа хәзал-ханьма мьданә, зерә, зивә қаше
дузе
Хәзал ханьма мьн қиза Сьлеман пехәмбәрә,
Р'уньштйә әрде ве дәнгызе.

Хәм. Кәм. Перс

114

Әзе кьрасәки чекьм бәлге бийе,
Әз мәрума хвәде, шәв у ройа нәрьмә сәре рийе,

Р'ома қэлпә хаин лавке мьн гьртийә,
Әз мәруме диса рунем ль нивийе.

Зәр. Әвд. Алр.

115

Әре дине, чәве тә өсанә бина чәве мйе,
Синг-бәре тә өсанә бина зозан у зозане Багълие,
Гәли гонди, мали—щинарно. һуне газьн-лома жь мьн
нәкьн,
Әзе дькьм дина хвә бьрәвиньм бавежьмә дера жь
дера Мьгьрлие.

Рьз. Щьн. Әрд.

116

К'ава мьн мәшйа сәр кание,
Зер к'өтабун бәр әнийе,
Әз мәлула тә зәрие.

Әг. Теш. Сич.

117

Зәрие, һа зәрие,
Чьл бьске, чьл кәзие,
Дьле хорта кәтие.

Әг. Теш. Сич.

118

Бэхте мьн сешийе
Кэтийэ дара ве дрийе,
Дэсте зоре сала исал
Чава мьн дыбын сэр нешие.

Шэр. Эс. Тб.

119

Тэ гаране, га бэлэке,
Бькэвэ нав тэ морие жане ве тэбэке,
Эзе дбаки бькьм дурн дэваре тэк малэке.

К'ау. Кэр. Эрд.

120

Эле дине, тэ рэнг-чуре, рэнг вэрдэке,
Дэ вэрэ бьнер со нешинбийэ тэв пежэке,
Хвэзыл хера мала хвэдера
Диса руныштама рэх к'елэке.

Э'т. Шэр. Норк'

121

Вэрде, на вэрдэке, сэри соре, пэр бэлэке,
Нелун чекьрийэ Алакбалаке, сэр дйаре Гэринэке,

Дэ тө рабэ бәре хwэ бьдэ мьн ве шэвәке,
Әва калбуна мьнә, әз к'әтьме шаһьлтйа хwәда,
Мьне сиусе бьзмар к'ьшандйә тәхте қошә фәләке.

Хәм. Нәм. Перс

122

Ч'ьра данә сәр петәке,
Ньзаньм бәхте мьн бу, тәле тә бу.
Қарәwьл данә сәр к'өләке.

Баһ. Мьст. Сич.

123

Қьжьке готә we wәрдәке,
Әзе һелуна хwә чекьм сәр бага дәма Әштәрәке,
Хәлде йаре тәзә гьрт'ьнә,
Йаре кәвн бунә чиме дор к'өләке.

Баһ. Мьст. Сич.

124

Ле, ле Зине, мә ль кәфа ве Мирәке,
Веспе ль сәр мара тейә дәнге қөльнг, сәwта ве
wәрдәке,

Гэлэка һаре тэзэ гьртънэ,
Йе кэвн бунэ цъжъка сэр к'блэке.

Шэм. Мэм. Сич.

125

Гэдэ лавко, дэве тэ нэ дэве к'ламоке,
Бэжна тэ нэ бэжна рэдэсоке,
Сэйпсанэ, дури мьн һэрэ,
Эзе тэ текьм дэстуйе мерк'ботоке.

Хэм. Нэм. Герс

126

Эре дине, чэве тэ рэшън ве църтъке,
Синг-бэре тэ осанэ, бинани тарькана бэре канйа ве
шьрьке,
Гэли гонди, мали щинарно, һуне газьн-лома жь мьн
нэкьн,
Эзе дькьм дина хwэ бьрэвиньм
Бавежьмэ бэр дера жь дера ве Дерьке.

Р'ьз. Щьн. Эрд.

127

Кәша гозәл сәкыйә дәре мале,
Зәнда зәр гьредайә пе дәсмале,
Әзе дьл к'әтымә ч'әв у бьрайа, ревачуне, бәжьн-бале

Хәм. Кәм. П'ерс

128

К'әләше мьн дәрк'әтйә феза мале,
Әзе мезәбькьм ль бәжьн-бале,
Әзе дьзива әләмәт кьме бь дәсмале.

Ә'т. Шәр. Норк'

129

Чәрчи һатйә нав эле,
Әзе лаҠке хҠәра бьстиньм
Қөтийа ньне, кобра бәр сьмеле.

Зьб. ШәҠ. Қам.

130

Кәри пәзе ль ве келе,
Те сәҠта шьван, дәнге деле,
Әзе бьвама халәке, тек'әтама ру сьмеле.

Ә'т. Шәр. Норк'

131

Мь го—эре, тэ го—бэле,
Дэнге мьн чу кавла кансилэре,
Мьзгиник мьра натэ дьве, к'элэш лавке тэ буйэ
варжапете ки мькэле.

Г о л. Э т. Н о р к

132

На ль сэр бире, на ль сэр бире.
Мьне ав һьлч'нья пе к'эвгире,
Лавко, шэрэ мьн бьрэвинэ,
Эме сэре хвэ бьднэ сэр қьсиле.

С и м. Қ э й м. Ч а т.

133

Мэ ль нафа Абасголе,
Сэва эвинья дьла к'уви бумэ, к'этьмэ чоле,
Дькьм-накьм к'эша гозэл
Т'о кагаза, т'о бэнька нае йоле.

Щ э р. Э с. Т б.

134

Тэ ав ани, ава голе,
Ав ньрътйэ пэнийа коле,
Эзе дэрде кэша гозэл, к'аша к'обар,
Динбумэ, к'этьмэ чолé.

Ниг. Эс. Qам.

135

Кэри пэзе ве сьрьле,
Нерйе кэвэр сэрдэ һьле,
Бьдэ қэлэне мьн шаһьле.

Щэр. Эс. Тб.

136

Пэзе лаўке мьн пэзе гоме,
Qасав хwэ да феза зоме,
Эзе гэдэ лаўке хwэра бьбрьм дэстэ к'ьнше тэрзие
Р'оме.

Сим. Qэй м. Ч'ат.

137

Пэзе гэдэ лавке мьн пэзе гоме,
Чэрчи натйэ орта зоме,
Әзе хэлке тели дэлалра базар бькьм дэстэ к'ынще
ве нэзама.

Хэм. Кэм. Герс

138

Гэдэ, мьне сондәке харйэ начьмэ каула майдана
әщәма ве кәмаме,
Дә вәрә көре баве тә мьро, п'раке чекә мьн у хwәра,
даре чаме,
Мьн ньзанбу тә дьжмьни,
Тәе чава наве мьн бәла кьрйә дьнйәе ве әламе.

Әт. Щьн. Гйәл.

139

Дәлал, зоме һәйә зоме,
Пэзе бозанге мьн гьранә начә гоме,
хwәде мьразе мьразхаза бькьра,
Кәләш лавке хwә бьдита,
Ве тьмтеле нава к'оме.

Баһ. Мьст. Сич.

140

Эзе чумэ, сэд щар чумэ,
Орта һард мәнәлә лыҫа бумэ,
Чәве мьн чәве кәва гозэл дькәвэ,
Эз, мәрьме хwәде, чар тьлики әрде бьльнд бумэ.

Кәw. Бьр. Әw.

141

Гозе, рәбәне, эзе нәхwәшым, нәхwәше ве ньвине,
Щие мьн дайнә отаха жорьн шанә-шине,
Һьлдә дәзмала пешгире
Wәрә сәр мьн бькә бае бьwашине.

Әт. Щьн. Гйәл.

142

Нарине, һа нарине, һа нарине,
Зозан хwәш бун, әм т'әв дьчуне,
Хәбәр хwәше, зар ширине,
Чйәе Шәнгәле әрафине,
Wәки мере тә бьмьрә,
Әзе бь дьләки әшq бемә шине.

Баһ. Мьст. Сич.

143

Мьне ийрэк гьртйэ жь торьне,
Сурэт спинэ, хал к'этьне,
Мала баве тэ кё зйарэтбэ
Тощар бэре хwэ надьме.

Щэр. Әс. Тб.

144

Нэйфа бэжна мьн ханьме,
Ч'ьре данэ сэр т'ахьме,
Дане роже дьбиньм,
Дане эваре нахwэзым бэре хwэ бьдьме.

Зэр. Қэйм. Әрд.

145

Пэзе лаwке мьн пэзе к'оме,
Қасав натьнэ дора зоме,
Хwэзла эз бәрдиракэ паләпул буйама
Гэдә лаwке хwәра бьчйама Әрзруме.

Зэр. Ә'вд. Ал.

146

Қәрсе нәта Қақьзмане
Сев рьжйанэ бәр дьк'ане,

Веспе к'элэш лаҫке мьн рамусанэк жь мьн хwэстьбу,
Эзэ корэ—к'отибум, мьн нэдае.

Зэр. Qэйм. Эрд.

147

Бэжна к'аҫа к'обар бэр адане,
Дэсте к'аҫа к'обар гьртын анин бэр бэрдане,
Бэлки мере хьрав хере нэвинэ,
Ча эз пеж хаси-хэзурава дамэ хэбэрдане.

Ниг. Эс. Qам.

148

Мьне хэзалэке ракьр жь йале һане,
Бэре хwэ дайэ гол-бэране,
Сэ, кучк, тэжи-т'уле хwэ бэрдане.

Эт. Щьн. Гйэл.

149

Гьре гьште ве зозане,
Ле те дэнге мье, сэwта бериване,
Сэба бэжна бьльнд, чэве бэлэк,
Мера жьне хwэ анинэ бэр бэрдане.

Щэр. Эс. Тб.

150

Эз хэзала чйае Элэгэзе,
Дэве мьн чере, гөһе мьн гөһдаре,
Чэве мьн рэве, ньге мьн банздане,
Бьрэ шаһьле ве дэўре рабунэ
Дьвен эме һәрьн хэзала бькөжьн бькьнэ шива
рэмэзане.

Хэм. Н'эм. Герс

151

Хэзалым, хэзала сәре чйае Элэгане,
Бәрфәке барйэ гьртйэ сәре ре у дьрбе Нэхчыване,
Хэлде т'ели дэлал бьчукэ нэзани,
Тэлим— т'ораб, гьли-готьне рамусане.

Хэм. Кэм. Герс

152

Мьн ханик чекьр пьлтане,
Дэрик теда кьр рькане,
Эз лаўке хвэ теда рунын һәрсе мәһе зьвьстане.

Баһ. Мьст. Сич.

153

Тә, қәмәре рэнг зиwane,
Зозан хwэшә сәмте Wане,
Әзе тәрка к'аша к'обар накъм,
Нәта дык'әвә бәр дара ве к'ътане.

Зәр. Қәйм. Әрд.

154

Бәжна тә зьравә бь готьне,
Хазьл бьһата бажара Р'ьна мират фьротане,
Хәлке педанә вал у мале дьне,
Мьне дабу һәрчар бьзьне, мала баве мьн бәр дотьне,
Һәгәр пе қайл нәбу, мьне да рөке ширьн жь бәдәне.

Нор. Ис. Аш.

155

Әзе қөльнгъм, қөльнге ве Әмәне,
Әзе һәвал-һогьра қәтйамә,
Мьне дайә нава чаир-чимана,
Қарьхи бумә, ижар жь пера мамә тәне.

Сим. Қәйм. Ч'ат.

156

Кэчъке, дине, чь навина сэр навине,
Йанга мьн тэ we буйэ,
Йанга Лэйл у Мэщрум, Мэм у Зине.

Мөнм. Қэр. Кэл.

157

Хwэш те бае навине,
Лавък мәшиан Мердине,
Базаркьн дэлме дине.

Әг. Тещ. Сич.

158

Лавко, қорбан, дьле мьн диwаре к'оме ве к'омьре,
Бэжна к'ава к'обар өсанэ, нотлани стуна нав чадьре,
Әзе сала исальн к'ава к'обар бьрэвиньм,
К'ома бьра-пзьмама бьдьмэ we рэкине.

Р'эш. Бас. Кэл.

159

Мьн ль диwаре Гиһадине,
Әw чь стэйрэ ду мезине,

Wэй малино, wэй гондино, к'е бинайэ,
Конде кор руне сэр нелуна гогэрчине.

Зэр. Qэйм. Эрд.

160

Дэрде дьле мьн тэ-хатуне,
Wэрэ қасэке к'елэка мьн жи руне,
Эзе дэзмала дэсте хwэ тэра текмэ баwэшине.

Гөл. Ә'т. Норк'

161

Гэдэ, лавко, нэ ве натъне, нэ ль ве чуине,
Дэ тō wэрэ чока хwэ бьдэ рэх чока мь жи, қаски руне,
Тэе дьле мьн кьрйэ бэра Wане, гола хуне.

Хэм. Кэм. Герс

162

Кэчка дине жь Асине,
Сор-сьпи хале рэш к'этьне,
Дэ бьра рамусана к'аwа к'обар бьминэ,
Сэнэта донздэһ, пэзе нивро, гавка дьне.

Шэм. Мэм. Сич.

163

Wэлэ баво, мьн бьдьне,
Wэлэ дае, мьн бьдьне,
Гэдэ к'этиэ бэр мьрьне,
Qэлэне мьн бьстиньн бсла дьне.

Сим. Qэйм. Чат.

164

Эле, кэче, пьншарчье,
Эва се салэ тэ эз кьрьмэ нале ве мьрьне,
Мьн, эвдале хwэде, тэви тэ п'учкьрийэ эмре дьне.

Э'т. Шэр. Норк

165

Дилбэра мьн йэкэ бэжнбьльндэ чэв нешинэ,
Чэва неди-неди мьра дбqрпинэ,
P'амусане дьдэ һьнэка дьнэ.

Qэр. Мэм. Арт.

166

Дьле мьн дьле мие,
Тарьнане бэри кание,

Синг у бәре кәләш кәҗа мьн җсанә,
Сездәһ мәлла, чардәһ кәшиша нае хвәндьне.

Мәкм. Чач. Гйәл.

167

Дәлалә дьле мьн шагьрте Эчмиадзине,
Вәзе чумә алие Тьлбисе, сәре дьне,
Әзе хвә бавежьмә де у бава,
Бьра дәлалә дьле мьн нәкьнә һамбал, тенә сәр хвәндьне.

Кәм. Шәҗ. Гйәл.

168

Кәчьк сәкьнйә бәр кание,
Шәра нишаниейә бәр әние.
Ғивйа йаре хвәйә тәне,
Кәб зәйнәтәкә ру дьне.

Щәр. Әс. Тб.

169

Әле, кәче, тө дәлалиа дьле мьне,
Бәр дьле мьнда зәф ширьне,
Дәне шәва ль мьн досте,
Дәне роже ль мьн дьжмьне.

Әт. Шәр. Норк

170

Кэчыке, наве тэйэ Сорме,
Тэ бь сола гьрмэ-гьрме,
Эзе тэрка тэ нэкьм нэта рожа мьрьне.

Щэр. Әс. Т'б.

171

Эзе нэхwэшьм, нэхwэша рожа иние,
Эзе дора хwэ дьнһерьм,
Дора мьн төнәнэ пьзмам-лезьме хуне,
Сэр мьра сәкнийә пашанге мьрьне.

Шөр. Щьм. К'эл.

172

Бәжна кәwа гөзәл ве готье,
Һатйә кавле гонда фротье,
Хәлqе бьдә мал у нале дьнйальке,
Эзе бьдьм рөке ширьн, qаф у qоре бәр дотье.

Щэр. Әс. Т'б.

173

Һа ль сәр тәмие, һа ль сәр тәмне,
Мезә чите, дерә кәмне,

Эзэ дане роже набиньм,
Дане шэве хэръмэ хэвне.

Хэм. Нэм. Перс

174

Лавке мьн сэкьнийэ сэр эмбаре,
Ба дьнэжинэ ришинга шэре,
Эзе қорбабьм хэрчар тьлие шьгаре.

Сир. Гон. Чат.

175

Танга пора мьн қэмәре
Кэтийэ гэлие Әнгәсәре,
Гәдә лавко, шэрә мьн бьрэвинә,
Бавежә шәре көрма нав сәрзәре.

Хэм. Нэм. Перс

176

Кәри пәзе ве бәрпәле
Гәдә лавке мьн жьмьрийә пе шьвдәре,
Йәкә зедәйә, әш жи шькарта тола йәре.

Әг. Ав. Кәл.

177

Тә чәврәше, бру гьре,
Мәмьк севе Элашгьре,
Исал се салә әз машоқьм,
Тө фәди дьки жь бав у бьре.

Щәр. Әс. Тб.

178

Әз сәр бани, тө сьвдәре,
Әз хьземьм, тө хәнщәри,
Йа һатйә сәре мьн у тә
Нә һатйә сәре кал-пире дәүра бәре.

Әт. Щәр. Норк.

179

Теле поре мьн қәмәре,
Әзе бавежьм чәме Әртәзәре,
Лавко, вәхта дьчи вәлате хәрива,
Дәрхә бьра сәбра дьле. тә пе дәре.

Шөр. Щьм. Кәл.

180

Лавко, мина к'аўйа бәре,
Дә тө қасәке рабә сәр сьвдәре,
Дәсте хwә бьдә сәр қәвза ве хәнщәре,
Бьра кавле гондада бина к'аўа тә пе дәре.

Әт. Шәр. Норк'

181

Мьн го әре, тә го бәле,
Бьра корьк зәвйа баве тә жи дәре,
Кәфт сала де у баве тә бьгәрьн,
Сәр пышта ге у кәре.

Әт. Щьн. Гйәл.

182

Wәй ле кәче, мә ль зозане мерга мире,
We исал к'аре дәwәта тә бькьн ве тьвдире,
К'аўа мьн хwә хәмьланд, ньшкева йар к'әтә бире.

Әт. Шәр. Норк'

183

Лавко, қөрба, нәйнука мьн һесире.
Техә щева расте, бәр һесире,

Тõ дьчи шэләте хәрибйе,
Дәрхә, бьра бемә бире.

Зәр. Әвд. Ал.

184

Та гаране челәк соре,
Хwәш те дәнге һорә-һоре,
Ке дитйә корап қизапә бьрәвинә дәсте зоре.

Зәр. Қәйм. Әрд.

185

Бәйазе дьве дәркәт стера ве һынгоре,
Бәйаза мьн дәре мале сәкьнийә чедькә саде нәхше горе,
Әзе һәръм Бәйаза хwә нәлали де у баве бьхазьм,
Һәки данә, хwә we данә, һәке нәданә, әзе бьрәвиньм
дәсте зоре.

Хәм. Кәм. Герс

186

Мьн ль нафа ве Дигоре,
Тә зерьн ль нава торе,
Тәрка чәв-бьрйе бәләк надьм,
Кәта дәсте мьн бьгрьн дахьн қәбре, диһари горе.

Щәр. Әс. Тб.

187

Гөле, мәрһе, тә чәврәше, бьру қоре,
Әш чь зерә тә авитйә нава поре,
Әз дьтьрсьм кә бьмьрьм те бьмини,
Дәрде тә ве дьле мьнда һәрә горе.

Әг. Теш. Сич.

188

Авиване авиа гәре,
Щер сьвькә нола пәре,
Әзе қирин дькьм дәнге мьн һәре,
Әзе веспе ньфьрики бькьм,
Бьра щере к'ава к'обар бьшке,
Бәлки к'ава мьн бе ль сәр ре.

Шәм. Мәм. Сич.

189

Әре дине, лауьк тейә Бьдлисе,
Пешиа қонаха сйаре әрәб дак'әтйә ве Ардесе,
Гәли гонди, мали-щинарно, һуне газьн-лома жь мьн
нәкьн,
Әзе дькьм дина хвә бьрәвиньм, бавежьмә бәр дера
жь дера ве К'ьлисе.

Р'ьз. Щьн. Әрд.

190

Дьле мьн п'ра нав Тълбисе,
Кэнаре аве Учк'лисе,
Хэлке к'эгийэ дэрде хwэ, һал-мале д'ниальке,
Эз, эвдала хwэде, к'этымэ дэрде хорте Щэрщэрисе.

Хэм. Нэм. П'ерс

191

Гэдэ, wэрэ, мэсэкынэ бэр кэйате,
Р'ишйе шэре сэр гэрдана зэр бэла те,
Тö нэ шехи, нэ пири,
К'а дэре мала баве мьн чь дьгэри ве зьк'ате.

Щэр. Эс. Тб.

192

Гьрмэ-гьрма сйара те,
Дэнге һесир бара те,
Кэчък мала хала те.

Сим. Qэйм. Чат.

193

Бьһарэ, аве гэлийа хөлэ-хөл те,
Дэнге кәһа стö зэнгьл те,
Кәһа гозэл нава көлилк, баг-багча те.

Әг. Ав. Кәл.

194

Вәй щотк'аро, щот бь хәте,
Бьра хwәде бьдә ве қәһате,
Мьн у хwәра дьчьнә нане ве дәwәте.

Әт. Шәр. Норк

915

Сьбәйә, бина бе те,
Шьнгә-шьнга һәспе нер те,
Дәлала дьле мьн рожа нивро,
Щер ль мьла жь нәwале те.

Щәр. Әс. Т'б.

196

Шәш эләте, шәш эләте,
Қичке бьдә бәр һерате,

Эз тө ньфьра нэwса щане тэ накъм,
Бэлки мала баве тэ һэрэ бэр мирэте.

Мэкм. Чач. Гйэл.

197

Чумэ Шаме, Шам Щьрате,
Каше, дэ тө рабэ қылча шәре баве сэр һерате,
Һәрча орта дэ дьла, чар чәва хәбәрдә,
Мала wan һэрэ бэр мирэте.

Әг. Теш. Сич.

198

Шана мьне, бьһарә, бина гөла те,
Дэнге кәше гозәл жь чйа те,
Әзе кәшым, кәва әве лате,
Һәрче нава һәрдо дьла хәбәр бьдә,
Мала бьчуйа бэр мирэте.

Хэм. Нэм. Герс.

199

Баран бари ж қөдрәте,
Чьлка баране орта щинге мьн у тә те,

Һәке хwәде мьразе мьразхwаза кьр, we кьр,
Һәрге нә кьр, әз-тә әме бьвьн хушк у бьре
ве охрәте.

Р'әш. Бас. К'әл.

200

Wуй зйарәте, wуй зйарәте,
К'аре хwә дькьм бәрбь тә тем,
Һәрге те мьразе мә дьки, те we бьки,
Һәке наки, текә хушк у бьре ве агрәте.

Баһ. Мьст. Сич.

201

Чь каинга ава сар те,
Бьн щашьнга назьк дәрте,
Гәдә ләwке мьн сала исальн чуйә wәлате хәриба,
Гьртйә гәлә йара, нава һәвал-һогьра чьqас qар те.

Шәм. Мәм. Сич.

202

Һәспе гәдә ләwке мьн чьqас ләз те,
Сора сьбе, бае гәля ле нәwас те,

Хазьла эз бьбума гостилкэкэ зерин,
Бькэтама тьля тэйэ расте.

Мэнм. Чач. Гйэл.

203

Мир Кэсэн, мире дэште,
Гази дькьм, сэвта мьн хwэш те,
Эзе, эвдале хwэде, дькьм ахин,
Жь дьле мьн хуна рэш те.

Шэр. Эс. Тб.

204

Хэзале, эзым хэзала чйанге гэште,
Сэр мьра те аве гэляа лен у лемьште,
Көле, тойе руней мала қомси у нэмама,
Эз у хэзала мьн бэр нэв рэш кьрьнэ кчагаз у бэнька
бь нвьште
Чьма қасэке нэ ньштынэ эзе руньштама тэньште,
Мьне дэст бавета хэмла пыште.

Хэм. Нэм. Герс

205

Кэри пэзе ль ве пыште
Кори гьртйэ сэр лемьште,

Дьле мьн нэк'этиэ тыштэки,
Дьле мьн к'этиэ қайша ыште.

Зэр. Қайм. Эрд.

206

Фэлаке, мал шэўтые, эзе қизтыа хwэда чьқа жир бум,
Эре, мал шэўтые, эзе хортйа хwэда хwэш wэзир бум,
Әме к'этынэ қаре мала, чь зу калбун, сэд шар пирбун?

Қар. Мэм. Арт.

207

Кэwa гозэл сэкьнийэ бэр қэлахе,
Ледьхэ сора сьбе бае К'осэдаге,
Әзе дькьм кэwa гозэл бьрэвиньм бавежьм зозане
Әлэдаге.

Щэр. Әс. Т'б.

208

Мьне диаре гонде Мэнде—Мэндальхе,
Мьн гөл чьни тэв чьбьхе,
Мэмке кэwa гозэл өсаньн, мина щота стере тэв қорьхе.

Хэм. Кэм. Герс

209

Пэзе Абасе Гэзо к'этэ к'еше,
Эзе дэстэ гөл у сосын бьчьным бавем пешье,
Һэрге хэлде го чийэ чь нинэ,
Эзе бежым бона ду-дэрмане дьран эше.

Щэр. Әс. Тб.

210

Гэдэ гəньме сор һатэ таше,
Фьла гьргын паса хаче,
К'е к'ө дь мьн-тə дəре бeбəхт,
Нəрəтинə к'ынше букт'е бəр зəwаше.

Сир. Г'өһ. Ч'ат.

211

Ле ле Һаше, ле ле Һаше,
Ч'ичка бəрфа Қəрəхаше,
Һəчə орта мьн-тели дəлалда хəбəр бьдə,
Т'ө к'өр у қиз нəйнə бəр зəwаше.

Һиг. Әс. Қам.

212

Бəйаза мьн сəкьнйə дəре мале бəр рəwəде,
Мере хwəра чедькə нəхше горе, ника саде,

Кэйфа мьн те чэ'в у бьрие бэлэк,
К'этиэ дэсте к'отие мера,
Р'оже се дана дьк'отэ, тинэ исьндафе.

Хэм. Кэм. Герс

213

Эзе шишька биньм, гора чекьм,
Нэхше бэдэw мхэрм лекьм,
Бьре мьн ко бьхазэ эз надьме,
Эзе бежьм ноба длара чекьрийэ,
Бона к'элэш лавке хwэ бэдэwе.

Щэр. Эс. Тб.

214

Лао, қорба, кэри пэзе ве нэқэве,
Сьпи дькэ нола шэве,
Дэ тө wэрэ тэмам бьдэ қэлне мьн бэдэwе.

Сьл. Кэс. Арт.

215

Кэwа гозэл сэкьни дэре мале, мьн кьрэ насэ,
Кьрасе кэwа гозэл чите Москвае гбли хасэ,

Кәше, щане, де у баве тә агьрәки ъса дьле мь данә,
Әзе ава Архашане, бәләкйа Агмагане сәрда дькьм,
Агьре дьле мьн һеса набә.

Зәр. Қәйм. Әрд.

216

Дәлал, кәйран, әз дәштимә, чйа жь мьра сарә,
Сәре мьн бь зерә, гөһе мьн бь гөһарә,
Бьра К'әмал паша жь Анқәрае рабә, бьра Фәъзи паша
пера к'арбә,
Бьра қол ордиа Диарбәкьр, бьра тәмами сьнгогагбә,
Бьра шех Сьнид әфәнди жь мирате Нало рабә,
Бьра тәмам ль дәрә мала баве мьн пәйабә,
Мьне созәке бь лавке хвәра дайә, щарәке дьле мьн
же сар набә.

Кар. Хач. Сов.

217

Гәдә лавке мьн сйарә, пәйа набә,
Әзә щоте зәр мәмька дьдьм қайл набә,
Әзә рамусанәкә дөдө дьдьм итбар набә.

Хәм. Кәм. Герс

218

Дәлале дьле мьн сйарә, пәйа набә,
Әзе синг у бәре хвә

Тэра текым мерг у чиман, дэшт—зозан,
Дэ тө шэрэ ле пэйабэ.

Сим. Қайм. Чат.

219

Дэрде дьла пьр хьрабэ,
Бэжна кэша мьн кьнэ, бьльнд набэ,
Дэ тө шэрэ рамусанэке мьн кэрэмкэ, чь қйамэте тэ
рабэ.

Кэш. Бьр. Эш.

220

Р'анге буталия қэ хшэш набэ,
Дьле шана қэ эшқ набэ,
Кэвт хазьл шн буталибэ,
Шэхта кё мьразе хшэ шабэ.

Шэр. Эс. Тб.

221

Пэзе кэлэш лашке мьн шэлэбэ,
Лашко, қөрба, Шам Кэлэбе бэржер мавэ,
Кэгэр Шам Кэлэбе бэржер дьби,

Бъра гонди-щинар тэв шэдэбэ,
Нэбен тола йаре бу сэбэбэ.

Щэр. Эс. Тб.

222

Ло, ло дьло, хали тэбэ,
То сэр дьла бэнги нэбэ,
Нэча, гава бэнги дьби,
Бъра кӱштъна щане тэ нэбэ,
Пошманбуна тэ гӱнэбэ.

Хэм. Кэм. Герс

223

Гэдэ лавко, эз дьмьрьм йар сэбэбэ,
Бъра мэрзэле мьн орта нэуша мала баве тэбэ,
Нэрге сьбе шэбэде радьби сэр чэве хвэ дышуи,
Бе кэша гозэл йале мьда рэмэл тэбэ.

Мэкм. Чач. Гйэл.

224

К'элэше, кӱлмал шаре гэре шаре мэйэ,
Халйа доре зэйт—кьнэйэ,

Кәша гозал йәкә бәжынбьльндә,
Чәвбәләкә, гәрдәншәбә.

Р'ьз. Щьн. Әрд.

225

Дерә чите, дерә к'обә,
Дә тө нәгәр обә-обә,
Әзе дьла сәр дьле хwә у тәра бькьм тобә. . .

К'аw. К'әр. Әрд.

226

Гәдә лавко, бьра гөне мьн тирамәрбә,
Сәре ренга тә гопалбә,
Те дьчи wәлате хәриба,
Бьра стие тә сәр щани мьразе мьда харбә.

Хәм. Нәм. Перс.

227

Оро, лавко, бьра дьли дьлбә,
Бьра мал-нале мәрйа бәр кәвьре рәш бә,
Бьра урте мәрйа көнде кор бә.

Р'ьз. Щьн. Әрд.

228

Пэзе лавке мьн қаләwә,
Бәрбанга сьбе бәржер набә,
Гөре бөхөн, дьзе бьвьн,
We бежьн тола йара тә сәwәwә.

Әт. Шәр. Норк

229

Лавке мьн сйарә, пәйа цавә,
Әзе чумә пешйе, дькьм-накьм т'ö қонаха қайил навә,
Дьве хенщи кәwа гозәл
Т'ö қиз, бука ризи навә.

Сим. Қәйм. Чат.

230

Ве бьлуре гөwә-говә,
Ль сәр лева тьлийа дәлал зәр дьльwә,
Дьле хәлде к'әтйә мал у кала,
Дьле мьн әwдале к'әтйә қаша гөстире пенщ шьwә.

Зәр. Әвд Ал.

231

Хәриба мал у шәнгә,
Огах жера тәнгә,
Хәрибе нә ма тә рәнгә.

Ман. Гев. Р'әw.

232

К'әләш лажке мьн сәкьнйә бәр свдәре,
Мьне нәйрана тьли-печйе сәр щгәре,
Қамьшлуйа шеран ше спьнгә,
Мьле к'әләш лажке мьн алик шурә, йәк тьвьнгә,
Шәрма к'ома бра-пъзмама нибуйа,
Мьне рамуса орта һәрдо чәва, гизме ньгә.

Щәр. Әс. Тб.

233

Наве тә дьпърсьм нави рьндә,
Щәнинге шин боз сйарбә вәрә гөндә,
Вәхта хәлқ дьпърсә
Бе баве к'аше риспийә, кәр ахундә.

Әт. Щьн. Гйәл.

234

Һәр җәндә, җәндә, җәндә,
Бырце бь шушәбәндә,
Җиз у буке мә эздйә,
Һәүше Һартына говәндә.

Щәр. Әс. Тб.

235

Бәжна кәләш кәүә мән нә кәнә, нә дьрежә,
Нола тарькәна дәве гәйя тур дәвежә,
Кәләш лаҗко, шәрти дьле мән у тәйә,
Бьра дәр у щинар хвәра бежә.

Гол. Әт. Норк

236

Әзе малхе мале настиньм,
Малхе мале кө һәйә жь дәрдан у көлан кәр у гежә,
Әз шьвана дьстиньм,
Эваре һәйәни сьбе барута дьк'утә, гьлура дәвежә.

Хач. Сет. Аш.

237

Лавке мьн сйарбу кэлэ гьжэ,
Оро лавко, мьн го шэрэ мачэ иро һәша сарэ,
Ль чйае бьльнд думан у мьжэ,
Бәхте лавке мьнра ба те баране гөжэ-гөжэ.

Әт'. Шэр. Норк'

233

Рәшана ширьн we бь мьжэ,
Кәша гозэл сэр һелуна хwэ дьһеньжэ,
Һәрче орта мьн у кәша мьнэ гозэл хәбәрдә,
Хwәде әзизе бәр дьле we бькөжэ.

Кәш. Бьр. Әш.

239

Дәлалә дьле мьн сйаре һәспе бозә,
Мьне хала гәрдане пива йәк ль газә,
Wәхте дьле тә мьн әвдала хwәдеда һәйә,
Дә тө бьдә кәшкуле хwә, бькәвә нав дәр-щинара,
Qәләне мьн дузкә, мьн qөбаqаза хwәра бьхазә.

Сим. Qәйм. Ч'ат.

240

Р'енга гонде маь бь һэзэ,
Пайаки те we бь лэзэ,
Өзе дурва қәгәр дькьм,
Шә'ра к'олосе wi гәвәзә.

Щәр. Өс. Т'б.

241

Шәра сәре мьн гәвәзә,
Вәкьм бьдьм сәре зә'ве тәзә,
Wәхта дьчи wәлате хәрибне,
Бьра дьлда нәвә к'ол у мәрәзә.

Шәм. Мәм. Сич-

242

Һива гонде маь һива тәзә,
Бьра хwәде де у баве мьнра қәбул нәкә,
Хорте мьнра гьртьн кьрьнә зәве тәзә.

Г'ол. Ө'т. Норк'

243

Хелйа к'әләш к'ава мьн гәвәзә,
We ль сери дьбрьқә гәрз бь тәрзә,

Эле дине, эзе паши тэ говэкым,
Т'бцар нагръм йаре тэзэ.

Ө'т. Шэр. Норк'

244

Меванэк натйэ мала баве мьн э'зизэ,
Бьнһерьн чь лайқэ чь щаизэ,
Щотэ севе мехьки бьдьме,
Һэрэ вэлате хэриба пе бьлизэ.

Шэм. Мэм. Сич.

245

К'элэш к'аҫе, сьвэйэ, таве дайэ.
Зера сэре Дилбэра мьн худайэ,
Һ'эчи гава к'элэш к'аҫа хвэ навиньм,
Өсан бьзанбэ тамарэка дьле мьн қөсийайэ.

Зэр. Ө'вд. Ал.

246

Вэй к'элэшо, мьн гот мачэ дэште, дэштэ байэ,
Р'умэни бэр сия бага, һ'эму гайэ,

Лавке мьн пар ви чахи, һини нэвса щане мьн г'энебу,
Исал нъзаньм қәвл-қьрар к'ер'а дайә.

Мәһ'м. Чач. Гйәл.

247

Лавко, п'оре мьн бәлайә,
Ч'ә'ве мьн р'эшн, мьн кьлдайә,
Бона бәжн у бале мьн назьке,
Хорта гәв мәрәқ һьлдайә.

Щәр. Әс. Т'б.

248

Хвәдео, тә дайә,
Гәл-сосьна сәр дайә,
Қизе хәлқе сәва гәда
Гьшта мере хвә бәрдайә.

Баһ. Мьст. Сич.

249

Һәспе лавке мьн бәзайә,
Гьре Ак'о вьрда майә,

Эзе зерэк сәре хwә бьқәтиньм,
Бьдьмә гөрзә онщә тәлпкәк кайә.

Зәр. Қәйм. Әрд.

250

Эле кәче, мьне тәра созәк дайә,
Нава мьн у тәда тәк хōдайә,
Исал сәре чәнд салайә,
Ә'мьре мьн тәра бйә р'әвайә.

Ә'т'. Шәр. Норк.

251

Мьне щанаб кьрйә бьра бейә,
Wәрис қәтйа, гәми ру бә'рейә,
Wәзе кбуре хәлқер'а һ'әзар кәвсьдимә,
Wәзе тәра арзаникә бәр авемә.

К'йәм. Шәw. Гйәл.

252

Ишәв шәвә, шәв шьлийә,
Гөһер'а гәдә ләwке мьн гьртйә ав һ'әр'ийә,
Wәрә мә һәрьн пешйа коне ә'рәбийә,
Әме текьн кәнәк-лақьрди ве шәвейә.

Баһ. Мьст. Сич.

253

Дэлалe дьлe мьн р'анэкьнэ сэр лoдeйэ,
Дэст нэвeжэ гөрзa гинeйэ,
Дэлалe дьлe мьн нэднэ бь сондeйэ,
Ньфьр'а нэкьн, бэр мьрaзэ, бьрa бьгижэ ви мрaзийэ.

Сир. Гбл. Ч'ат.

254

Ле, домaмe, йaрти чьрa чeйэ,
Чь зэйнэтэ ру дьнeйэ,
Тө р'амусанэке мьн к'эрэмкэ,
Щьнэт-щэ'нмэ дэст хөдeйэ.

Щэр. Эс. Т'б.

255

Дaе, шьвaн нaстиньм,
Бaво, шьвaн нaстиньм,
Шьвaн нэй эвaрe чoлeйэ,
Г'эзaр қэзи пeшиeйэ.

Эт. Щьн. Гйэл.

256

Лaвкo, нaвe мьн К'aшeйэ,
Синг-бэрe мьн бэлэкьe бэрфa чьaи Думaлйэ,

Һәрке ә'д у ә'лафе хэлге дәрәкәнә,
Йа мьн, ә'вдала хвәде, жь малейә.

Сим. Қәйм. Ч'ат.

257

Лавке мьн дәлалйе кәр'е дейә,
Кастуме чар шев лейә,
Вәхта дьчә вәлате хәрива
Һ'әта сьве ч'ә'ве мьн р'ейә.

Сим. Қәйм. Ч'ат.

258

Кәч'ке, наве тә нъзаньм, наве ширьн дькьм гази нав
Һәвейә,
Сьнге тә йа қазе, ордама тә йа кәвейә,
Әзе сәбаби ч'ә'в у бьруйе тә бәләк,
Мале дьне кавле гонда, дайнъмә гәрәвейә.

Хәм. Һ'әм. П'ерс

259

Г'ьлбиса гәрми мьнарәйә,
Чуна, сәкнандьна мьн те гөнәйә,

Эзе гава гэдэ лавке хwэ набиньм,
Мьне гьре теда хьрэ-хьрабэйэ.

Ниг. Эс. Qам.

260

Ханйе к'ава мьн бь қөвэйэ,
Стуна наве чаврмэйэ,
Р'амусане кэва гозэл
Жь рамусане хэлqe һа бь зедэйэ.

Э'т'. Шэр. Норк'

261

Бэжна к'ава мьн қэлэмайэ,
Һатьн чуина we т'ьме-т'ьме ль мала мэйэ,
Дэ wэрэ р'амусанэке мьн к'эрэмкэ,
Дьһйа һэмин мьрьнэ, бошэ у бефэйдэйэ.

Э'т'. Шэр. Норк'

262

Гэдэ лавко, ава гонде мэ бэлайэ,
Ч'э'ве тэ гьме алие мала мэйэ,
Оса бькэ бьра мали-гонди
Нәһ'ьсын һ'об у эвингийа мэйэ.

Щэр. Эс. Т'б.

263

Дәре мала мә шә'дәйә,
Пьшта мала мә шә'дәйә,
Натын-чуина тә ле нәйә,
Т'аса ава сар агьре щәгәре ле бу мә'нәйә.

К'ау. К'әр. Әрд.

264

Ло, ло, лавко, нәчә дәште, дәштә байә,
Дә тә хвә нәдә синге дарә, зәрдәлә тәмам тайә,
Дә тә вәрә сәр сәре чийәе Агмагане
Шәвәке нава синг у бәре мьда рәзе, мале дьне'мале тәйә

Р'ьз. Щ'ьн. Әрд.

265

Эг'име, вәре гәр'е вәре мәйә,
Халйа доре зәр һ'ьнайә,
Н'әйфа мьне те ве һ'әйфе,
К'отйе мера мере тәйә.

Qәр. Мәм. Арт.

266

Ч'ә'ве мьн бәжна гәдәйә,
Шә'ра сери лор сьрмәйә,

Гэдэ лавко, вэрэ мьн бьрэвинэ,
Бьра на гонди, щинар бежын,
Шэр'ти дьле мьн у тэйя.

Хэм. Ё'эм. П'ерс

267

Дьле мьн канинга дор бь бийя,
Дэстэ лавьк ле щьвийя,
Зэваща бедьл ахьр-ахьр п'ошманийя.

Ө'л. Ос. Нор.

268

Шьвано, пэзе тэ гэмам мийя,
К'ынще тэ т'эмам чөхи щэзанийя,
Хазьла мьн бьзанбйа һэде тэ чийя.

Қэр. Мэм. Арт.

269

Ғатйя мала баве мьн меване шэв у р'ойя,
Мала баркьрийя, тышт төнэ дайньм бэр ви мевани,
Өзе р'абьм дайньмэ бэр мевани дьмьс у тойя.

Хэм. Ё'эм. П'ерс

270

Гэлийе гонде мә дьсойә.
Гәрча теда нойә-нойә,
Вәхте тō пьрса наве дәлалә дьле мьн дьки,
Наве дәлалә дьле мьн Г'әсойә.

Сим. Қәйм. Ч'ат.

271

Иро калбуне мьн к'аркьрйә,
Хортание мала хвә баркьрйә,
Дьле қиз у бука ль мьн саркьрйә.

Ө'т'. Шәр. Норк'

272

Гәдә лавко, мьн бьнисти тә йәк хастйә,
Гөстила зер жи кьрйә дәстейә,
Әзе варьмә дә'вата тә,
Ч'ә'ве кәл, дьле шкәстйә.

Хәм. Н'әм. П'ерс

273

Сәр мәр'а тәк фәләкә,
Бьня мәда тәйре п'әр'бәләкә,

Лавко, гәло хwәде к'әнте
Дерге хере мьн тә вәкә?

Сим. Qәйм. Ч'ат.

274

Г'әчи кәсе дьла дьла бешкә,
хөде ә'мьре кәр' у қизе ван дьрежкә,
Г'әчи кәсе дө дьла һәвдү бинә,
Бьра мьсине хwә һьлдә һәрә баге шьнәте ньмежкә.

Зәр. Ә'вд. Ал.

75

Дьле мьн тәда гәләкә,
Шә'ра сәре мьн бәләкә,
Карта бинә фә'ле вәкә,
Хwәде мьразе мә һәвкә.

К'ав. К'әр. Әрд.

276

Кәри пәзе қьж бәләкә,
К'әтйә зәвйа зәгәрәкә,
Һәрке пьрса растйе мьн дьпьрсьн,
Лавке мьн йәки ч'ә'вбәләкә.

Сим. Qәйм. Ч'ат.

277

Эле дине, чэ'ве хвэ лэглэи кьлдэ,
Каниа феза мала қәст мэ'нэкэ,
Тәе дьл-щэгәре мьн пә'тьнэ,
П'әр'и п'ьшьк майә, бәхте тәмә, вәрә хьраб мэкә.

Баһ. Мьст. Сич.

278

Кастум рәшо, кастум хвәкә,
Т'унцька рәш—нарин шәкэ,
Вәхте кә расти мьн теи,
Әз йа тәмә, хвә шаш мэкә.

Щәр. Әс. Т'б.

279

Кәчке, нәчә гахе хвә ба нәкә,
Көртьк бехә, дөлмә хвәкә,
Мьне бьхистйә тә нәхвәши, хвәде нәкә,
Тә we ниве дьле мьн хьраб кьрйә, ниве дьне хьраб нәкә.

Шк. Мус. Арш.

280

Бәрфәке бари чйа кър некә,
Дө бьранә пирәдекә,
Орт'а мьн у лажке мьн хьрав кьрьнә,
Хвәде ванра қәбул нәкә.

Щәр. Әс. Т'б.

281

Сәр мәр'а йарә, йар фәләкә,
Бьниа мәда һелуна тәйре п'әр'бәләкә,
Ғәрке дәрде дьла дитийә, дитийә,
Һәрчи нәдитийә бьра ломана ль мьн нәкә.

Кәш. Бьр. Әш.

282

Зәвал қөрба, тә we дьчи, мьн бирнәкә,
Дә тә мьн сева соркә бәйя хвәкә,
Нава һәвал-һогъра бир тини,
Дәрхә сәрда һурьк-һурьк тә мезәкә.

Әг. Т'ещ. Сич.

283

Зэвйа к'элэш лавке мьн к'эт лелавкэ,
Дэ тө бэжна зьрав, чэпле дьреж теда бакэ,
Өз йа тэмэ гьли-готьне хэлце фэйда нэкэ.

Ш өр. Щ ь м. К' э л

284

Ло, ло, щото, щоти нэкэ,
Сэре р'енга мьн ра нэкэ,
Была гае қәмэр бьмра,
е сор қөрбана мьн у хвэкэ.

З э р. Қ ә й м. Ә р д.

285

Кэч'е, банге Өлэгэзе ль мьн тейэ фикэ-фикэ,
Дэ тө рабэ қоле зер'а щоте қэрэп'ушье бэр ә'нинга
кэвэр чекэ,
Вэй кәлмале, тө қотке сәрда сикэ,
Тәе мәраза дьле мьн гиҕандйә,
Дэ тө мьн бьвә сәр дохтыре Т'ьлбисе бьра бьрине дьле
мьн дәрзикә.

Баһ. Мьст. Сич.

286

Дьле мьн дьле дика,
Wэрэ қасәки мә һәр'ьнә навкөлилка,
Wэй, лашько, тә чь мьда дитйә,
Wәкә бәхте хwә гьликә.

Баһ. Мьст. Сич.

287

Бәрфәке барийә, кьрийә һекә,
Дө бьранә, пирәдекә,
Хаде бьре мәзын жера хайкә,
Бьре ч'ук һ'әлали нәвса щани мьразе мьнкә.

Сим. Qәйм. Ч'ат.

288

Һ'әчи кәсе дьла, дьла саркә,
Хөде көла Шаме, һ'әләбе мала баве wанда чаркә,
Бьһаре нә га бә, нә гольк бә,
Мала баве хwә пышта к'уси баркә.

Зәр. Ә'вд. Ал.

289

Кэче, чадра мьн сьпийэ мина некэ,
Теда руньштйэ калэбавэ, пирэдекэ,
Чава наһельн кэва гозэл теда бьвэ бүкэ.

Ө'т'. Шэр. Норк'

290

Лавко, қөрба, шэ'ра сэре мьн қичькэ,
Р'иши шэ'ре чар ньч'ькэ,
Хвэде дэр-щинара, де-бавара қэбул нэкэ,
Чава сала исал дәсте мьн гьртьнэ данэ йэки дэв
кучькэ.

Кэw. Бьр. Әw.

291

Дьле мьн тэйре п'эр'бэлэкэ,
Кёла дьле мьр'а қиза к'эре
Р'оже се дэрпа хвэ дьхэмлинэ,
Дэре мала баве мьн ә'вдала
Хвэдер'а дьчэ те, хвэ ба дькэ.

Шк. Мус. Арш.

292

Веда те хвэ бадькэ,
Т'елма наве чар та дькэ,
Р'öh'e кэчка аза дькэ.

Кэw. Бър. Әw.

293

Домама мьн кьнэ, wa кьнькэ,
Нэ бэрэ, нэ бэдэнэ, нэ мэмькэ,
Хази дэве мьн хал у хэта гэрдэна тэ бьк'эта,
Бьра нэвал-ногыре дора мьн быготана стье тэ лэлэбэ,
Дэсте тэ к'элэмчэбэ, ньге тэ қайд у зьнщирбэ,
Ҳэла не щьзарэте тэ һьндькэ.

Хэм. Һ'эм. П'ерс

294

Бэжна гэдэ лавке мьн кьнькэ,
Мина тэрэзьна дэве гэлиа гөлгөпькэ,
Бьра эвиниа мьн тэ һэвр'а һэбэ,
Мали гонди хвэра тенэ к'инэ, рькэ.

Шэм. Мэм. Сич.

295

Канйа гонде ма хал-халэ,
Дэстэк хэтэ, йэк хэзалэ,
Н'эчи гава лавке мьн нэе малэ,
Эмише нав к'ахэте мьн дьн'элэ.

Зэр. Ө'вд. Ал.

296

Өре, фэлэке, мал шәwөти, дьле мьн һелуна тэйре лалэ,
Дэ бьра де у баве мьн хере вай нэбиньн,
Чава эз нэгьртм нэ данэ хортэки чардәһ сали,
Өз гьртм данэ калэки һ'эфте-һ'эйтше сали галә-галә.

Рьз. Щьн. Өрд.

297

Наве щә'нийа лавке мьн Хэзалэ,
Өзе зерэки сәре хwә жекьм
Жера текьм сол бьзмарэ,
Wэз кьтә гөйя хwә текьм дох һәwсарэ,
Wәхта дьчә нав хәлде хәриб,
'Бьра нәвежьн чь сйарэки бе п'эргалэ.

Сим. Qәйм. Ч'ат.

298

Ғива ә'змане бьльнд налэ-налэ,
Стәйрка доре гьрт гопалэ,
Халйа мьн сәре we жьне
Wәки щаниа хwә бьдә мере калэ.

Шбр. Щьм. К'эл.

299

Ви зьнари зарә-зарә,
Ми дьк'алэ, бәрхә балэ,
Синг у бәре хәлqе тели дәлал нәфса щане мьн һ'әлалэ.

Өг. Т'еш. Сич.

300

Эле дине, wәлә, бьлә у т'ьлә,
Ғ'әрча гава чә'ве мьн чә'ве тә дьк'әвә,
Ғ'әрщара дәстә гошт жь щане мьн дьһ'әлә,
Өзе һәрьм Бегриве хwә у тәр'а к'агәзәке бькьм ль
сәр мәлә.

Ө'т. Шәр. Норк

107

301

Мьн го шэллэ, тэ го шэллэ,
Чь мьсэ'бе мьле мэллэ,
Н'ач'и гава чэ'ве мьни ч'э'ве кэша гозэл дьк'эвэ,
Дьле мьни осанэ, бинани п'ърти шушэ хой дьн'элэ.

К' а ш. К' э р. Ө р д.

302

Агмагане вьрда мьлэ-мьлэ,
Аве бэлэкия те хөлэ-хөлэ,
Мьне сурэте сор гэстйэ,
Нэла дэвса дьране мьни кёлэ.

Ө' т'. Шэр. Норк'

303

Дине, бьняа мале мэ we мьлэ,
Дина мьн жь бэраве жела тейэ,
Сэре хвэ шуштйэ, баде гөли э'ни шьлэ,
Өз бэрбь синг-бэре we чум,
Мьн го, вэрэ рамусанэке мьн к'эрэмкэ,
Го,—коро, дури мьн нэрэ, сьмела тэ зьврэ, сурэте
мьни кёлэ.

Ө' т'. Шэр. Норк'

304

Г'опа Т'ьльк we гонгьлэ,
Qаз у qоба мэ qобылэ,
Домаме, нэрке йа хэлqe дьжмьнатийэ.
Йа мьн к'ава к'обар эшq у дьлэ.

Сим. |Qэйм. Ч'ат.

305

Тэ шэйт'ано, нэ'лэ-г'олэ,
Нэйнэ бира мьн дэрд-к'олэ,
К'этийэ орг'а мьн чэвр'эша мьнда,
Деран, веран гонде к'олэ.

Зэр. Э'вд. Ал.

306

Лавко, дьле мьн дэманэ,
Эзе т'эви к'олие бэрфе, баране ль ч'ие мамэ,
Тьринща таве, шэwqa роже мьн дайэ эз н'элийамэ,
Исал н'эфт сале мьнэ, эзе нивиа гэдэ лавке хwэ мамэ.

Зэр Qэйм. .Өрд.

307

Ло лаво, сэр сәвдао,
Дәре мала баве мьн вастйао,
Тө ашьде чь жи һ'әйри мао,
Домам го, —эз нә сэр сәвдамә,
Нә дәре мала баве тә вастамә,
Әз ашьде бәжна бьльнд, чә'ве бәләк һәйри мамә.

Хәм. Н'әм. П'ерс

308

Вәй ль мьн хәрибе,
Хәриба хөдемә,
Даре дәве ремә,
Һ'ьсрәта мала бавемә.

Ман. Гев. Рәш.

309

Әзе нә ль вемә, нә ль вемә,
Тави барана, т'әви бемә,
Хәлдер'а бәранбәр мале дьне,
Хохотйер'а әрзәника бәр авемә.

Әт. Щьн. Гйәл.

310

Дьле мьн рэбәне хвәде ва бь хәмә,
Нә мьн гавә, нә қбдьмә,
Кәче, кәли кәлмал баве, йәки хәдан хер тәнинә,
Дәсте мьн, рэбәна хвәде бьгрә баве синоре ви әщәмә,
Синге тә к'агаза Самәрқәрдә, зьмане мьн қәләмә.

Нор. Ис. Аш.

311

Ль сәри шә'ра һ'әман,
Шә'р қәтйа риш у гәли ль доре нәман,
Гоште щане мьн һ'әлийә,
Һәстә ма бь мьсқал у бь дәрәмә.

Нор. Ис. Аш.

312

Һ'әсэн, һ'әйран, мә Мурәде ләмә-ләмә,
Кәләквано, әзә ль бәхте тәмә,
Те Һ'әсәне мьн дәрбаз бьки жь ава ч'әмә,
Бе әз к'әфила һәде тәмә.

Щәр. Әс. Т'б.

313

Эзе бәрфьм ль сәр чиємә,
К'әскасора ру дьнемә,
Бәхте хвәр'а эз хьнемә,
Гөла дәсте лавке хвәмә.

Ә'т'. Шәр. Норк'

314

Лавко, эз бәжнеда оргьлимә,
Ч'ә'вкьлдане сипькимә,
Гьредана к'офие зөқөримә,
Ө'сле деда һ'әсьнимә,
Анцах лавке хвәра эз р'әвимә.

Ә'т'. Шәр. Норк'

315

Эзе тәйрьм, тәйрачимә,
Вәрләке хвә ль гола ава шуштимә,
Кәвоке қәфәсе сәре бане руныштимә,
Магуге хорта тьвьнгчимә,
Эзе жь гәвра у р'ьндар'а сәвдалимә.

Хач. Сет'. Аш.

316

К'элэш к'аве, эз р'евимэ,
Р'енга хвэда б'һоримэ,
Вэре рамусанэке мын к'эрэмбкэ эз ишьқлимэ.

Ө'л. Ос. Нор.

317

Ьман, ьман эз бэнгимэ,
Өз кэвотке бэлэцимэ,
Хэлке шэ'ра сэре мэ дьзинэ
Нава һэвал у һогьран эз шэрмимэ.

Нор. Ис. Аш.

318

Өз бэрфым, бэрфа һур к'олимэ,
Сэр к'ом—к'олозе лавке хвэ баримэ,
Йар һ'элимэ, йар һ'элимэ,
Өзе синг-бэре йар һ'элима хвэ дьбежым щот канинэ,
Бэр р'уныштимэ вэдьх'ом, вэнах'ом эзи т'имэ.

Ө'л. Ос. Нор.

319

Дьле мьн канинга дор бь чимэ,
Т'асэ ава сар бьдэ мьн, эзи тимэ,
Өзе һәр'ымэ вэлате мала баве тэ,
Һәрге жь мьн пьрсин тō чь э'сли, тō чь щьсни,
Өзе бежым эз мэрвэки банэчимэ.

Э'л. Ос. Нор.

320

Лао, қорба, дьле мьн пепр у мезин гэрэзунэ,
Чьқаи чунэ бьльнд бунэ,
Өзе сэва э'нинга кэвэр, деме гōли,
Хōлде ширьн сале исальне хьраб бумэ.

Сьл. Г'эс. Арт.

321

Кэри пэзе бэр бь тумэ,
Өз се щара бэрр'а чумэ,
Көр'е к'эре тэ'ште харйэ,
Фьравин бэрда бу зьрумэ.

Өт. Щьн. Гйэл.

322

Шә'ра сәре лавке мьн маданә,
Мьн биркьрйә р'ишие we һур баданә,
К'ома мала баве мьн гь қорбанә.

Ә'т'. Шәр. Норк'

323

Һива гонде мә зиванә,
Дора һиве зив кьлданә,
Мьне сондәкә оса сонд харйә,
Wэз настиньм хорте хәрибанә.

Зәр. Қәйм. Әрд.

324

Зозанә, зозанә,
Чадьр леданә,
Бук хәмьлинә,
Гөл жи вәбунә,
Әw жи меванә.

Шәм. Мәм. Сич.

325

Лавко, наве мьн Зозанә,
Мори-мьрщане зэнда зәр қәтйанә,

Һәрке ырсa р'астие мьн дьпырси
Мьн соз-қыраp парва данә.

Сим. Қәйм. Чат.

326

Оло, лавко, әва әрдә, әв әзманә,
Һ'әта лавке мьн жь вәлате хәрибие нәе
Әз зәндә зәр надьмә бәр сәре т'б ә'вданә.

Ә'т'. Шәр. Норк'

327

Ч'ә'ве р'әш бәланә,
Дан.—дан хвә кьлданә,
Әван ч'ә'ва гәлә жьна мер бәрданә.

Щәр. Әс. Т'б.

328

Кәч'е, синг-бәре тә мәйданә,
Әw мәйдана мә хортанә,
Чили-қәрқашә әw зозанә.

Ә'т'. Шәр. Норк'

329

Өре дине, гола дәсте тә р'ьһ'анә,
Мьне дитйә тәйә парр'а се гьре қәйт'анә зер'а данә,
Йәк жь кәла, йәк дәрданә,
Йа дьне хенши мьн у тәва у рәбе аләме кәс ньзанә.

Qәр. Мәм. Арт.

330

Бедәре мала мә чимганә,
Өз лавке хвә к'әгьнә к'әфа лақьрднанә,
Вәки де баве тә готьн чь дьки,
Өзе бежым морие зәнда зәр қәтианә.

Өт. Щьн. Гйәл.

331

Бьр'ә сйаре мә сйарбунә,
Тенә жь вәлате ван т'ьрка,
Гәспе хвә бәрданә, п'ьшта хвә данә ван даранә,
Өзе нишанйа хәлқе к'әва к'әбар бьк'ьр'ьм дьк'ане ван
чәрчйанә.

Ө'л. Ос. Нор

332

Ишэв шэвэ, шэв баранэ,
Дыз һатънэ дор маланэ,
Дьзе хэлге йе га, йе һэспанэ,
Дьзе мьн мә'рьма хвэде дьзе щота зэр мэмканэ.

Ш к. Мус. Арш.

333

Һива гонде мә зиванэ,
Зив анинэ зер' кьлданэ,
Эзе тō қиз у бука бэгэм накъм,
Пештьри қиз у буке шәмськанэ.

Шәм. Мәм. Сич.

334

Мьне к'аг'азэк шандйэ бал ә'вранэ,
Бьра нэбарэ нэ шьли, нэ баранэ,
Хэлге т'ели дэлал ревийе сәре р'ягнэ,
Бьра шьл нэбэ қап'уте намьланэ,

Щәр. Әс. Т'б.

335

Кәһә гозәл, мәсәкьнә сәр канинә,
Тәе we жь мьн бьрйә ақьл у иманә,
Жь мьн у тә к'и бeбәхт дәрe
Бьра һ'әвт сала бьгәр'ә сәр һ'әкиманә.

Ө'т'. Шәр. Норк'

336.

Кәч'ке, навe тә П'әришанә,
Се хал сурәте тә нишанә,
Р'амусана тә, бәдәше,
Дьране мера дәрманә.

Щәр. Әс. Т'б.

337

Кәч'ке, навe тә Сьлт'анә,
Красе щане тә к'ьтанә,
Исал һ'әвт салә дране мьн дешә,
Дьбен хала сурәте тә дәрманә.

Щәр. Әс. Т'б.

338

Шэ'ра сәре мьн гьранә,
Р'ишиє шә'ре һур баданә,
Дә тō warә дәсте хwә сәр сәре мьн дайнә,
Дәсте тә мьр'а һьм дәрдә, һьм дәрманә.

Хәм. Н'әм. П'ерс

339

Наве тә нъзаньм, наве шьрин дькьмә гази нав Сәйранә,
Иро дō р'ожә, се р'ожә, к'арбаре зэнда зәр қәтйанә,
Әме чунә кавле гонда сәр һ'әким у догдьранә,
Мьне го:—Чь дәрдә, чь дәрманә?
Го:—Кавла гонда р'амусанәк-дōдō дәрманә.

Хәм. Н'әм. П'ерс

340

Бәрфа гонде мә дәманә,
Бәжна чила һәрә зьравә,
Мина сьпьндара һьндавданә,
Шә'ра пышта we к'әрманә.

Щәр. Әс. Т'б.

341

Чь зэвинга дора мала,
Ве зэвинге зор сьмьлда.
Ғәде хәлде манат-абасинә,
Ғәде мьн ә'вдала хвәде щота р'амусанә.

Щәр. Әс. Т'б.

342

Дәре мала wә мәйданә,
Гезйа дәсте тә һәwшанә,
Ч'ә'ве бәләк тә кьл данә,
Сьлава тә р'амусанә.

Щәр. Әс. Т'б.

343

Дәре мала баве мьн мәйданә,
Пышта мала баве мьн мәйданә,
Ғәспе к'әләш ләккә мьни шинбози стö қәйтәнә.

Щәр. Әс. Т'б.

344

Стэйрке э'зман чава бэланэ,
Өзе һәр'ым пешиа авивананэ,
Өзе бажьм, авивано, бэхте вэдамэ
Һ'але гэдэ-лашке мын қэ чэванэ?

Ө т. Щьн. Гйэл.

345

Хали кона, кона ченэ,
Щэлхе чита һ'эму р'енэ,
Мьразе дьла һәр'ын бенэ.

Ө'т'. Шэр. Норк'

346

Ле бэрхвано, бэрхе к'енэ,
Һәрр'о, һәрр'о дәве ренэ,
Кэч'ык тенэ жь канинэ,
Өw қаләне мә рьнденэ.

Шэм. Мэм. Сич.

347

Дб севьн, дб һөрменэ,
Дэст көре хэлқеда дьчын тенэ,

Һәрге һәвал-һогъре тә дьпърсын
Бежә әмәнәте әвинтйенә.

Щәр. Әс. Т'б.

348

Зозанед бьльнд зозанед мәнә,
Р'абә щарке бала хвә бьдеда,
Бьһарә, гөл у сосьн ле шинбунә,
Т'әмам щие к'еф у һ'әнәке мьн у тәнә.

Wэз. Әш. П'амп'

349

Гбли рәшә, р'әш чардәнә,
Һәрчар дәра чар қөлбәнә,
Һәрке пьрса растие мьн дьки,
Чайира дора мале щие к'еф-һәнәке мьн у тәнә.

Шәм. Мәм. Сич.

350

Дийа мьн һәйә, баве мьн т'өнә,
Апе мьн чуйә Гөмрийе мьр'а дәрә бинә.

Әзе ба хwәде дбачибьм,
Бәлки хwәде хорте сәр һорике бьпәкинә.

Qар. Мәм. Арт.

351

Зәрие қорбан, әзе к'ефсьзм, бемә'ләмә,
Дә тә р'абә щьгарәк т'ьтуна Qъзълахаша Муше мьр'а
бинә,
Дар у дарчин, сабуна Ләванте, хәдана ә'нйа кәвәр пе
брь'әшинә,
Йәк мә дьчә wәлата хәриба, йәк дьминә бьра сәбра хwә
пе бинә

Хәм. Г'әм. П'ерс

352

Сәһ'әта дәсте мьн зер'инә,
Нәкә шеба хwә жеринә,
Әгим гәдә, һәкә тә мьн қайл дьби, қайл бьбә,
Қайл наби һәр'ә хwәр'а йәкә дьне бинә.

Ниг. Әс. Qам.

353

Гәлие гонде мә Гиадинә,
Наве гонде ләвке мьн Сәвдинә,

Тө вэрэ р'уни шыгарэки бьк'шинэ,
Нава һэвал-ногыра бир бинэ.

Фэт. Ө'т'. Норк'

354

Эре, гэдэ, ба те, баки тинэ,
Ледьхэ қоле зер'а э'нйа кэвэрда дьһ'эжинэ,
Лавко, тõi хэмдари, вэрэ мала баве мьн, э'вдала хõде.
Эзе бьдмэ бэр сэре тэ зэндэкэ мори-мьрщан,
Хэме дьле хвэ пе бьр'эвинэ.

Қар. Мэм. Арт.

355

Лао, қөрба, дьле мьн хазгинйа к'инэ-к'инэ,
Дэ тө бышин һэспе бинэ,
Гьшта коне баве мьн деране бьтэўлинэ,
Хвэли сэре к'отиа мера, дә тө вэрэ мьн бьр'эвинэ.

Сьл. Һ'эс. Арт.

356

Эман гõндо, эман гõндо,
К'ава к'обар йэкэ сорэ, сьпийэ ч'э'вһешинэ,

Каниа жерън аве тинә,
Ба ледьхә, шә'ра к'ава к'обар дь'эжинә,
Qиз-буке ве дәвре р'абунә,
Дьвен паши к'ава к'обар әм шьндинә.

К'әм. Шәw. Гйәл.

357

Вергаса кавла К'әләк'уте гол гәнинә,
Верт'аса Сичанлие си у се канинә,
Нишание хәлqe тенә шә'р шәмақина,
Нишанйа мьн, к'ава к'обар, щоте зер'е мә'мудинә.

Шәм. Мәм. Сич.

358

Лавке мьн сйар бу к'әлобинә.
Дәманчә дайә орт'а хwә у зинә,
Пеш домамева һәспа хwә дьбәзинә.

Ә'т'. Шәр. Норк'

359

Әт'имо гәдә, кәри пәзе тә тәр'әзьянә,
Дьве чь стеркә р'әх мезинә,

Эт'имо гэдэ, һәвинника дьле тэ бсанэ,
Мина һәвинника Мәм у Зинэ.

Ниг. Әс. Қам.

360

Зйарэта гонде мә Шәрфәдинэ,
Хәбәра тэ готи, хәбәра заре мьн нинэ,
Һ'эта әз хашбьм р'убаре дьне,
Т'ощар р'ожәке дьле мьн тэ наминэ.

Щәр. Әс. Т'б.

361

Wәй к'әч'ьке, дине, дьле мьн дьла наһ'әбинэ,
Кава гозәл хәйидйә рәфа нагәр'инэ,
Тө бе һәрге әвинтйа хәлде дьзиванэ,
Әвинтйа ч'ара мьн мина чава стер у тәйре р'у ә'зминэ.

Ә'г. Ав. К'әл.

362

Шьвано, нә һекинэ, нә декинэ,
Р'әш гопька нәчеринэ,
Малхьрабо, мерга мала баве мьн мәч'еринэ,
Дьле мьн у тәва we һәв бьмина.

Зьб. Шәw. Қам.

363

Ч'э'ве мьни дурэбинэ
Р'енга мала баве тэ дьрэдинэ,
Бьр'э қиз у буке сипка сакьнинэ,
К'элэш к'ава мьн хэйидйэ навда нинэ.

Мэһ'м. Чач. Гйэл.

364

Соське, вьрда Гиһадинэ,
Зер'е сәре кәва гозэл мән'мудинэ,
Ньзам веспе к'е чь готйэ, кәва гозэл хэйидйэ,
Зер'е сәре хвэ данинэ.

Щәр. Әс. Т'б.

365

Наве һәспе лажке мьн Лэзгинэ,
Пешйа сйара дьлэзинэ,
Әзе дина хвэ дьдьме лажке мьн шаһьлэ,
Һаж сәре хве нинэ.

Хэм. Н'эм. П'ерс

366

Зэри, л'эму дьвен эм зэрина,
Эмэ жь мала шехьн у софина,
Эзе бала хвэ дьдьме дь кавлие гонде мада,
Кэч'е мина қам-қанате тэ т'онинэ.

Ө'т'. Шэр. Норк'

367

К'ава мьн селе тинэ,
Паше бьска ше дьхинэ,
Мэрьв һэр'э бьвинэ,
Нот'ла шекьр ширьнэ.

Ө'г. Тещ. Сич.

368

Каника гонде мэ бь к'изинэ,
Зэря дэстэк щер'э, йэк мьсинэ,
Йе ко нава һэрдө дьла дьлсарикэ,
Дара дэргуше нэгрэ нэруринэ.

Нор. Ис. Аш.

369

Хазгинйа мьн мала баве к'инэ-к'инэ,
Айе мьн де баве мьнр'а нэминэ,
Чава хазгиние мьн п'ор' у п'ошман вэдгэр'инэ.

Ш ө р. Щ ь м. К ' э л.

370

Каниа гонде мэ ширьнэ,
Гиһае доре се п'элгэйэ, һа ль динэ,
Лавко, дэ тō вэрэ мь бьрэвинэ,
Зозане жорьн хинэ,
Бьра баве мьн бьк'эвэ пэй баве тэ,
Һеди-һеди қэлэне хвэ бьстинэ.

Х э м. Н ' э м. П ' е р с

371

Дьле мьн тэйре п'эр' бь шинэ,
Қиза к'эре дэре мала баве мьн э'вдале хвэдэр'а
Дьчэ те хвэ дьһ'эжинэ,
Р'оже дәстө гоште щане мьн дьмашина.

Ш к. М у с. А р ш.

372

Фэлэке, қизти һэйә мале баведа чьґа хвәшә,
Букти һэйә мали мерада гōла гәшә,
Wәхта мәри дьк'әвә бәр дәрґуше
Mина тәйре нә'майе, сәр ч'әме шыкрокер'а бьфьр'ә
П'әр' у баске we бьwашинә.

Qәр. Mәм. Art.

373

Ба те, баран дьльлинә,
К'ава к'обар бьнат'ара мале аве тинә,
Щери гьран, қәти зьрав,
Сәргьрька к'ава к'обар дадбаринә.

Өт. Щьн. Гйәл.

374

Гәрма дәште к'инә-к'инә,
Сөр'а Агмагане дьлелинә,
Ледьхә сәре гәдә лавке мьн дешинә.

Зәр. Qәйм. Әрд.

375

Гәдә лавко, дәлале мале мә дөдөнә,
Шәкьре нав дәзмале әз у тәнә,

Дә тө вэрэ мьн бьрэвинэ, бьвэ нава эла һ'эсьһа,
Қас һьзанбэ эз то жь к'өнэ.

Сьл. Һ'эс. Арт.

376

Дьле мьн шкэвта дэр мэзьнэ,
Лавко, чь бежи теда дьсэкьнэ,
Бьра дэр у щинар хвэр'а бежьн,
Гөла һ'эмйа эз у төнэ.

Ө'т' Шэр. Норк'

377

Мерга бэр мә гөл сосьнэ,
Сэр мьле хвэ мэфтьлә,
Исал эме һэвр'а гьһиштьнэ,
Гөле гөнд эз у төнэ.

Щэр. Эс. Т'б.

378

Домам, шкэвте мэзьн бьч'ук бунэ,
Щие к'еф, һ'энэка ле кем бунэ,
Вэрэ т'эзэ р'амусанэке мьн к'эрэмкэ,
Р'амусане пар у перар дэрбаз бунэ.

Ө'т'. Шэр. Норк'

379

Дәре мала мә т'ьт'унә, пышта мала мә т'ьт'унә,
Дө каре хәзала жь канйе we ав харьн веда чунә,
Р'әмәл гора ви пешибә,
Р'әва жьне, р'амусана қизе гонде мәда кьр қанунә.

Щәр. Әс. Т'б.

380

Гонде Ущане т'ьтуна,
Хьрхе тә гөлавдунә,
К'әве, тә йәк һ'әбандйә,
Нәп'аки у бәйтунә.

Щәр. Әс. Т'б.

381

Канйа гонде мә бебьнә,
We шин буйә гөл, сосьнә,
Бьра айкие мьн де баве к'әва к'өбарра нәминә,
Чава мьн дьстинә дьдә йәки дьнә.

Баһ. Мьст. Сич.

382

Вэрьсе дэсте тэ кьнэ,
Дэст тэда бақ сосьнэ,
Мьн шарке тō рамусайи,
Һэр'э хвэ нэлэсьнэ.

Щэр. Әс. Т'б.

383

Гэдэ лавко, дора аве дора мьнэ,
Бьра хвэде бышкенэ щер'е мьле мьнэ,
Вэй малино, гэдэ лавке мьн һатйэ,
Бьнйа мала һивйа мьнэ.

Фэт. Ә'т'. Норк'

384

Агьре дьле мьн дōдōнэ,
Й'эк кōр'апэ, й'эки дьнэ,
Кōрап чэ'ве мьн дьк'эвэ, мьн т'ьре мэ'ра р'эшэ,
Йе дьне мьн т'ьре зер'эки чар ньч'ьки бэр ә'нйа мьнэ.

Баһ. Мьст. Сич.

385

Qәмәра мьн бәждеда т'әмам жьнә,
Хазгиние qәмәра мьн мала баведа р'уныштьнә,
Шайики к'әтйә нава хал у харзйа,
Думанәке гьртйә qафе сәре мьнә.

Хәм. Г'әм. П'ерс

386

Коро, бажо һәр'ә, нәсәкнә,
Исал бу һ'әвт сала эз шьване ви пәзимә,
Әзе роже се дә'на кәва гозәл дьбиньм,
Әw һәдайа ә'мре мьнә.

Qәр. Мәм. Арт.

387

Домам, дьле мьн сәрдарә,
Т'әви баране гьртйә Мисхана шәwоти һур дьбарә,
Хазла мьне бьзамбйа к'әләш к'әва мьн к'е маледа рожа
ируин бу зьбарә.

Сьл. Г'әс. Арт.

388

Лавке мьн сйаре боза гьрә,
Боз бьнда хур-хур дьхьнгьрә,
Вэй малино, вэй гондино, вэй щинарно,
Бьра лавке мьн бе бэр дэре мала баве мьн э'вдала
хвәде'бьсәкьнә,
Әзе дэзмаләкә гөлбәнги бэр пышта хвә бьк'шиньм,
Бьра лавке мьн пе чэ'ве боз тәмьзкә,
Бьра нэвежьн чь сйарәки бе п'эргалә.

Әт. Щьн. Гйәл.

389

Ч'әме гонде мә чьда бэрә,
Ви малино, һәрге һуне пьрса гэдә лавке мьн дькьн,
Хвәхвә йәки бәжьнбьльнди совәк'арә.

Фәт. Ә'т'. Норк'

390

Бәжна тә дара чинарә,
Щотә кәвә гозәл ле дитьнә варә,
Щотә канйе авзәдал ленә,
Деме тә мерга хөмарә.

Баһ. Мьст. Сич.

391

Нэспе к'элэше мьн хөнэшенэ, гьреданэ ль нэвшенэ,
Щэw у шыле досте мьн гьртйэ цьр'еж у гэмарэ,
Өзе бышом, хэлке we бежэ дост у йарэ,
Өзе нэшом, дьле мьн надэ тō цьрарэ.

Хач. Сег. Аш.

392

Кōлмале, иро сейэ, сьбе чарэ,
Стие мьн сэр алики мала баве тэда харэ,
Те дьве хэлке тели дэлал н'энэке лацьрднанэ,
Те ньзани бэр сариа мьн кэвьрэ, бьнрэха мьн э'рде сарэ.

Хэм. Н'эм. П'ерс

393

Дьве к'эч'ке, бэжна тэ мьнарэ,
Малино, гондино, эзе дба-дьроза чома сэрэ,
Сэлэwата сери натьмэ харэ.

Хэм. Нэм. П'ерс

394

Ишэв сарэ, шэва сарэ,
К'ьлит-мьфте циза к'эре дэwра бунэ дарэ,

Р'абә дәри вәкә әзе бемә малә,
Сьбе нава һәвал-һогъра тәра шәрмә, мър'а қарә.

Гәл. Ә'г. Норк'

395

Гәдә, қөрба, дьле мьн һелина тәйре нерә,
Гәй малхъраби, һелина хвә чекър реза мала, сәр зьнарә,
Хәлқе к'әтйә дәрде һал-мале дьнйальке,
Ләвке мьн к'әтйә дәрде жьна мерә.

Фәт. Ә'г'. Норк'

396

Р'әвана ширьн вьрда дерә,
Ә'тимо, гәдә, дә тө р'абә,
Печйа сәр бьлуре нәһжмьрә,
К'әләш гәвра тә кавле гонда данә мерә.

Ниг. Әс. Қам.

397

К'ава мьн сәкьнйә дәрә мале мьн дьнһер'ә,
Харкьрйә сәр ә'ниа кәвәр т'уншькәкә гәвәз, се қол зер'ә,
Һ'әта әз чумә Муше вәгәр'йам,
Дәсте к'ава мьн гьртьн данә мал у мерә.

Ә'г. Т'ещ. Сич.

398

Кәче, баран бари сәрансәрә,
Кәлмале, дәшт у зозан бу һәвсәрә,
Кәва гозәл жь бьндарука қиз у бука һатә дәрә.

Ә'т. Шәр. Норк'

399

Һатйә нава мала т'ьтуна зәрә,
Р'уне челәка қичькра бәрәмбәрә,
Щабәкә нәбхери мьн ә'вдала хвәдер'а һатйә,
Дьве к'әләш ләвкә тә вәлата хәриба мьрйә, шех бинә
сәрә.

Шк. Мус. Арш.

400

Бә'ра Ване бә'ра зәрә,
Сьнг у бәрә кәва гозәл қәләм у дәфтәрә,
Кәвлә гондада наве мьн сәрә.

Хәм. Н'әм. П'ерс

401

Ле, ле дине, ль мә бари бәрфа қәрә,
Дәшт у зозан мерг у чиман сәр у сәрә,

Синг-бәре тәрәза-тәрәзбав өсанә,
Нола сьникә зивә-зеркьлдаи наве к'оти шьндоке мера
ль сәрә.

Шәм. Мәм. Сич.

402

Мала к'ава к'обар гонди дәрә,
Ле домаме, тә чә'в-бруйа газ-гәрдәна зерә зәрә,
Вәрә домам, мьра нәкә бәбәхти,
Мьне тә өса хвәйкьра, нона бостанәки ав ль сәрә.

Сим. Қәйм. Ч'ат.

403

На йар, вәрә, на йар, вәрә,
Дерә ль бәжне буйә қәйтәрә,
Синге тә мьнр'а к'агәзә, һьм дәфтәрә.

Ә'т. Шәр. Норк'

404

Ле кәче, Сьндьк Сьливә,
Панздә мале к'ьривә,

Дэстэк тэ һэвирэ,
Һ'эрчэка тэ кьрйэ мьн нае бирэ.

Зьб. Шэw. Qам.

405

Дэ'не гьраре дэ'не һурэ,
Сэр тэндуре фур'э-фур'э,
Көле бөхөм, жэ'ре бөхөм,
Лавке мьни рйа дурэ.

К'аw. К'эр. Эрд.

406

Гэдэ лавке мьн сйаре бозэ, гьрэ,
Гэм у зин лал п'ахьрэ,
Һ'эта чуйэ кавле вэлате хэриба һатйэ,
Дьве мала йара мьн нэ ль вьрэ.

Мән'м. Qэр. К'эл.

407

Лавко, қөрба, дьчи вэлате хэриба нэ к'эwгьрэ,
Сэр мьле чэп у расте нэфьтьлэ,

Wәки пьрса рaстие жь мьн дьки,
Дьле мьн жь дьле тә кӧлтърә.

Р'әш. Бас. К'әл.

408

Ба жь баране гӧртърә,
Дәв-леве ве домаме ӧсанә,
Хьзема ль бевле зер зәртърә,
Лашко, һәрка пьрса рaстие мьн дьпърси,
Йарти жь һ'әлалтие ширьнтърә.

Сим. Qәйм. Ч'ат.

409

Т'әшйа мьн һурә һәв нагьрә,
Кӧр'е сәбабе мьн бьмьрә,
Дәсте мьн гьртьнә данә
Кале кьли-кори, бе охьрә.

К'аw. К'әр. Әрд.

410

Әләгәзе шәп'ә гәр'ә,
Гӧлие мьн ӧсаньн, нона шрите дора шер'ә,

Ғәрке ырсә рәстне мьн дьпырсьн,
Ләуке мьн йәки бәжнбьлдә,
Щоте дьран девда зерә.

Сьл. Ғ'әс. Арт.

411

Ч'йә бьлдә, сәри кер'ә,
Кәуә гозәл дәрк'әтйә дәрә мале мьн дьнерә,
Тә'ва сьве дайә сәри, we дьбрьқә се қол зерә.

Ә'т'. Шәр. Норк

412

К'әуә мьн сәкьни бәр бәлгерә,
Ль ә'ние к'өтайә қолед зерә,
Өзе тәрка кәуә гозәл, к'әләш к'әуә хвә надьм,
Һәйә дәргуша қизин п'еше нәгрә ль мьн нәнһерә.

Өт. Щьн. Ғйәл.

413

Ле к'өбарә, ба те баки кәр'ә,
Кәуә гозәл ль дәр мала бәве сәкьнйә,
Ч'ә'в-брьуе бәләк, ә'ниә кәвәр, деме гөли һәвра шәр'ә,

Әзе дькьмә һәр'ымә пешйе,
Қодоме мьн шкәстьнә, заре дәве мьн нагәр'ә.

Ө'т. Шәр. Норк'

414

Лашьк дькә we жь мал һәрә,
Даре дәсте хвә дьгәрә,
Дьхазә рамусанәке мьн, әвдала хвәде, бьстина,
Дьл давежә, тьрса де у бава зар нагәр'ә.

Зәр. Қәйм. Өрд.

415

Мала мә дькә жь вьр һәр'ә,
П'инге п'ьре даре тәр'ә,
Жь мә һәрда к'е бебәхтә,
Бьра ньге га бышке, кон вәгәр'ә.

Шәр. Өс. Т'б.

416

Тө сәр бане мә нәгәр'ә,
К'елан һ'ьшкә, пәрди тәр'ә,

К'е мѧ к'ер'а бебѧхтйе бькѧ,
Бѧхте wанa лe wѧлгѧрѧ.

Ө'г. Шѧр. Норк'

417

Кѧче, кѧлмал, шѧвѧрѧшѧ тѧ нѧгѧрѧ,
Qоле зера бѧр ѧ'нинга кѧвѧр шѧр'ѧ,
ѧзе дькьм сала исальн кѧwа гозѧл бьрѧвиньм,
Бьра к'ома мала баве тѧ пьлтѧ чьре льлдѧ мѧ бьгѧрѧ.

Хѧм. Н'ѧм. П'ерс

418

Хѧзала мьн хѧзалѧкѧ тѧрѧ,
Жь хwѧ бѧрдайѧ шах у п'ѧр'ѧ,
Фѧлѧке жер'а нѧ думандйѧ,
Ньна кори дьне дьгѧр'ѧ.

Щѧр. ѧс. Т'б.

419

Бѧжна дѧлале дьле мьн дара тѧр'ѧ,
Дѧн дѧwллѧта сѧр бь шѧр'ѧ,

Търса мъне ве търсейә,
Дәлалә дьлє мьн пылен һәр'ә.

Кәм. Шәв. Гйәл.

420

Сичанлийа кавьл ве бь һурә,
К'ъркомке гьртйә тур бь т'урә,
Пьрса растие мьн дьпърси,
Гөли рәшә, бьру чурә.

Әг. Т'еш. Сич.

421

Пәзе лавке мьн һ'әзарә,
Бьра навк'әвә гөри һарә,
Ле бьминә се у чарә,
Өве жи бьвә у бьфрөшә,
Мьра бьдә дәстә гөһарә.

Әт. Щьн. Гйәл.

422

Лао қөрба, дьлє мьн кәва ру бь сисә,
Осанә, ног'ла стәйрка ру әзмана дьтәйсә,
Ве к'әтйә дәрде к'отиа мера ро-ро дьчә дьч'ьрмьсә.

Сьл. Н'әс. Арт.

423

Дьве гэдэ лавко, бэжна тэ жи қәнтә,
Дәре мала қомси-нәмамара нәе-нәчә,
Хәбәре вана хвәра нәкә бери сәмтә,
Әзе бежым. лавко, қөрбан, дури мьн һәрә,
Әзе дьзива тәши кәлиа һьлдым вәрьмә щәм тә.

Хэм. Н'эм. Перс

424

Кәри пәзе сори хөртә,
Бәрда Агмагане к'ори гьртйә,
Һәрке пьрса растие мь ә'вдала хвәде дьхази,
Гэдә лавке мьн чар т'ьлна бәжне көртә.

Әт. Щьн. Гйәл.

425

Ч'ьвика сьбе витә-витә,
К'оче мала баве тә к'ьшйа бу шьритә,
Wәки к'ома хвәй-хвәдана нибйа,
Мьне дәв у дәлынга һьлда бьда ду тә.

Мәһ'м. Чач. Гйәл.

426

Жь даре гузе чекьр тэхтэ,
Мьне фэ'льк вэкьр бой хвэ у тэ,
Ло һэвало, фэ'льк дьбе
К'элэш лавке тэ бeбэхтэ.

Щэр. Өс. Т'б.

427

Зэрие қөрбан, наве тэ нъзаньм,
Наве шьрин дькьмэ гази нав Э'лифэ,
Дэ тө рабэ сола хвэкэ, к'офие гьредэ,
Бьска бэр'дэ, чэ'ва кьлдэ,
Сарда хвэкэ қолсьзе тунсьз қэдифэ,
Дэ тө вэрэ р'амусанэке-дөдө нава синг у бэре мьн
к'эрэмкэ,
Һ'эсебани эз һ'эщимэ, һ'эщие тем, һэр'мэ шәһаре
Шәрифэ.

Хэм. Һ'эм. П'ерс

428

Дьбе, сэйране, кавле гонде мә фйахэ,
Баве мьн сэва мале дьнийальке ахэ-ахэ,

Чуйя нава һавал-һогъра дора мьда готйя,
Сэйран нэхваша, һ'але хвэ гөнә, нә ль сахә.

Хәм. Һ'әм. П'ерс

429

Гэдә лавке мьн чь қөр'әйя, чьйя бабахә,
Бышкока хвә нәв нахә,
Хәйидйя лынге хвә ренга мала баве мьн нахә.

Шөр. Щьм. К'әл

430

Ишәв шәвә қаральхә,
Дәлала мьн һивйя мьн сәкьнйя,
Тәна горе спи, финное чөхә,
Гэдә лавко, тө кә дьчи,
Р'енга хвә дәре мала баве мьн зәрийе хә.

Щәр. Әс. Т'б.

431

Әз дьгәръм к'учә-к'учә,
Һәр бәлгәки гьрт алучә,
Айе мьн сәвавара нәминә,
Йанга мьн у к'әләше мьн һәвр'а п'учә.

Шөр. Щьм. К'әл.

432

Qизти чьра хвәшә,
Букти гөла гәшә,
Дьк'әвә бәр дарә дәргуше.
П'әр—баске ве дьвашә.

Зәр. Qәйм. Әрд.

433

Ч'әме ве Мураде гөшә-гөшә,
Кәвре орте қаз-қөр'ышә,
К'идәре һәбә бәжна лавке мьн дурва к'ъвшә.

Баһ. Мьст. Сич.

434

Дьле мьн дешә, дьле мьн дешә,
К'иске к'әләш лавке мьн қәйт'ана т'ел бь к'ешә,
Гәдә лавко, вәзе сондәке жь хвәде бьхазьм,
Б:ра щотә дьране мьн пеш дьране тәва бешә.

Сим. Qәйм. Ч'ат.

435

Наве щәниһа лавке мьн Дәврешә,
Мьн тәвл дайә дора эшә,
150

Ло, ло, гэдэ, дури мьн һэр'э,
Эз нэхашьм, сәре мьн дешә.

Щәр. Әс. Т'б.

436

Дәлалә дьле мьн щотә, щот хәтеда,
Алик гайә, йәк гамешә,
Әзе һәр'ым щәм рабе ә'ләме рәщәчи,
Бьра мьле дәлалә дьле мьн нәэшә...

Сим. Қәйм. Ч'ат.

437

Кәша мьни пәз дьдошә,
Дәстәке we ә'лбейә, йәк бәрошә,
К'әтә дәсте к'оти шьндоке мера,
Нә дьк'ьрә, нә дьфрошә.

Әт. Щьн. Гйәл.

438

Беривана мьн пәздошә,
Дәстәки we ә'лбә, йәк бәрошә,

Баве беривана мьн йәки сәр софийә, р'әнг чәрчийә,
Вәхта қәлән стәндьне әв имана хвә дьфрошә.

Қәр. Мәм. Арт.

439

Р'енга гонде мә бь п'ушә,
Сәр сәре гәдә лавке мьра те щоте тәйре қәрәқушә,
Гәдә лавко, дә тө вәрә мьн бьр'әвинә,
Нә мьн дарә нә дәрғушә.

Щар. Әс. Т'б.

440

Дьле мьни аха-ахә,
Лавко, чите бьк'от, кәлав рахә,
Лавке мьни өсай бабахә,
Финщане қаве дәсте ага нагрә нахвә.

К'ав. К'әр. Әрд.

441

Т'әв ле, ле, т'әв ле, ле мәлә Дөрсьме те бь тозахә,
Қиз у буке гонде мә веспе һәв гьртьнә дьгәрьн таг
бь т'агә,

Һәрче кавле гондада дө дьл. чар чә'в һәвда һәнә,
Т'аса ава сар бей һәв нахwә.

Щәр. Әс. Т'б.

442

К'awe, сьбәйә, р'абә сәр хwә,
Шушә ә'йна бьдә бәр хwә,
Мьн сонд хварйә, адәк пер'а,
Т'ощара наве зәwащә нәйньмә сәр хwә.

Гөл. Ә'т'. Норк.

443

Кәчке, хәбәрәке орта мьн у тәда һәйә,
Нәчә нава һәвал-һогьре хwәда нәвеж,
Мьне сонд харйә әзе бәре хwә бьдьмә Иране,
Тәр'а базар бькьм к'арбара эщие дьреж.

Хәм. Н'әм. П'ерс

444

Гәдә лашке мьн шьване пәзе заи,
Мьштька дестда зеркьлдаи,
Хөде хьрабкә мале бава һәфе даи.

Зьб. Шәw. Qам.

445

Иро э'wrэ, бьвэ саи,
Р'еке бьк'эвэ ви ч'йаи,
Хази эзе бьвама тьвьнгэке
Бьк'этама мьле тэ п'йаи.

Хэм. Н'эм. П'ерс

446

Бэрфэке барийэ ль ви ч'йаи,
Мьжэке гьртйэ сэр чадьра ви ахаи,
Чава зэнда к'ава к'обар иро д'о р'ожэ
К'этийэ бэр сэре ви тьхаи.

Сим. Qэйм. Ч'ат.

447

Иро э'wrэ, теки саи,
Р'еки чеки пышт ви ч'йаи,
Эз к'элэш к'аве хвэ теда н'эрын варьн хер у шаи.

Г'ол. Ө'т. Норк'

448

Вэйла ль мьн хэрибе,
Вэйла ль мьн бе нэвали,
Г'ьсрэта мала бави.

Ман. Гев. Р'эw.

449

Мьн хэзалэке р'акьрйэ р'абу р'эви,
Эwe дайэ бэр хwэ мерг у зэви,
Эле к'awe, wэки сэд сал э'мьре тэ бэ,
Эзе сурэте тэ быгьрм бьдьмэ бэр ви дэви.

Э'т'. Шэр. Норк'

450

Кэвьре Т'эльк, кэвьре ниви,
Эзе дьа—дырозга натьме, паше ниви,
Домаме, warэ р'амусанэке мьн к'эрэмкэ,
Хwэ тō хатуна Фэрхан у Фэтма нэвйа нэ четьри.?

Сим. Qэйм. Ч'ат.

451

Бэнги, сэд шар бэнги,
Дэре чиги, қаше рэнги,
Вэхте мьн гэдэ лавьк щэм нэв дьбиньн,
Мэчн кавле гонда, макьнэ дэнги.

Баһ. Мьст. Сич.

452

Мале мэ данинэ ви бьльнди,
П'оре гэдэ бсанэ, бина п'эре тэйре һнди,
Те льнге хвэ нэбър'и жь ви гонди.

Ә'т'. Шэр. Норк'

453

Кәше, тө нэ бьльнди,
Нэ бэдәши нэ рьнди,
Ху-хэйсәте хвэва тө һ'зкьр'я мали, гонди.

Щэр. Әс. Тб.

454

Қөльнго, қөльнга һнди,
Малхьраво, баскада п'эр'бьльнди,
Дә тө бежә лавке мьни тели дэлал тә к'ө ди?

Сим. Қәйм. Ч'ат.

455

Зэвал гэдэ, чыр'а чур'и, лавко, чьма һа ль кэжи,
Ишэв эварда чэ'ве мьн майэ бэжын у бала ордама тэ жи,
Агыраке сэре дьле мьнда дьшхөлэ,
П'ьрискэке быпэкэ, кэре кэзэба тэ жи.

Хэм. Н'эм. П'ерс

456

Мьне бостанэке хвэ у тэр'а данйэ кондьре бэжи,
Мьне ав дайэ, бещэркьрйэ пе дэсте хвэ у тэ жи,
Көле, те р'уней мала қомсие-нэмаме гонде мә жи,
Чьма т'асэ ав бэрданэ орт'а дьле мьн у тэ жи.

Хэм. Н'эм. П'ерс

457

Н'эсько, паизоке мьн кьр гази,
Дара бэлга хвэ дэвшандьн,
Гэрдэне ван манэ тэ'зи,
Орт'а хач у хьрдьнэби тө һати,
Бақэ гөл у сосьн мьн дьхази.

Ә'л. Ә'м. Қам.

458

Чь эвинтийа мэйэ дьзи,
Нишанйа тэ щэм мьн рьзи,
Мьн гьре хwэйе созе хwэи,
Мьн нъзанбу дэрэвини, қьрарсызи.

Щэр. Әс. Т'б.

459

Бэжна мьн, ханьме, дара дэзи,
Пера бьскьн, пер'а кэзи,
Гэдэ лавке мьн пар ван чаха р'амусанэк мьн хастьбу,
Қам—қодөме мьн лэрэзи.

Щэр. Әс. Т'б.

460

Хwэдео, тō баки раки,
Ван ә'wра жэв бэлаки,
Мьн зэрие т'эв һэв шаки.

Фэт. Ә'т'. Норк'

461

Бэйазе, эз ль п'ики, тō ль п'ики,
Әме чона сэр қазики, щэм мьфтики,

158

Бәйазе, мьн к'офи харкър сәр алики
Дьве дō сәре че һәвра начьнә сәр бә'лгики.

Хәм. Һ'әм. П'ерс

462

Лавке мьн п'але зәвйа стьри,
Гьм дьдру, һьм дьгьри,
Вәки мьн бав у бьре шәрм нәкьра,
Мьне быда дәсти тьрмьхе,
Әзе һеди-һеди бычума али.

Ниг. Әс. Қам.

463

Вали гели, вали гели,
Агьр дадьм, буз быһ'әли,
Чава сала исальне хорте мәхсудиа,
Сәр мьн бунә агьр хали.

Гөл. Ә'т'. Норк'

464

Әзе чава быкьм хвә ви дьли,
Минани стәйрка қөрьха пешиа һиве дьмьлмьли,

Хвәде де у баве хьрабр'а қәбул нәкә, эзи дамә к'оти
шындоки мера,
Агьрәки к'әтйә нава дьле мь чава дьшхөли.

Өт. Щьн. Гйәл.

465

Әзе ча бькьм хвә ви дьли,
Пер'а бьскә, пар'а гөли,
К'ава к'өбар нона стерка қава қөр'и, пешиа нива
дьмьлмьли,
Хәлqe к'әтйә дәрде мал-һале дьнйальке,
Әз, мә'рьме хвәде, к'әтьмә дәрде һале хвә ви дьли.

К'әм. Шау. Гйәл.

466

Бәрфьм, бәрфа ви һелани,
Һ'әлйам, нә һ'әлйам, к'әси ав ле нәани,
Хази бьвума гьстиләкә қаш алмасти,
Бьк'әтама бәрйа тә мевани.

Щәр. Әс. Т'б.

467

Эваре мьн щи дани,
Мәт'а Әсмәр, дәрде дьле мьн ньзани,

160

Хэлдэ к'этиэ дэрде мал-һ'ала, кэч у к'ора,
Эзе к'этымэ дэрде тэ мевани.

Эт. Щьн. Гйэл.

468

Тэ шал рэши, шал мадани,
Дэ тө бажо дэре мала баве мьн мевани,
Эзе цота зэр мамыка тэр'а бькьм п'ешк'ешвани.

Э'т'. Шэр. Норк'

469

Лавко, дьле мьн тэда, тө нзани,
Мьне к'эрба дьла, қ'оги-щ'гара тэ дэрани,
Мьне кавла гондада хэме дьле хвэ пе дани.

Мэһ'м. Чач. Гйэл.

470

Гэдэ қ'орба, дэ тө варэ мала баве мьн мевани,
Эзе тэр'а дайньм к'олаве сори Х'орьстани,
Эзе тэр'а шэржекьм минга қ'эрэ сэрбэрани,

Вәки де баве мьн го к'ане минга қарә сәрбәрани,
Әзе бежъм, баво, шьван кәр'е хәлқе бу, чоле нәани.

Фәт. Ә'т'. Норк'

471

Ло, ло рәшо, мина тәни,
Фезеда гунщък, бнйеда ә'ни,
Тәе мала хәлқе хьраб кьрйә,
Хвә we бәжне, ль ви к'әни.

Зәр. Қәйм. Әрд.

472

Лавко, қөрбан, мьн бһистйә тә жьн ани,
Мьне дәрик дада, шинәк дани,
Ә'йнәте һәвал-һогьрар'а
Диса ширьн-ширьн наве тә һьлани.

Ә'т'. Шәр. Норк'

473

Зозан нәма мь ле дани,
Кани нәма, ав ле ани,
Мьне созәке дайә хвәде нәдә п'ошмани.

Ниг. Әс. Қам.

474

Ө'wr-ә'змане қблынг сани,
Мә чькйанә щәw у кани,
Ғәйло, кәwа гозәл, к'awa к'обар ав к'ө ани?

Ниг. Әс. Қам.

475

Әле к'әләше, кәлмал, зозан нәма мә ле дани,
Кани нәма мә ав ле ани,
Дә бьра хwәде мала байск'ара хьраб бькә,
Чаwа наве кәwа гозәл эледа дәрани.

Р'ьз. Щьн. Әрд.

476

Ө'wr-ә'змана шешрәк дани,
Щот кәwотка чьвика хәбәр ани,
Чаwа сала исальне дәсте дайка дәргуше гьртын мал
дәрани.

Гөл. Ә'т'. Норк'

477

Ч'йа нәма мә ле дани,
Кани нәма ав же ани,

Бэхте мьн у гэдэ лажке мьнра
Исал бу қольхи, нангърани.

Щәр. Әс. Т'б.

478

Вила Ване, ль мьн Вани,
Гэдэ лажко, һача мьн гот, тэ мьра нэани,
Тэ мьсқалэ кьле Сьбһ'ани мьра нэани,
Дьбе дур бу, дэрэз бу, мь хвэр'а нэкрэ баргърани.

Хәм. Н'әм. Перс

479

Оло гэдэ, мьн ши дани, мьн ши дани,
Әзе к'әтьме т'әв т'атеса тэ мевани,
Дэ бьра йәки шавәкә хере мьр'а банйа,
Бьгота гэдэ дьлк'әтйе тэ вәлате хәриба һатйә,
Бьра хьринйа мьрьне бьһата сәр ви щани.

Ә'г. Т'ещ. Сич.

480

Әзе гөльм, гөла һени,
Һешин дькьм сәр акушке, пышта хени,

Иро дō рoже мьнэ хэлqe тeли дэлал нэдйэ,
Өзe кэръм, гежъм, сэвдэсeни.

Сим. Qэйм. Ч'ат.

481

Эле эвине, ээ гōнар у бэни,
К'этьмэ бэрэка Хемуре, қиз, шьван у гавана нэма бэхте
мьн дьк'эни,

Бьра хере нэбинэ де у баве эвинйа,
Чава қэдре хвэ данэ сэр қэдре мале дьне,
Г'эче Г'эфт сали дьле мьн те нэбу, эз нэдаме,
Өзе рабум дамэ коре Надьри-Бадьри дэвдьран р'эзи,
п'ап'ах гэни.

Ө'л. Ө'м. Qам.

482

Өвини, хвэш эвини,
Гатйэ мала баве тэ хазгыни,
Гэки дьбэ, бьра бьвэ,
Гэки набэ, ви хōдейо тō Гэв бини.

Өт. Щьн. Гйэл.

483

Лавко, мьне кание ав һьлчъни,
Мьн дина хлэ дае, йэки к'ави к'обар,

Ғат сәр мьле мьн сәкьни,
Лавко, к'әрба дьл бу, ида мьн нәпърси,
Тө азәпи, йане жьни.

С и м. Қ ә й м. Ч ' а т.

484

Чь сәһ'әтә сәр ви т'әхти,
Әз чуч'ькьм, тө бебәхти,
Әзе ә'мрзанеда ньзаньм,
Бәжн-бале вәкә мьни.

Ш ъ р. Щ ь м. К ' ә л.

485

Мьн жь бире ав һьлч'ьни,
Сйарәк сәр мьн ә'вдала хвәдер'а сәкьни,
Заре мьн, әвдала хвәде нәгәр'йа,
Мьн бьгота, хорто, төи азапи, йани жьни.

Ә ' т'. Ш ә р. Н о р к'

486

Дьле мьн дишаре гола бьни,
Мьне к'өм—к'олоз дани,

Щанйа тэр'а гиһа чьни,
Э'мырда эз ньзаньм, бэжнеда wэкэ мьни.

Ниг. Өс. Qам.

487

Эзе һ'эвм, һ'эва бьни,
Мьне кōлав дани, р'һ'ан чьни,
Домаме, эзе э'мре тэ ньзаньм,
Ле тō бэжнеда wэкэ мьни.

Сим. Qэйм. Ч'ат.

488

Qэмэра мьнэ рэшэ, тари,
Мьне эла һ'эснйада бьжартйэ,
Нава һ'эзар һ'эйсьд мали,
Хзема qэмэра мьн шкэстйэ,
Дэлал һ'але мьн дэйндари.

Щэр. Өс. Т'б.

489

Йари бь мьн йари,
Эзе бэре хwэ бьдьм ви диwари,
Эзе зэнда хwэ бьдьм
Бэр сэре тэ сефил, жарн.

Щэр. Өс. Т'б.

490

Ч'йа бьльндэ, начьмэ сери,
Кэва гозэлэ гогэрчин дэре гоме пэз да бери,
- Wэки гонди, мали щинар, жь хwэра бежьн,
Эзе нэсп у зина хwэ бьфрошьм,
Qэвл у qраре хwэ биньмэ сери.

Ө'г. Ав. К'эл.

491

Бэр акушка мэкэ тэ'ри,
Гөл, нур бэжна тэ дьбэри,
Тей мала баве мьн,
Чьма өса дьлсари.

Ө'г. Шэр. Норк'

492

Тэ чэ'вр'эше һ'эва тьри,
Синг сэдэфе мьрщанкьри,
Г'эфт салики э'мьре хwэда хwэр'а qорьхкьри,
Сала исал чава к'оти шьндоки мера хwэр'а бьри.

Ниг. Өс. Qам.

493

Тә чә'вр'әше һ'әва тьри,
Мьне нава гонде Мәдәра қорьх кьри,
Һ'әта чумә вәлате хәриба һатьм,
Қәнща дити, хьраба бьри.

Сир. Гōһ. Ч'ат.

494

Дә'wәта тьр'и-вьр'и,
Әзе шәржекьм голке гөр'и,
Харне чекьм бь ви гошти,
Бь картоле чарсуйе сөр'е бьри.

Щәр. Әс. Т'б.

495

Әз хәрибьм нә жь ви гонди,
Әзе һатьмә р'уныштьмә бәр диwари,
Стунга мьн харкьрйә бәр кел у кәвьри.

Сир. Гōһ. Ч'ат.

496

Дәре мала баве мьн дәре тьри,
Автйа э'зизе дьле мьн һат бѳһѳри,
Дайэ қыр'ка дэлалә дьле мьн к'әла гьри.

Сир. Гѳһ. Ч'ат.

497

Дилбәр, дьле мьн һ'але тә дьгри,
Мь һәйрана бәжн у бале чә'в у бьруйа, дәв у дьране
тә шәкьри.
Тә чьма шәлате хәриба эз мәлулкьри?

Ә'г. Т'ещ. Сич.

498

Мала мире мьн ле кьри,
Синг-бәре к'аҗа к'ѳбар ѳсанә, мина зер'е ч'әмьлкьри,
Лавко, һәрке пьр'са р'астйе мьн дьпьрси,
Әзе чәнд салака сәр тә р'унем нәмеркьри.

Сим. Қәйм. Ч'ат.

499

Т'аса гәньме һ'әв-һ'әв кьри,
Мьне кәла Р'әшане нәқәв кьри,

Әзе гәдә лавке хwәр'а бьк'ьр'м,
Дәстәк к'ьнще авзәр'кьри.

Ә'т'. Шәр. Норк' ✓

500

Тә ч'ә'вр'әше, һ'әва тьри,
Гөлта сйара һат даьри,
Кәч'е, әw чь көле ле дьмьри,
Дә wәрә бежә тō қиза к'е четьри.

Ә'т'. Шәр. Норк'

501

Т'ат матана Бьшери,
Р'ьһ'ана нав нери,
Сәд сйар бажон бәр дери,
Кәч'ке, надьм т'ө мери.

Сим. Қәйм. Ч'ат.

502

Ғива гөнде мә дәрк'әт кәри-мәри,
Шәwде дайә, к'очка бәләк зьрза дери,
Әзе бьшкеньм к'ьлита дери, һәрьмә сери.

Над. Т'әм. Әрд.

503

Эле дине, хэме мьн хйале тэ да бери,
Дэ тō щьхарэке чекэ бьдэ дэсте мьн калэмери,
Кэва гозэл пар ван чаха йа нэвсе шане мьн т'эне бу,
Исал жь пер'а к'этиэ дэсте ви һ'эраме мера,
Ньзам we чава һэpp'o һэр'э сери.

Ө'т' Шэр. Норк'

504

Мэ дэрк'этиэ һива кэри,
Шавце авитйэ р'эхе дэри,
Бьра хвэде мьразе мьразхаза бькэ,
Чава мьразе мьн кэва гозэл кавле гондада һатэ сери.

Мэһ'м. Чач. Гйэл.

505

Гэдэ лавко, тō к'эри, к'эре нери,
Дэвса шаре мала баве мьн дьчери,
Ч'ерэ тōнэ, дэвса чере тō сэргина дьһери.

Хэм. Һ'эм. П'ерс

506

Кэч'е, тō дэлалйа дайка пири,
Эз неч'ирваньм, тō неч'ири,

Wэрэ р'амусанэке нэвса мьн к'эрэмкэ,
Н'эта мьразе дьла дьчэ сэри.

Ө'г. Шэр. Норк'

507

Р'енга Анадолие мэ бу дөр'е,
Лавко, чь те сэре тэ, бьра бе сэре мьн п'ор'көр'е,
Wэхте қбсесйа пэзе баве мьн бьр'и,
Хwэзла мьнэ ши чахида,
Мьн лавке мор мьзгэвте хwэ п'эв гөһери.

Ө'г. Шэр. Норк'

508

Тө вандэра чь дьгэр'и,
Гисме кондьра дьки н'эр'и,
Йэқим бьзанби, тө көштъяна мьн дьгэр'и.

К'ав. К'эр. Эрл.

509

Дьле мьн кэвотка ль ви к'ьр'и,
Мьне дэст авитйэ, кэвотк фьр'и,

Мын бһистйә тō зәвһщи,
Мын гōмана хвә тә бър'и.

Әт. Щьн. Гйәл.

510

Гōли сорә, кавле гōнде мә к'ōрси-мърси,
Гәч'а чу һат мын ле пьрси,
Һәке һуне пьрса сьнг у бәре кәва гозәл мын дькьн,
Осанә, бина кание сьнге Әләгәзе,
Мәрие сьбе зу р'адьбә, дәве хвә дьке сав дьк'әвә
дыране мәрйә
Сьмбеле мәрйе ле дьқәр'ьси.

Хәм. Г'әм. П'ерс

511

Р'енга Т'ълбисе к'ōрси-мърси,
Һатьн-чуин мь ле пьрси,
К'әләш лавке тә дōхә ава К'ōр'е, нане тьси.

Гōл. Әт. Норк'

512

Дьле мын дьле кәва пә'ти,
Әзе р'абьм текьм нав нанәки же һьлати.

Дэлалe дьлe мьн хэйдйэ дe у бaвe дайэ сэр р'eнгa вe
Идьрe,
Эзe нъзaнъм дэлалe дьлe хwэ бьшиньмэ к'и wэлaти.

Сим. Qэйм. Ч'aт.

513

Эзe кэwа пэ'ти,
Чaвa къръм нaвa нaнe һьлaти,
Эзe нъзaнъм хэрибe мьн
Чу к'и eри, к'и wэлaти.

Мэһ'м. Чaч. Гйэл.

514

Чь дэсмалэ гөлэ чити,
Мьне авийэ сэр дарe дэстe тэ э'гити,
Һэки қизти бу, бу. нэбу бьра һэр'э сэр дэwранe
жьна бити.

Над. Т'эм. Өрд.

515

Чь кьрасе чьл бь чити,
Мьне авитйэ сэр мьлe тэ т'ор'ьни, тэ тосьни, тэ э'гити,
Бьра хwэдe мьрaзe мьн у тэ хорти бaвe сэр дарe
жьна бити.

Шэм. Мэм. Сич.

516

Қамара мьнә р'әшә тари,
Мьне бьжартйә нава һ'әйсд мали,
Қәләне қамара мьн бешкьн,
Һәгәр һәбуна мьн те дәрнәк'әт
Бьра алик'арйе бьдьнә мьн гөнд-гөндити.

Щәр. Әс. Т'б.

517

Мьн бь қизти, тә бь хорти,
Һәр'ьн бәр зйарәта тә дьготи,
Жь мә һәрда к'е п'ошманбә, пешйе корбә, паше к'оти.

Щәр. Әс. Т'б.

518

Лавко, т'ьля мьн дешә, мә'ра гәсти,
Мьне бьхистйә тә сәр мьнр'а қизәк хвәсти,
Һәрге мьн р'ьндтьрә бьра р'уне сәр дошәке, әз
бәрдәсти,
Һәрге мьн нәр'ьндтьрә бьра тек'әвә сәр говәнде ч'ә'ве
һесьр, дьлшкәсти.

Мәһ'м. Чач. Гйәл.

176

519

Ло, ло, гэдэ, тō нэ тышти,
Бэр дэре мала баве мьн р'унышти,
Дэ тō хэбэрдана дэр у щинара
Хвэр'а мэкэ бар-пышти.

Сим. Қәйм. Ч'ат.

520

Бэжна лавке мьн қōти-мōти,
Мьне дайэ к'ер у хэншала ле хэв'ти,
Иро чаре тэйэ, пенще мьнэ,
Мьне тō нэ дити дьл-щэгэре мьн п'эр'ьти.

Баһ. Мьст. Сич.

521

Г'эвэ тэ'ти, һ'эвэ лэ'фи,
Хвэ бьдэ сэлэфе сйара ви т'эрэфи,
Исал вэрэ мала баве мьн
Бьнһер'э мьн у к'елме,
Дэв у дьране мьнэ сэдэфи.

Щэр. Өс. Т'б.

177

522

Гөле, рэбэне, кона жь кона һәри пешин,
Кәва гозэл йәкә бьльндә, чә'вбәләкә, мезәр һешин,
Әзе бона хатьре кәва гозэл чә'в у бьрие бәләк чәнд
салака дьгәрьм,
Бь һесири, т'әнгәзари бь дәврешин.

К'а ш. К'әр. Әрд.

523

Коне мала баве к'ава мьн чәпә риши,
Әзе р'оке һәр'ьмә меван бь дәврешин,
Кәче, әзе рамусанәке жь тә бьхазьм,
Иро бәхте мьнр'а пез дьдоши.

Ә'т'. Шәр, Норк'

524

Синг зәр, синг данә зәр,
Мори дьди сәр ньфьши,
Дьле хорта сәр нәрьши.

Баһ. Мьст. Сич.

525

Әре, лавко, мьн бьһисти тә зәшьши,
Г'бнди-малиа т'ьре әз бьә'щим,
178

Әзе һәрәм йәки бса бьстиньм,
Фәлқа сьмела ши нарынши.

Щәр. Әс. Т'б.

526

Вәй хәльқо, тә хәльқи,
Дар у дьр'и тәв альқи,
Ахьрйа мьн к'әтйә-нәк'әтйә дәсте хортәки чардәһи сали,
К'әтйә ви кале кьли-кори, чә'в шәльқи.

К'ө. Ә'ли. Т'б.

527

Сабун һатә, сабуна р'әдә,
Әзе һәр'әм бьк'ьр'әм вәқи-вәқи,
Һәки лавке мьн һәр'ә шәлате хәриб,
Бьра жера бежьн кәр'е фәқи.

Сир. Гөһ. Ч'ат.

528

Ч'әм дьк'ьшә, ав тәнък,
Нәп'ака мә кьрйә рьк,
Вәрә әз тә бьрәвиньм,
Әм һәр'ьн гөнде Т'ьльк.

Щәр. Әс. Т'б.

529

Ғәри дәләл, һәри дәләл,
Т'аса сьпи, ава зәләл,
Үзе бөхәм, дә тө бежә нәвса щане тә һәләл.

Зьб. Шәw. Қам.

530

Мьразе бедьл
Мина мәшка бьк'ъл,
Чава кӧнде р'уни дәwса шарур бьлбьл.

Қәр. Мәм. Арт.

531

Әзе пирбум, қәдре мьн нәма,
Дәв у дьран бунә шәма,
Ль һ'әйфька лавинья хwә мам.

Р'ьз. Щьн. Әрд.

532

Әре фәләк, мал шәwӧти, әзе қизтанья хwәда чьқас
жир бум,
Әре мала баве тә шәwӧти ле әзе хортанья хwәда хwәш
wәзир бум,

Әме к'әтънә қар бәгаре дь малада, чь зу кал бум, чь
зу пир бум.

Р'ъз. Щ'ьн. Әрд.

533

Зәвал қөрба, тә we дьчи һ'але мыне чауабә,
Әзе ногъла тәйра ль әзмана, һәва бабьм,
Нава к'ома һәвал-ногъра,
Ль вәлате хәриба сәр мыле тә пәйа бьм.

Ә'г. Т'ещ. Сич.

534

Әзе кьньм, бьльнд набьм,
Зер'әки мән'мудимә, храв набьм,
Wәки Щангир ага эл-ә'шира хwәва бе хазгьнйе мын,
Т'әшн-кәлиава х'wә нагьрьм бәрва р'абьм.

Щәр. Әс. Т'б.

535

Ғәр багьм, багьм, багьм,
Дәма к'ава хwә нәбиньм,
Нә мьримә, нә сагьм.

Ә'г. Т'ещ. Сич.

536

Оро гэдэ, тэ эз нэ хвэстъм,
Нэ р'эвандъм,
Кърьмэ дэзмалэке қэвза,
Қэма хвэ аландъм.

Қэр. Мам. Арт.

537

Әре, лавко қөрба, мала мә данинэ пыште гъра,
Әзе нэр'ъм агъраки бинъм сэва шыгара к'элэш лавке
хвэр'а,
Агър к'эрьми мйа бу, т'ъли-печ'ие к'элэш лавке мьн
шэвьтандьбу.
Әзе чь бежъм, чь нэвежъм,
Әзе ч'э'ве р'эш бэлэк чь бър'ежъм,
Гър'ъм һьнда мала, нэйника бэр пышта хвэ бавежъм.

Өт. Щьн. Гйэл

538

Гэдэ һатйә чойә мала мэзын,
П'ап'ах харкър, деран эзым,
Лавко, қөрбан, те һэке неч'ирвани,
Върда шэрә, хэзал эзым.

Хэм. Н'эм. П'ерс

539

Лао, қорба, ба ль сэр мэр'а мире мэзын,
Бьниа мэда ава ч'эм у канйа дьлэрьзын,
Н'эрке н'элэля мьн заньби, Лэйле тѳи, Мэшрум эзым.

Сь л. Н'э с. Арт.

540

Гэли к'ур бу, дарр'а к'этым,
Бьльнд фьр'им, алчах к'этым,
Нава нэвал-ногыран, нэм р'эбэно, нэм сефило эзым.

Сир. Гѳн. Ч'ат.

541

Эзе нэ гѳльм нэ нергъзым,
Эзе к'этымэ дэсте Гѳлое кьнькда,
Эзе нава хале р'эшда зу бьр'эзым.

Хэм. Н'эм. Перс.

542

Эзе рьндьм, баһа накьм,
Эзе нэр'эмэ щэм қэлэчи, хвэ қэлэкьм,

Нәрке қәла дькә, бьра бькә,
Нәрке қәла накә, эзе нәр'ым хвә дардакым.

Шк. Мус. Арш.

543

Тө шәкьр би, тә'м накым,
Гөла бага би, тә бин накым,
Мьне бь дьл йәк н'әбандйә,
Хөламтийа бир'а тә қәбул накым.

Щәр. Әс. Т'б

544

Дәре қөт'ие вәнакым,
Дере қышмор хонакым,
Дьле лавка көл накым.

Щәр. Әс. Т'б.

545

Зозан сарә, дәбир накым,
Өз кьрасе шә'р хвәнакым,
К'ава к'обар нава к'ома хайи-хөданада дәйндар накым.

Сим. Қәйм. Ч'ат.

546

Кърасе шэ'р эз хвэнакым,
Гэрчар мәне звьстане дэбур дькым,
Эзе дэлале дьле хвэ, бьранге чар хушканэ,
Нава к'ома нэйар у дьжмьна, дэйндар накым.

Сим. Қайм. Ч'ат.

547

Дэрде дьла эз нэландым,
Эзе нәверьм тьрса нәвал-ногыра эшкәләкым,
Нәвале дора мьн өсаньн.
Вәки сөр'әке мьн, әвдала хвәде, бьвиньн ст'ар накын.

Гөл. Ә'т'. Норк'

548

Эз кърасе шэ'р хвэнакым,
Дашта Р'әwane гәрмә, тәйах накым,
Пештьри тә, сәбра дьле мьн, рабусана қәски накым.

Щәр. Әс. Т'б.

549

Эзе хәзале чйае Алөдарьм,
Эзе вәрдәка гола Самсуне сарьм.

Wэзи пар ви чахи нечира тэйре бази бум,
Исал кӧнде кор қәфа зьнерда эз дьхарьм,
Әзе сәбани чә'в у брйе бәләк кавле гӧндада һесирьм,
ӧстӧхарьм.
Әзе руньштьмә һ'әтани сьбе дьгрим һа дьнальм.

Хәм. Һ'әм. П'ерс

550

Әзе гӧльм, гӧла сорьм,
Бәр п'але ль ван гәлйа дьч'ълвьльм,
Әзе хwә бавежьм бәр бәхте шьван у гавана,
Бьра мьн нәч'ьньн, эз мәл'һ'ема бьрина дьльм.

Ниг. Әс. Q ам.

551

Tö we дьчи эз дьминьм,
Tö дәзмала дәсте хwә бавежә, эз һьлиньм,
Һәке дьчи wәлата әзе сәбра хwә пе бькьм.

Ә'т'. Шәр. Норк'

552

Ч'йа бьльндьн, тә набиньм,
Гӧл сор бунә начьрпиньм,

Эзе дьчъм хэрибйе,
Тьрсьм бьмрьм, тэ нэбиньм.

Щэр. Әс. Т'б.

553

Әз к'оч'эрьм, пэнир тиньм,
Мал у мала дьгэр'иньм,
Дьгэр'иньм, нагэр'иньм,
Әзе ва досте хвэ қэт набиньм.

Шк. Мус. Арш.

554

Лавко, әзе бэрбэжнәке хвэр'а бьэ'фриньм,
Наве лавке хвэ теда бьньтриньм,
Шэв-ро сэр синге хвэи бози-бэйаз бьвьм—биньм.

Ә'т. Шэр. Норк'

555

Ч'йа бьльндын, әз навиньм,
Әзе щие н'әнәке дэрбазбуи р'уним,
Н'але дьле хвэр'а бьқир'иньм,
Бэлки хвэде херкә, лавке мьн бе, әз бьвиньм.

Ә'т. Шэр. Норк'

556

Ч'йа бьльндэ, тэ навиньм,
Хэлде т'ьре ээ диньм,
Ньзаньн эз машоде бэжна к'ава к'обар, назьки—назэлиньм.

Сим. Қәйм. Ч'ат.

557

Шэв радьзем, хэвн дьбиньм,
Дэсте хвэ гәрдана зэр вэр тиньм,
Вәхта сьбе р'адьбьм мын т'ьре р'астә, дьня дәрәвин
п'ошминьм.

Шәм. Мәм. Сич.

558

Әзе гәл сосьна бьчърпиньм,
Дәстие гәла бьнтриньм,
Сор гәлаве ле бьр'әшиньм.
Сәр лавке хвәда ләз бьшиньм.

Әт'. Шәр. Норк'

559

Кәче, кәлмале, әзе к'оч'әрьм, хьраб мальм,
Гәндада р'ьә'тым, беп'әргальм,

Сэва ч'э'ве тэ бэлэк,
Ль кавлие гондада эз дэйндырм.

Э'т'. Шэр. Норк'

560

Хэзале, эзе р'уньштыма кавле гондада дьгрим, ва
дынальм,
Сэбаби чэ'в у бьрие бэлэк несири, стохарьм.

Хэм. Н'эм. П'ерс

561

Әле дине, эзе тэйрм, тэйре нерьм,
Ль синге Әлэгәзе дәре мала баве тэ дьчерьм,
Оро лажко, нызаньм бәхте мын бу, йан тә'ле тә бу,
Сала исальне эзе бь мерьм.

Хэм. Н'эм. П'ерс

562

Әз кәшьм, кәша нерьм,
Сэр к'өләка баве тэ дьзерьм,
Әз к'отинге шьнде баве тә нәшерьм.

Әт. Щьн. Гйәл.

563

Өре гөлым, гөла зэръм,
Нав бахчанга Искэндөръм,
Эт'им гэдә, те йанга нәфте бини,
Йанга һ'әйшта әз к'әсәръм.

Ниг. Әс. Қам.

564

Һәре лашко, қорбан, тә ль чә'ва әз динкъръм,
Қәйд we анин, зынциркъръм,
Әзе пар ви чахи көлилкәкә сәре ч'йа бум,
Тәе сала исальн нава синг у бәре хwәда кәли къръм.

Р'әш. Бас. К'әл.

565

Көрхал, әз гөла сор бинтъръм,
Әз шәкьре қәнда ширьнтъръм,
Р'астә әз һ'әсне дьне нағһижмә валие Wане,
Ле әз ә'сле хwәда қиза валие Wане четъръм.

Хәм. Н'әм. П'ерс

566

Әзе дьмъръм, қә намъръм,
Кәвьрәки гьран төнә әз һьлгъръм,

Әрәба рәшә ле дәқанди,
Ғатйә дьве әз кәва гозәл жи четърьм.

Хәм. Н'әм. П'ерс

567

Әзе тәйрьм, тәйра тавьсьм,
Сәре һ'әму рйа дьмәльсьм,
Ғ'әрче вәлате хәрибйе те,
Әзе һ'ал-һ'әвалә тә дьпърсьм.

Щәр. Әс. Т'б.

568

Әзе тәйрьм, тәйр тавьсьм,
Әзе к'әтьмә мерга мала баве тә дьмәльсьм,
Лавко, к'оти-шьндоке мера ведәре бу
Ләма ле дьтърсьм.

Сир. Г'өһ. Ч'ат-

569

Әзе тәйрьм, тәйра тавьсьм,
Сәре ренга Әләгәзе дьмәльсьм,

Әзе дыкм созе рәве бьдымә дәсте көре фьланк'әсә,
К'ома хвәйе мьн нерсә, әз дьтьрсьм.

Гөл. Әт'. Норк'

570

Һәвраз чум, бәржер һатъм,
Әзе расти к'ава к'обар һатъм,
Әве қиза к'әре авр'уке оса да мьн,
Мина тира Муше әз һынгавтъм.

Мәһ'м. Чач. Гйәл.

571

Әзе кәшъм, кәва неръм,
Фьримә чумә сәр мьск'ане баве хвә дьчерьм,
Дьһйа—ә'ләм һәму ашьде кәчин бунә,
Әзе ашьде жьна бемеръм,
Дьло, хьрабо, бь тә һавәстъм.

Зәр. Қәйм. Әрд.

572

Әзе бь Әрдише бь т'елехъм,
Шә'ре бышинъм, қотка лекъм,

Өв кбр'е хэлке тек'эвнэ к'еф-п'эмэка,
Һэки де у баве мын готын эв чьйэ, чь нинэ,
Эзе бежым эз софимэ, мала шехым.

Зэр. Қэйм. Өрд.

573

Дэлал, һэйра гонде мә гонде нәмэрда,
Бьра эш тек'эве у жан бь сэрда,
Чава жьнке дэлал к'этынэ дэсте зьламе п'ис,
Нэ тенэ кōштын, нэ тенэ бәрдан.

Кар. Хац. Сов.

574

Чь ч'эвикэ сәре бәнда,
Хазла мын зар-зьмане тә бьханда,
Жьна че дьк'эвэ дэсте мере к'оти,
Нэ те кōштын, нэ те бәрдан.

Г'дл. Әт'. Норк'

575

Кәва гозэл аве жела тинэ,
Һесьра сэр сурәте сорда дьбаринэ,

Ойза к'эре, пар ван чаха тō йа мьн буй,
Исал к'эти дэсте к'оти-шындоки мера,
Нэ тей кōштын, нэ тей бэрдан.

Ниг. Эс. Қам.

576

Қамэ р'эшо, қамэк бэрр'а,
Дера сьшиє, кōртък сэрда,
Мала баве тэ шэўтьє, тэє исал пера
Дьле мьн кьрйэ щи-мьскэне кблан у дэрдан.

Мэһ'м. Чач. Гйэл.

577

Чумэ Муше дисан-дисан,
Қэйтан ани, доре к'исан,
Ғәйа зьвьр'им һатъм, дэлала дьле мьн хвэстын,
Ширани харьн, дәст рамусан.

Сир. Гөһ. Ч'ат.

578

К'элэше к'өлмал, вэхте мале мә кона бун,
Мьн у к'элэш лавке хвэ соз у қьрар һэвр'а дабун,
К'агазе өнда бун, бэрэте мә р'ода чун.

К'ав. К'эр. Әрд.

579

Хэлдэ зозане мѧ черандын,
Хам бѧрдира дау гѧр'андын,
Кѧчке зома хуѧ ширѧткын,
Гѧде зома мѧ н'ѧландын.

Ә'г. Шѧр. Норк'

580

Лавко, ван шывана пѧз к'ѧшандын,
Бериване мѧ р'енге хуѧ қадандын,
Мьне рамусане тѧѧ жь навса лавке хуѧ нѧневшандын.

Ә'г. Шѧр. Норк'

581

Тѧ ль чѧ'ва, чѧ'вѧ чѧндын,
Тѧ ль бѧруйа гѧл говѧндын,
Хала орта синг у бѧре мьн,
Т'ели ѧ'вдала хуѧдеданѧ,
Донздѧн қѧлѧм дѧфтѧра нае хуѧндын.

Сим. Қѧйм. Сич.

582

Әле к'аве, тѧ қаше чѧ'ванѧ чѧндын,
Перве нълатьн, мезона хуѧ да бѧндын.

Ғиждәһ к'әшише фьла бист у чар мәлле сөрмана,
К'очтәк у ахбидә, сәр синге тә дьхвәндьн.

Ә'т'. Шәр. Норк'

583

Дькьм к'ава хвә бьхвәзьм,
Гәло к'ава мьн жь берие те,
Де у баве we мьн назьн,
We қәлән зә'фи бьхвәзьн.

Ә'г. Т'еш. Сич.

584

Кәва гозәл, вәрә шәм мьн, әме бог'че дьла вәкьн,
Гази һәвал у һогьре херхәзе дора хвә кьн,
Бьра бен сәр дәрд у кәле мьн у тәда тәмашәкьн,
Һ'әрчка дәрде дьла дитйә, бьра т'бшар лома нәкьн.

Щәр. Әс. Т'б.

585

Өзе нәхвашьм, вәрә сәр мьн,
Мьр'а бинә дәрмане дьл,
Дәрмане дьл дәст нәк'әтьн,
Кәва гозәл диса ледә, вәрә сәр мьн.

Мәһ'м. Чач. Гйәл.

586

Дькым к'ааа хвэ бър'эвиньм,
Гэло к'ааа мьн берие те,
Де у баве we мьн к'иньн,
We қэлэн гэлаки бьстиньн.

Ә'г. Т'ещ. Сич.

587

Өзе чумэ ч'йа, ч'йа мэлульн,
Дак'этым расте, гэньм нурьн,
Пар ви чахи эм щэм нэв бун,
Исал н'эвт қонаха жь нэв дурьн.

Щэр. Әс. Т'б.

588

Кэчьке дине, тэ ч'э'в у бөрйа эз дин кьрм,
Төйэ динбуи, тэ чьма бьске хвэ чекьрн,
Тэ хэве шэве, ш'эте р'ожа мьн н'эрам кьрн.

Шк. Мус. Арш.

589

Әле гьди, нишана зэрйа we бь зер'ьн,
Дэ тэ warэ сала исальн

Әме к'ере бәрйа, гьстилка т'ьлйа ләв бөгһерьн,
Хвәде хьраб бькә кавле гонде мә, гондәки бсанә,
Наһельн әз у к'ава к'обар авр'уйа ч'ә'ва қьһйате дьла
ль һәв бьһһер'ьм.

Өт. Щьн. Гйәл.

590

Әзе тәйрьм, тәйра һ'өр'ьм,
П'әр'-қанате мьн т'өнә бьфьр'ьм,
Дьве хазгинйе кәва гозәл зәфьн,
Альнщйе вейә п'ьр'ьн.

Щәр. Әс. Т'б.

591

Әзе тәйрьм, тәйра р'әшьм,
П'әр'—қанате мьн т'өнә әз бьмәшьм,
Хазгьнйе кәва гозәл р'уһьштиһә чьл у шәшьн.

Щәр. Әс. Т'б.

592

Тә чольнго чьқас тәнго,
Гиһа ле һатйә, р'әнг бь р'әнго,
Лавко қөрба, вәрә тә бьлуре, әз бь дәнго.

Зәр. Ә'вд. Ал.

593

Наве лавке мьн Ә'гито,
Ло дәстмала чальм чито,
Әзе бавежым сәр һәрдө дәстан,
Дәрбаз бькьм ль ви гондо.

Сир. Гб. Ч'ат.

594

Ло пәйайо, ло пәйайо,
Сәре зәри-домаме бь қөрбао,
Чь пәйәки шәрми бь һ'әйайо.

К'ав. К'әр. Өрд.

595

Вәй Өрәзо, гәли лейо,
Бала хвә дьдъм, р'енга вәлате хәрибйе,
Нә кәс дьчә, нә кәс тейо,
Пьрса лавке хвә бькьм, һа жь к'ейо.

Мәһ'м. Чач. Гйәл.

596

Вэй шьвано, мина ч'уко,
К'олоз сьпи, дор к'блилко,
Г'ав хазьл һынге аз дэр мала баве тэ бьбьм буко.

Шэм. Мэм. Сич.

597

Ло п'алао, п'ала г'ро,
С'аре дэ'са тэ зэнг'ло,
Т'о warэ һ'эфт сала
Мала баве мьр'а бьхэвтэ эшц у д'ло.

Зэр. Qэйм. Эрд.

598

Хэзале қ'орба, аз хэзале ч'йае демо,
Б'ньа мада к'оч у кэринэ,
Ст'о мада зане у зьнар'н,
Р'е т'онэ аз жи бемо.

Хэм. Н'эм. П'ерс

599

Вэй гондино, вэй малино,
Кэвьр-к'очьк ле барино,
Вэ к'едаре аз лавке мьн бал һэв дино.

Сим. Qэйм. Чат.

600

Ви зьнари, си мазьно,
Щот кэвотка хвэ да бьно,
Йенге мазьн мере мьно,
Йенге бычук т'йе мьно.

Хэм. Н'эм. П'ерс

601

Ло, ло ашо, аш кэвьро,
Тэ ашвани, бь к'афьро,
Гэдэ лавке мьн чойэ ашда сьр'е бьро.

Хэм. Н'эм. П'ерс

602

П'алао, п'ала гьро,
Сэре дэ'са тэ зэнгьло,
Wэки мьн жь к'ома хваи ходане хвэ шэрм нэкьра,
Мьне шэ'ра сэре хвэ тэр'а текьра си чальро.

Ба н. Мьст. Сич.

603

Лавко қорба, нива гонде мэ дэрк'этиэ нива дө р'о,
Гэдэ лавке мьн сэр бенэ, эз һондөр'о,

Лавко дѳрбан, хазла ви дѳвр-зѳмани,
Тѳ бѳгота қизе, мѳн бѳгота кѳр'о.

Хѳм. Н'ѳм. П'ерс

604

Ло, ло гѳндо, топ ле к'ѳто,
Кѳза гозѳл дин бу, нар бу, чола к'ѳто,
Гѳли гѳнди, мали щинарно,
К'ѳ пѳйк'ѳвѳ вѳгѳр'инѳ, нѳм херѳ, нѳм мѳнѳто.

Р'ѳз. Щ'ѳн. ѳрд.

605

Кѳри пѳзе сори хѳрто,
Орт'ѳ нѳрд зѳма к'ѳри гѳрто,
Нѳки гѳдѳ нас дѳки нас наки,
Се т'ѳлинга кѳлев кѳрто.

Сим. Қѳйм. Ч'ѳт.

606

Жѳ Дѳйрбѳк'ѳр нѳйѳ ль вѳр, -
Т'ѳрка к'ѳлѳш гѳвѳра накѳм,
Нѳйѳ гиѳа нѳшин бѳбѳ ль сѳр кѳвѳр.

Нор. Ис. Аш.

607

Лавко, тэ сэр кание хвэ эглэкр,
Мын тэ ньһер'и, қэт дэин нэкр,
Эз мә'рма хвәде сэкьним,
Мын форма қайш у қьма гер мезэкр.

Әт'. Шәр'. Норк'.

608

Әре көр'о, көлмало, мь йари кьр, тэ йари кьр,
Хәсука мын р'уньшьтбу ль п'әнщәре, мын гөһдарикьр,
Хәсука мын дәрде дьла зәф дитьбу қэт дәнг нэкр.

Хач. Сет'. Аш.

609

Баран бари қә вәнэкр,
Агаләра к'аре хвэ кьр,
Өз йа тэ бум, хвәде нэкр.

Баһ. Мьст. Сич.

610

Әле к'аве, баран бари қә вәнэкр,
Ве паизе хелна к'ава мын бе фәйдэкр,

Пар ви чахи йанга мьн буй,
Исал хwаде ль э'рде нэкър.

Әт'. Шәр. Норк'

611

Лао, қорба, мьн к'ьлам гот, тә т'әw-т'әw кър,
Хәлде т'ели дәлал мән'әле жерьн дәст тә хәwкър.
Йа тә сала' исальне сәре мьн кър,
Т'ө кәсәки сәре кәси нэкър.

Сьл. Н'әс. Арт.

612

Wәй баране, wәй баране,
Мал шәwьтьйа, мал веране,
Н'әфт р'ожа бари, вәнәкър,
Р'ожа н'әйшта э'рд шьл нэкър.

Сим. Қәйм. Ч'ат.

613

Бостан чәнди зәwшә,
Нәр т'урәкә чьлшәшә,
Кәму йара бәлакър,
Н'әрәмбә, мьн тә'м нэкър.

Ниг. Әс. Қам.

614

К'аше, гьдйе, дьне гэр'йам мьн к'ар нэкър,
Мьн сэр мала мьвт'иа фэл вэнэкър,
Дьле хвэи кōли бьрин р'эһ'эт нэкър.

Әт. Щьн. Гйәл.

615

Ах мэдәте, кōлмал, ви зьнари ль мә сикър,
Бьшкок қат'иа, синг сьпи кър,
Лавко, қөрбан, дә тө вэрә р'амусанәке нава синг-бәре
мьн бькә,
Һәки де баве мьн гон к'йә к'е нинә, әзе бежьм
Гәдә лавке мьн бьчукә, нәзани кър.

Р'ьз. Щьн. Әрд.

616

Гәдә лавке мьн чо ре нивикър,
Қөт'и-щьгаранга хвә малда биркър,
Сәва we қөт'йе щьгаре ә'мре мьн чо,
П'оре сәре мьн сьпи кър.

Хәм. Н'әм. П'ерс

617

Ви зьнари ль мэ си кър,
Бышкок қәтйа синг сьпи кър,
Ә'мре мьни сәд сали һәбу,
Мьне тәр'а т'әв ниви кър.

Әт. Щьн. Гйәл.

618

Лавке мьн һат нәзаникър,
Мала баве мьнда р'унышт шәв бьһерикър,
Әз, мә'рьме, мамә чә'вньһер'и,
Оло, гәдә, тә сьве ани мьн сафикър.

Әт'. Шәр. Норк'

619

Мьн һ'әзынга дур у к'уркър,
П'ежгир ани т'ьтун һуркър,
Гөла незик қорбана гөла дуркър.

Баһ. Мьст. Сич.

620

Лавко, мьне дэре мала баве тэр'а лэзкър,
Мьне дэзмала хвэ дэсте к'отйа жьна тэда наскър,
Мьне тьрса хвэйи-хвэдана ньфьр' тэ кър, хвэ хьлазкър.

Сим. Қэйм. Ч'ат.

621

Гөле р'эбәне, мьне чэ'ва дибу дьл қэйаз кър,
Wэрдәке гол хьлазкър, мьне к'элэш лавке хвэ
Нава эла нэсьнйада наскър.

К'ав. К'эр. Әрд.

622

Кәва гозэл сәкьни дэре мале, мьн нас нәкър,
Шә'ра сери сор у зәркър,
Әве чарт'ьлия сәре дьле мьн мәқәскър.

Хәм. Н'әм. П'ерс,

623

Лавко, қөрба, Гьридаг'а бәрбь шәлат,
Н'әчи кәсе бөжә гәдә лавке тә һат,

Өзе чэ'ве ч'эпе, мэмке расте бьдым
П'ешк'еш, хэлат.

Зэр. Әвд. Ал.

624

Мала баркыр, к'оч бь р'е к'эт,
К'эва гозэл хэмыли р'эх к'оче к'эт,
Дьле мын, ә'вдале хвэде, шэўьти, агыр-алав пе к'эт.

Щэр. Әс. Т'б.

625

Гэдә лавке мын чу шэләте хэриба дэрэнгибу,
Т'эви Р'омә рэшә фьрьнги бу,
Һэйа һат ниве ә'мре мын чу,
Фэлқа гөлиа мынә р'эш сьпи бу.

Мәһ'м. Қар. К'әл.

626

Кәч'ьке, мэкә ахә—ах,
Тб бэдәви, шәмч'ьрйах,
Де у баве тә бе иман
Чава тб дан хорте йах.

Щэр. Әс. Т'б.

627

Дилбэр, щане, дьле мьн һ'але тэ хьраб бу,
Оле зера сэр э'нинга кэварда we бэла бу,
Дилбэра мьн нэ т'эви бу, нэ бави бу,
Ньзаньм нэхwэшйа к'е бу,
Нэвса щане Дилбэра мьн бит'эр бу.

Мэһ'м. Qэр. К'эл.

628

Лавке мьн сэкьни дөшөрмиш бу,
Тунщык э'ние тиш бь тиш бу,
Лавко, бэсэ тэйе гоште мьн харйэ,
Н'эстие мьн тэр'а чьр'эмиш бу.

Сим. Qэйм. Ч'ат.

629

Гэдэ лавке мьн дэре мале дөшөрмиш бу,
Т'эмориа рэш сэр намьле тиш бь тишбу,
Бьра көр'е сэбаб-байск'ара бьмьрэ,
Гоште мьн һ'элиа, н'эстие мьн тэр'а гөрмиш бу.

Мэһ'м. Чач. Гйэл.

630

Кәһә гозәл дәре мале сәкьни, дөшөрмишбу,
Кәзие сәр намьле тиш бь тишбу,
Пар ван чаха йанга мьн бу,
Сала исальн соз-қьрара п'озьлмишбу.

Мәһ'м. Қәр. К'әл.

631

Мь ди дө мьришк гөнде мьн дәрк'әтьнә,
Йәк к'опәке мере мь бу,
Йәк делька жьна тә бу,
Хвәде тала щане тә қьсмәта щане мь бу.

Нор. Ис. Аш.

632

Щу, шу, шу, шу сәд шар шу, шу,
Минга к'уви, реч'а гөр чу.
Нә т'ави бум, нә бави бум,
Чапа ә'мре мьн дәрде дьл чу.

Баһ. Мьст. Сич.

Гэдэ м'ре рэш ре чу,
Хэм-хийале мэ бэр бе чу,
Дьбе хэлдэ т'ели дэлал
Мина бэране п'ал у п'ул бу.
Сала исал гэв т'ален чу.

Щэр. Эс. Гб.

НЬВИСАРНАСИ¹

- Баһ. Мьст. Сич. Баһара Мьсто-сала 1940-и жь дйа хwэ буйэ. Г'эсьнийэ, ль нэһ'ийа Г'э'лине, гонде Сичанлуе дьминэ.
- Г'бл. Э'т'. Норк' Г'олизэра Э'тар—сала 1937-а жь дйа хwэ буйэ. Орг'лийэ, ль бажаре Ереване дьминэ.
- Зэр. Э'вд. Ал. Зэра Э'вд'ле Бышо—сала 1908-а жь дйа хwэ буйэ, ль бажаре Алма-Атае дьминэ, республика Қазахстане.
- Зэр. Қэйм. Эрд. Зэрифа Қэймэз—сала 1935-а жь дйа хwэ буйэ. Чохрэшийэ, ль нэнийа Г'октемберйане гонде Эрдэшэре дьминэ.

¹) Қнйате дэрнэқа дэнгбежада, кб эм ль вьра бир тиньн, эв қнйате we һеменэ, чь чах кб мэ дьлок жь ван дэнгбежа ньвн-синэ.

- Зьб.** Шәв. Қам. Зьбеда Шәвеш—сала 1890-и жь дйа хвә буйә. Мәндьки, ль нәһ'ийа Гоктемберйане, гонде Қамьшлне дьминә.
- Әт** Щьн. Гйәл. Әтләза Щьнди—сала 1936-а жь дйа хвә буйә. Исәдзы, ль нәһ'ийа Т'ә'лине, гонде Гйәлгода дьминә.
- Ә'г.** Ав. К'әл. Ә'гите Авас—сала 1931-е жь дйа хвә буйә. Г'әсьнийә, ль нәһ'ийа Т'ә'лине, гонде К'ә-ләк'ут'а дьминә.
- Ө'г.** Т'ещ. Сич. Ә'гите Т'ещьр—сала 1922-а жь дйа хвә буйә. Г'әсьнийә, ль нәһ'ийа Т'ә'лине, гонде Сичанлуе дьминә.
- Ә'л.** Ә'м. Қам. Ә'лие Ә'мо—сала 1882-а жь дйа хвә буйә. Анқоси, ль нәһ'ийа Гоктемберйане, гонде Қамьшлуе дьминә.
- Ө'л.** Ос. Нор. Ә'лие Осман—сала 1931-е жь дйа хвә буйә. Қарькийә, ль нәһ'ийа Нахищеване, гонде Норашенеда дьминә, дәрсарә.
- Ә'т'.** Шәр. Норк' Ә'т'аре Шәро—сала 1901-е жь дйа хвә буйә. Орт'ьлийә, ль бажар'е Ереване, Норк'еда дьминә, шаирә.
- Кар.** Хач. Сов. Қарапете Хачо—сала 1913-а жь дйа хвә буйә. Әрмәнийә, жь Щьзире натйә, дәнҗбежә, совхоза IV-да нәһ'ийа Әчмиадзине дьминә.
- Кәв.** Бьр. Өв. Кәва Бьро—сала 1890-и жь дйа хвә буйә. Қазанийә, ль нәһ'ийа Гоктемберйане гонде Әвщиләре дьминә.

- К'ав. К'эр. Өрд. К'ава К'эрэм—сала 1933-а жь дйа хвэ буйэ. Чөхр'эшийэ, ль нәһ'йа Һоктемберйане гонде Қэрәшәре дьминә.
- К'йам. Шәw. Гйәл. К'йамале Шәwеш—сала 1938-а жь дйа хвэ буйэ. Бә'равийэ, ль нәһ'йа Т'әлине гонде Гйәлт'ода дьминә.
- Ман. Гев. Рәw. Манукйан Геворг—сала 1870-а жь дйа хвэ буйэ. Әрмәнийә, ль Р'әwане дьминә.
- Мәһ'м. Чач. Гйәл. Мәһ'мәде Чачан—сала 1835-а жь дйа хвэ буйэ. Р'әщәвийә, ль нәһ'йа Т'әлине гонде Гйәлт'ода дьминә.
- Мәһ'м. Қәр. К'әл. Мәһ'мәде Қәрәман—сала 1938-а жь дйа хвэ буйэ. Р'әшийә, ль нәһ'йа Т'әлине гонде К'әләшбәгеда дьминә.
- Над. Т'әм. Әрд. Надҫе Т'әмо—сала 1901-е жь дйа хвэ буйэ. Чөхр'эшийә, ль нәһ'йа Һоктемберйане гонде Әрдәшәре дьминә.
- Ниг. Әс. Қам. Нигара Әсәд—сала 1940-и жь дйа хвэ буйэ. Мәндькийә, ль нәһ'йа Һоктемберйане гонде Қамышлуе дьминә.
- Нор. Ис. Аш. Норикйан Исрайел-сала 1880-а жь дйа хвэ буйэ. Әрмәнийә жь Сасуне, гонде Гошәке һатйә, ль нәһ'йа Т'әлине гонде Әшнәке дьминә.
- Р'әш. Бас. К'әл. Р'әшиде Басо—сала 1927-а жь дйа хвэ буйэ. Р'әшийә, ль нәһ'йа Т'әлине гонде К'әләшбәге дьминә.

- Р'ъз.** Щ'ьн. Эр д. Р'ъзае Щ'ьнди—сала 1931-е жь дйа хвэ буйэ. Ч'охрэшийэ, ль нэһ'йа Октемберйане гонде Эрдэшэре дьминэ.
- Сир.** Г'оһ. Ч'ат. Сиранйан Г'оһар—сала 1902-а жь дйа хвэ буйэ. Эрмэнийэ, ль нэһ'йа Аштараке гонде Ч'атър'ане дьминэ.
- Сим.** Қ'эйм. Ч'ат. Сима Қ'эймэз—сала 1940-и жь дйа хвэ буйэ. Орг'лийэ, ль нэһ'йа Аштараке гонде Ч'атър'ане дьминэ.
- Съл.** Н'эс. Арт. Сьлихане Н'эсо—сала 1932-а жь дйа хвэ буйэ. Орг'лийэ, ль нэһ'йа Арташате гонде Каначуте дьминэ.
- Фэт.** Э'т'. Норк' Фэтое Э'т'ар—сала 1932-а жь дйа хвэ буйэ. Орг'лийэ, ль бажаре Ереване, Норк'еда дьминэ.
- Хач.** Сед. Аш. Хачатрйан Седрак—сала 1890-и жь дйа хвэ буйэ. Эрмэнийэ, жь Сасуне натйэ, ль нэһ'йа Т'э'лине гонде Эшнэке дьминэ.
- Хэм.** Н'эм. П'ерс Хэмое Н'эмид—сала 1936-а жь дйа хвэ буйэ. З'өқ'орйэ, ль нэһ'йа Аштараке гонде П'ерсе дьминэ.
- Шэм.** Мэм. Сич. Шэма Мэмо—сала 1939 а жь дйа хвэ буйэ. Н'эсьнийэ, ль нэһ'йа Т'э'лине гонде Сичанлуе дьминэ.
- Шк.** Мус. Арш. Шкое Муса—сала 1938-а жь дйа хвэ буйэ. Шэр'қийэ, ль нэһ'йа Эчмиадзине гонде Аршалуйсе (К'ьрп'алу) дьминэ.

Шөр. Щьм. К'эл. Шөрәта Щьмо—сала 1944-а жь дйа хвэ буйэ. Бувкийэ, ль нәһ'йа Т'э'лине гонде К'элэшбәге дьминә.

Щәр. Эс. Т'б. Щәрдое Эсәд—сала 1929-а жь дйа хвэ буйэ. Өтийэ, ль бажаре Т'билисе дьминә.

Қач. Бав. К'эл. Қачахе Бавьк—сала 1930-и жь дйа хвэ буйэ. Р'әшийэ, нәһ'йа Т'э'лие гонде К'ә-лэшбәге дьминә.

Қәр. Мәм. Арт. Қәрәмане Мәмо—сала 1932-а жь дйа хвэ буйэ, ль нәһ'ийа Арташате гонде Г'әмзәлөе дьминә.

Wәз. Әш. П'амп. Wәзире Әшо—сала 1934-а жь дйа хвэ буйэ. Өтийэ, ль нәһ'йә Апаране гонде П'ам-п'е дьминә.

НАВЕ QƏБИЛА У ЩИ—ШАРА

Абасгол—133

Абасе Гэзо—209

чй ае Агмагане—104, 215, 302, 374, 424

гьре Ак'о—249

Алакбалак—121

чй ае Албдаре—549

Анадоли—507

Анqəра—216

Ардес—189

чə ме Архашане—215

Асин—162

Аван—16

зозане Багълие—115

— Бəяз—(наве к'əлфəтанə)—185, 212

гəнде Бегриве—300

Бьдлис—189

Бьшери—501

Щангир ага—534

Щәмәд—105

гбнде Щәрщәрисе—190

қәбила Чөхрәшиа—11

Дәвреш (наве щә'ниейә)—435

Дәвреше Аһ'ме—63

шәһәре Диарбәк'ьр—606

сура Диарбәк'ьр—38

бахе Дьлмә—14

дера Дерьке—126

мәлә Дөрсьме—441

гбнде Әләгәзе—13, 14, 285, 410, 579

чйае Әләгәзе—109, 150, 151, 520, 561

зозане Әләдаг'е—207

Әлашгьр—177

Ә'лифә (наве к'өлфәтанә)—427

Әмән—155

Әнгәсәр—84

гәлие Әнгәсәре—175

Өрдиш—52,572

чәме Өрәзе—595

чәме Ғргәзәре—179

Әрзрум—145

Әсмәр (наве к'өлфәтанә)—467

баг'ә Өштәрәке—123

синоре ә'щәма—310

- Әгит (наве меранә)—593
Ә'ли бәг—2
Ә'лие Шәмо—103
щ ма ә' та әрәб—566
к'әшнше ф'яла—582
Фәрхан у Фәтма—450
Фәәзи п'аша—216
дйаре Гәр'инәк(е)—121
гәлиа Гиадине—353
г'нде Ги'адине—159, 364
чйае Гьридаге—623
Гөле (наве к'өлфәтанә)—541, 621
Гөмри (нака Ленинанкан)—350
Гәве (наве к'өлфәтанә)—258
бажаре Г'ьшдәрәке (Аштарак)—84
Г'ало—216
Гәщ—427
Г'әсән (наве меранә)—312
Г'әсәнқәлә—64
Г'әсько (наве меранә)—457
әла Г'әсьнйа—375, 621
қәбила Г'әсьни—314
Г'әсо (наве Меранә)—270
чәме Хемуре—491
Хәйибе Хәло—47
Хәзал (наве щә'ниейә)—297
кблаве Х'бръстане—470

- бажаре Идъре (Игдъре)—512
Иран—7,443
- баг'че Искандаре - 563
Эчмиадзин—167
- гӧнде К'элэк'ута—357
К'эмал п'аша—216
- дера К'ылисе—189
- ч'яе К'осадаге—207
Қақызман—146
- гӧнде Қамышлуе (нака Советакан), 16, 232
- бәрфа Қарәхаше—211
Қәрс—146
- тъгуна Қызылахаша Муше—351
- п'апаха Қызылщых—2
Қӧндахсаз—107
Қӧрӧбогаз—107
- сабуна Ләванте—351
Ләйл у Мәшрум—156, 539
Ләзгин (наве щә'ниейә)—365
- гӧнде Мәдәра—493
- зер'е Мәһ'муди—364, 534
- қәбила Мәхсудиа—463
Мәме у Зине—36, 156
- гӧнде Мәнде Мәндальхе—208
Мердин—157
Мәйдина ә'щәма—138

- гӧнде Мирӧке - 31, 124
 Мир Н'асан—203
 Мисханӧ - 387
- гӧнде Мелик'ӧнде—106
дѣра Мьг'ърлие—115
чите Москвае—215
чӧме Мурале—312, 433
бажаре Муше—397, 577
тира Муше—570
 Надър—Бадър—481
 Нахчъван—151
- чӧбила Оргъли—314
чӧме П'ае—99
 П'ӧришан (наве к'ӧлфӧтанӧ)—336
 Р'ӧван—14, 20 238
- дӧшта Р'ӧване—548
кӧла Р'ӧване—499
 Р'ом—114, 625
- тӧрзие Р'оме—136
к'агаза Самӧрчӧрде—310
 Сӧрӧд—105
 Сӧйран (наве к'ӧлфӧтанӧ) 339
- гӧнде Сичанлие—357, 420
чӧбила Сипька—314

- гбнде Севдин—353
Сьбн'анголе—50
кьле Сьбн'ане—478
Сьлтан (наве к'олфэтанэ)—337
Сьлеман п'ехэмбэр—113
Сьндьк Сьлив—404
Сосьн (наве к'олфэтанэ)—464
мэле сөрмана—582
Сөрме (наве к'олфэтанэ)—170
Шам—197
Шам Г'элэб—221, 288
Шаме шәрифә—56
Шам шьрат—197
қәбила Шәмська—333
чйае Шәнгаде—142
зйарәта Шәрафедине—360
шәһәре Шәрифә—427
Шех Сьн'ид әфәнди—216
чәме Шькроке—372
Тосьн (наве меранэ)—11
Т'әмьр п'аша—86
Т'ьлбис—190, 285, 511, 259
гбнде Т'ьльк—450, 528
топа Т'ьльк—304
вәлате т'ьрка—331

гӧнде Ущане—380

ава Учк'блисе—190

Ван—153, 478

ба'ра Ване—161, 400

вәлие Ване—565

дък'ане Вәләбәнде—14

гәлие Зила—7

Зор (Дерзор)—105

Зозан (наве к'блфәтанә)—325

қәбила Зәбәриә—314 .

Institut kurde de Paris

СЭРЭЦЭМ

Пешхэбэр	3
Дьлок	15
Ньвисарнаси	212
Наве қэбила у ши—wapa	217

Р'едактор Қанате К'брдо
Шькълчи Н. Мурадйан
Р'едакторе бэдэwэтийе Ан. Гаспарйан
Р'едакторе техникйе Е. Ахирйан
Коректора контрол Э. Бэк'оева

ВФ 10594

тэмбэ 617

тираж 500

Бона нэшьркьрне натйэ спартыне 11/V 1964 с.

Бона чапкьрне натйэ долкьрне 30/X 1964 с.

К'агэз 70×108^{1/32}, бэлгнэшьре нэширэте 7,0 бэлге мэнгоне 4,1

Бьна 21 к.

Нэшьрхэ а 1-е йа сэрвертийа сэнайа полиграфейэ сэрэкэйэ
комитейэ пресаейэ дэwлэте йа Совета Министред Республика
Эрмэнистанейэ Советнейэ Сосиалистие
Ереван, соқаа Алавердйан № 65 с. 1964.

Institutul Național de Cercetări Științifice
"Emil Bănuțescu" București

INSTITUT KURDE DE PARIS
ENTRÉE N° 784

Exemplaire n° 2

Institut kurde de paris

BB1A 21 K.

Institut kurde de Paris

K.C.